

Eötvös Loránd Tudományegyetem
Tanító- és Óvóképző Főiskolai Kar

TÁJÉKOZTATÓ
az alapképzési tanulmányaikat
2008 szeptemberében
megkezdő hallgatók részére
tanító szak, esti tagozat

Budapest

Ezt a jegyzetet az ELTE Tanító- és Óvóképző Főiskolai Kar
adta ki

Technikai szerkesztő
Pappné Takács Tünde

Főszerkesztő:
Dr. Demeter Katalin
Felelős kiadó:
Dr. Hortobágyi István
főigazgató

Nyomdai munkák:
Tóth Gyula

Tartalomjegyzék

Bevezetés	5. oldal
A Tanító- és Óvóképző Főiskolai Kar vezetői	8. oldal
A kar oktatási, szervezeti egységei	9. oldal
A tanító képzési és kimeneti követelményei	11. oldal
A szak óra-, vizsga és kreditterve	15. oldal
A szak tantárgyleírása	23. oldal
Általános képzés	23. oldal
Műveltségterületek:	
Ember és társadalom	57. oldal
Természetismeret	65. oldal

Bevezetés

Tisztelt Hallgató!

Ön az 1869-ben alapított Budai Állami Tanító-képezde jogutódjában, a – 2000 óta az ELTE kötelékébe tartozó – Tanító- és Óvóképző Főiskolai Karon (TÓFK) kezdte meg tanulmányait. Az egységes európai felsőoktatási térség kialakításának eredményeképpen az Európai Unió diákjai, így a magyar diákok is az egymásra épülő BA (alap), MA (mester), és PhD (doktori) szinten folytathatnak felsőoktatási tanulmányokat.

A felsőoktatás alapképzési (BA, BSc) szintjének körébe tartozik az óvodapedagógus és tanító szak is – egy képzési ágon belül. Mindkét szak önálló szakképzettséget ad, és folytatható a *Neveléstudományi MA* szakon.

Az óvodapedagógus szak 3 éves, összesen 180 kreditet kell teljesíteni, félévente átlag 30 kredit értékű tanulmányi munkát kell elvégezni.

A tanító szak 4 éves, összesen 240 kreditet kell teljesíteni, félévente átlag 30 kredit értékű tanulmányi munkát kell elvégezni.

Az ELTE TÓFK fenti két alapszakán választható **német és szerb nemzetiségi szakirány**: az óvodapedagógus szakon 32 kredit, a tanító szakon 36 kredit nemzetiségi teljesítése a szakirány követelménye.

Kísérje figyelemmel a felsőoktatási törvény hatályos változatát, valamint az ELTE és a TÓFK honlapján egyaránt folyamatosan frissített Hallgatói Követelményrendszer (**HKR**) útmutatásait, továbbá az egységes tanulmányi rendszer (**ETR**) hirdetményeit, amiből az egyetem hallgatóinak jogait és kötelességeit követheti, tájékozódhat a térítési és juttatási rendről.

A tájékoztató füzetben megtalálja a tanulmányainak eredményességét segítő tantervi információkat: milyen tanegységeket kell felvennie, milyen sorrendben, mit kell teljesítenie, hogy a szükséges krediteket megszerezze.

1. A TANTERV; A TANEGYSÉGEK FELVÉTELE

A tanító és óvodapedagógus szakok képzési és kimeneti követelményeit a 15/2006 (IV.3.) OM rendelet szabályozza, ennek alapján készült el az ELTE TÓFK alapszakjainak tanterve.

A tájékoztató füzetben közzétett **óra- és vizsgaterv** táblázata mutatja a tantervben előírt **tanegységeket (tantárgyelemeket)**, óraszámait, számonkérési formáikat. Az ott feltüntetett **mintatanterv** félévenkénti beosztása szerint haladva minden kötelezettségét időben teljesítheti.

Az ETR-ben fel kell vennie minden félév elején a tantervben előírt tanegységek közül annyit, hogy egyenletes haladása biztosított legyen. Saját EHA kódjával tud az ETR-be belépni, itt tudja felvenni a tanegységeit, itt követheti teljesítéseit.

Félévenként regisztrálnia kell; tanévi (két félévi) 27 kreditnél kevesebb teljesítése esetén önt államilag finanszírozott képzésből költségtérítéses képzésbe sorolhatja az egyetem; tanévi 55 kredit teljesítése az alapfeltétele annak, hogy kiemelt (köztársasági) ösztöndíjban részesülhessen.

A tanegységek alapján kiírt **kurzusokat** félévente hirdetik meg a tanszékek: a kurzusok meghirdetése tartalmazza a tanegységek óráinak időpontját, tartamát, helyét, oktatóját is. A felvehető kurzusokról az ETR-ben, a tanulmányi osztály honlapján és hirdetményekben tájékozódhat. A tanszékek csak a mintatanterv szerint kötelesek kurzusokat hirdetni.

Kredit csak sikeresen teljesített, érdemjeggyel/minősítéssel lezárt tanegységért kapható. A tantárgyfelvétel eredményességét minden félév elején, a teljesítések bejegyzését minden félév végén önnek kell **ellenőriznie** az ETR-ben.

A **mintatantervtől** való eltérésnél különösen kell figyelnie az **előfeltételekre**, amelyek teljesítése nélkül egy-egy tanegységet nem tud felvenni. Az előfeltételek között szerepelnek gyenge (az adott tanegységgel együtt is teljesíthető), illetve erős (az adott

tanegység felvétele előtt teljesítendő, ! jellel jelzett) előfeltételek. Az előfeltételekről a füzetben közzétett **tanegység (tantárgyelem) -leírásokban** tájékozódhat.

A tanegységek kódjai jelzik a szakokat: a tanító szak kódjaiban a **T**, az óvodapedagógus szak kódjaiban az **Ó** betűk, a két szak közös alapozó tárgyainak kódjaiban a **KAB** betűk szerepelnek, az **N** vagy **E** betűk a nappali vagy esti tagozatot jelölik a kódokban. Figyelnie kell arra is, hogy saját szakjának, tagozatának megfelelő tanegységeket vegyen fel.

A félévi tanrend összeállításához segítséget ad a tanulmányi honlapon és hirdetményekben is közzétett **mintaórarend**. A kötelezően és a szabadon **választható tanegységek** teljesítendő kreditjeit külön figyelemmel kell kísérnie, mert erre a mintaórarend nem ad útmutatást.

2. A TANEGYSÉGEK CSOPORTOSÍTÁSA

KÖTELEZŐ tanegységek: (státusuk jele: K)

- **az alapozó ismeretek tanegységei**

pedagógia, pszichológia, társadalomtudományi ismeretek, informatika.

- **a szakmai elméleti képzés tanegységei**

a tanító és az óvóképzés sajátos *pedagógiai és pszichológiai tárgyai*, valamint az óvodai *módszertanokkal/az iskolai tantárgy-pedagógiákkal* összekapcsolt, különböző tanszékek által meghirdetett tanegységek: az anyanyelv és az irodalom; a matematika; a természetismeret; az ének-zene; a testnevelés; a vizuális nevelés, a technika területéről.

- **a szakmai gyakorlat tanegységei**

az óvodai/iskolai hospitálás, valamint a hallgatói gyakorlatok rendszere, a képzések végén összefüggő, külső intézményi gyakorlattal.

KÖTELEZŐEN VÁLASZTHATÓ tanegységek (státusuk jele: KV)

- **tanító szakon összesen 36 kredit** a kötelezően választható tanegységet kell felvenni.

Minden tanító szakos hallgatónak – a nemzetiségi szakirányt végző hallgatókat kivéve – kötelező egy **műveltségterületet** választani. Az angol és a német műveltségterület választására a tanulmányok kezdetén kerül sor, ezek **36** kredit értékűek. Az egyéb műveltségterületek választására a második félévben kerül sor. A választott műveltségterületen a hallgatók az **5 – 6. osztály** tanítására is felkészítést kapnak. A választott műveltségterület tanegységei – összesen **23** kredit értékben – a választást követően kötelezőek. Műveltségterületet váltani nem könnyű, mert az 1–4. és az 5–6. osztály tanítására való felkészülés anyaga összefüggő rendszerbe épül a tantervben. Ezen túl tanító szakon a teljes tanulmányi idő (4 év) alatt a **KV** státusú tárgyakból a tanítók számára félévente meghirdetett és közzétett tanszéki kínálatból is fel kell venni **13** kredit értékű tanegységet.

- **óvodapedagógus szakon** – a nemzetiségi szakirányt végző hallgatókat kivéve – a teljes tanulmányi idő (3 év) alatt a **KV** státusú tárgyakból az óvodapedagógusok számára félévente meghirdetett és közzétett tanszéki kínálatból is fel kell venni **32 kredit** értékű tanegységet.

SZABADON VÁLASZTHATÓ tanegységek (státusuk jele: SZ)

A **SZABV** kódú tárgyakból a félévente meghirdetett és közzétett tanszéki kínálatból fel kell venni

- **tanító szakon** a teljes tanulmányi idő (4 év) alatt **12** kredit értékű tanegységet,

- **óvodapedagógus szakon** a teljes tanulmányi idő (3 év) alatt **9** kredit értékű tanegységet.

Szabadon választható tanegységeit más karon, más intézményben is végezheti.

A korábban végzett tanulmányok kreditjeinek beszámítását az ELTE TÓFK **tanulmányok kezdetén kell kérnie**. Párhuzamos tanulmányok esetén félévente lehet kreditbeszámítást kérni.

3. A SZORGALMI IDŐSZAK tanulmányi munkája

A **szemináriumi** órákon (kódjelük: **s**), gyakorlatokon (kódjelük: **g**), melyek általában gyakorlati jeggyel zárulnak (a zárás lehet: **gyj** – 5 fokú, vagy **m** – 3 fokú) kötelező részt venni, az előre megadott követelményeket teljesíteni kell; pótlásra, javításra csak a tájékoztató füzet erre vonatkozó jelzése esetében van lehetőség. Az egyes tanegységek (tantárgyelemek) tartalmának, követelményeinek rövid leírása a tájékoztató füzetben olvasható, részletesebb útmutatásokat a kurzus oktatója ad, az információk elektronikusan is elérhetők.

Az **előadásokon** (kódjelük: **e**), melyek általában kollokviummal zárulnak, a részvétel akkor kötelező, ha azt a tanszék előírja (ennek jelzése: ☒), egyéb esetekben az előadásokon a jelenlét ajánlott.

Az **óvodai, iskolai gyakorlatokon** a részvétel kötelező, az óvodák, bölcsődék látogatása előtt egészségügyi könyvet kell beszerezni.

4. A VIZSGAIDŐSZAK tanulmányi munkája

A kb. 15 hetes szorgalmi időszakot kb. 7 hetes vizsgaidőszak követi, ekkor kell a **k** betűvel jelzett **kollokviumi** és az **sz** betűvel jelzett **szigorlati zárási formákat** teljesíteni. Mind a kollokvium, mind a szigorlat ETR-ben kiírt időpontjaira jelentkezni kell, a szigorlatokat - a tanegységekhez hasonlóan - kód szerint fel is kell venni.

A vizsgakövetelmények ismertetését, és a vizsgáztatás típusait (szóbeli, írásbeli, és ezek többféle kombinációja), valamint a vizsgaismérlések lehetőségeit a HKR részletesen szabályozza, ezeket a szabályokat érdemes alaposan tanulmányozni.

5. AZ OKLEVÉL

A záróvizsgára bocsátás feltétele: a tantervben előírt valamennyi tanegység teljesítése, az utolsó félévben a zárótanítás/zárófoglalkozás teljesítése, a szakdolgozat benyújtása az utolsó félévben előírt hatánapig.

Az oklevélszerzés feltétele: a sikeres záróvizsga és a 15/2006 (IV.3.) OM rendeletben előírt nyelvi követelményeknek való megfelelés.

Segítségért, tanácsért fordulhat a pedagógiai vezetőkhez, az oktatókhoz, ügyfélfogadási időben a tanulmányi osztály munkatársaihoz, valamint a tanszéki ügyintézőkhöz is – akár személyesen akár elektronikus levélben.

Vegye igénybe a főiskolás évek alatt kínálkozó lehetőségeket a hivatásra való felkészülés, a tudomány, a művelődés, az egyetemi közélet, a nemzetközi kapcsolatok, a szórakozás terén; töltse diákéveit a TÓFK-on felelősséggel, tartalmasan és vidáman.

Budapest, 2008. július 2.

Dr. Demeter Katalin
oktatási főigazgató-helyettes

Néhány speciális jel magyarázata:

◇	összevont minősítés, illetve összevont képzési idő
◀	nem pótolható tanegység, a tantárgyfelvételt meg kell ismételni
☒	az előadás látogatása kötelező
!	erős előfeltétel
♣	kiscsoportos foglalkozás (5-8 fő)
*	félcsoportos foglalkozás (15–20/23 fő)
**	csak az egyik óra félcsoportos

A Tanító- és Óvóképző Főiskolai Kar vezetői

(címek, elérhetőségek)

Főigazgató:

Dr. Hortobágyi István főiskolai tanár

1126 Budapest, Kiss János altb. u. 40. fszt. 5.

tel: 487-81-00/6988, 6993 mellék

Fax: 487-81-96

Főigazgató-helyettesek:

Dr. Demeter Katalin főiskolai tanár (Társadalomtudományi Tanszék)

1126 Budapest, Kiss János altb. u. 40. I. em. 101. szoba

tel: 487-81-00/6432 mellék

Fax: 487-81-71, 487-81-96

E-mail: demeterk@kincsem.tofk.elte.hu

Feladatköre:

- az óvodapedagógus szak szakfelelőse,
- az óvodapedagógus szakon folyó alap- és továbbképzéssel kapcsolatos szakképzések felügyelete és tartalmi fejlesztése,
- a tanító szak, a nemzetiségi tanító szak szakfelelőse,
- a tanító, a nemzetiségi tanító és művelődésszervező-kommunikáció szakon folyó alap- és továbbképzéssel kapcsolatos szakképzések felügyelete,
- felügyelet új szakok, szakirányú továbbképzések és felsőfokú szakképzések indításának előkészítésében.

Véghelyi Józsefné dr., főiskolai docens (Természettudományi Tanszék)

1126 Budapest, Kiss János altb. u. 40. fszt. 5-ös szoba

tel: 487-81-00/6988, 6993 mellék

Fax: 487-81-96

E-mail: veghelyi@mars.tofk.elte.hu

Feladatköre:

- a kari oktatói-hallgatói tudományos munka irányítása, az oktatók tudományos képzésének koordinálása,
- oktatói-hallgatói nemzetközi kapcsolatok, oktatói-hallgatói mobilitások szervezése,
- a pályázati munka összehangolása és felügyelete,
- a kari rendezvények koordinálása és felügyelete.

A Kar épülete

1126 Budapest, Kiss János altb. u. 40.

Központi tel: 487-81-00, központi fax: 487-81-96

A kar oktatási szervezeti egységei

Ének-zenei Tanszék

tanszékvezető: Döbrössy János DLA főiskolai docens

Idegen Nyelvi és Irodalmi Tanszék

tanszékvezető: Dr. Márkus Éva főiskolai docens

Informatika Módszertani és Szolgáltató Központ

vezető: Dr. Orczán Zsolt főiskolai docens

Magyar Nyelvi és Irodalmi Tanszék

tanszékvezető: Dr. Csíkvári Gábor főiskolai tanár

Matematika Tanszék

tanszékvezető: Radnai Gyuláné Dr. főiskolai tanár

Neveléstudományi Tanszék

tanszékvezető: Dr. Podráczky Judit főiskolai docens

Társadalomtudományi Tanszék

tanszékvezető: Dr. Donáth Péter egyetemi tanár

Természettudományi Tanszék

tanszékvezető: Véghelyi Józsefné dr. főiskolai docens

Testnevelési Tanszék

tanszékvezető: Tihanyiné Dr. Hős Ágnes főiskolai docens

Vizuális Nevelési Tanszék

tanszékvezető: Bakos Tamás főiskolai docens

Oktatást segítő szervezeti egységek:

Tanulmányi Referatúra   vezető: Dr. Kézdiné Patakfalvy Katalin

Könyvtár   igazgató: Vajda Albertné

Főigazgatói Hivatal   vezető: Légler Judit

Képzési és kimeneti követelmények

TANÍTÓ ALAPKÉPZÉSI SZAK

1. Az alapképzési szak megnevezése: tanító

2. Az alapképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:

- végzettségi szint: alapfokozat (baccalaureus, bachelor, rövidítve: BA)
- szakképzettség: tanító, nemzetiségi tanító [zárójelben megjelölve a nemzetiségi (horvát, német, román, szerb, szlovák, szlovén) nyelvet, illetve a cigány-roma képzési irányultságot]
- választható szakirány: nemzetiségi tanító
- a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Primary School Teacher, Ethnic Minority Primary School Teacher (Croatian, German, Romanian, Serbia, Slovakian, Slovenian, Gypsy).

3. Képzési terület: pedagógusképzés

4. Képzési ág: óvodapedagógus, tanító

5. A képzési idő félévekben: 8 félév

6. Az alapfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 240 kredit

6.1 Az óvodapedagógus, tanító képzési ág közös képzési szakaszához rendelhető minimális kreditérték: 10 kredit

6.2 A szakirányhoz rendelhető minimális kreditérték: 36 kredit

6.3 A szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték: 12 kredit

6.4 A szakdolgozathoz rendelt kreditérték: 15 kredit

6.5 A gyakorlati ismeretekhez rendelhető minimális kreditérték: 40 kredit, nemzetiségi tanító szakirányon ebből a nemzetiségi képzés gyakorlati ismeretei legalább 6 kredit

6.6 Intézményen kívüli összefüggő gyakorlati képzésben szerezhető minimális kreditérték: 12 kredit

7. Az alapképzési szak képzési célja, az elsajátítandó szakmai kompetenciák:

A képzés célja olyan pedagógiai szakemberek képzése, akik elméletileg megalapozott ismeretek, készségek és képességek birtokában alkalmasak az iskola 1-4. osztályában valamennyi, az 1-6. osztályban legalább egy műveltségi terület oktatási-nevelési feladatainak az ellátására, továbbá megfelelő ismeretekkel rendelkeznek a képzés második ciklusban történő folytatásához.

Az nemzetiségi szakirányt választó tanítók képesek az 1-6. osztályban a nemzetiségi anyanyelvi nevelésre, az 1-4. osztályban magyar nyelven minden műveltségi terület, valamint a nemzetiségi nyelven oktatott tárgyak tanítására.

Közös kompetenciák az óvodapedagógus, tanító képzési ágban

A hallgatók ismerik:

- az egyetemes és a magyar nevelés és iskoláztatás történetének jellemzőit;

- a kisgyermek és a 6-12 évesek fejlődésének pszichológiai sajátosságait;
- Magyarország legújabb kori történetének és társadalmának kérdésköreit; az információs és kommunikációs technika használatához szükséges eljárásokat, tudnivalókat.

Az alapfokozat birtokában – a nemzetiségi szakirányt is figyelembe véve – a tanítók

a) a képzés során az ismereteket illetően bizonyították, hogy

- ismerik a társadalom működésének történelmi, eszmei, strukturális és funkcionális összefüggéseit;
- ismerik a hazai közoktatás feladatait és stratégiáját, az 1-6. osztály nevelési, oktatási preferenciáit, a közoktatás tartalmi szabályozásának dokumentumait;
- ismerik a nevelés-oktatás elméletét, a 6-12 éves korosztály differenciált személyiségformálásának folyamatát, tevékenységeit, azok tervezését, módszereit a sajátos nevelési igényű és a hátrányos helyzetű gyermekek nevelésének specifikumait, a családdal való együttnevelés lehetőségeit; a tanulásirányítás módszereit és munkaformáit, az integrált és differenciált oktatás eszköztárát;
- ismerik a személyiségfejlődés és fejlesztés pszichológiai tényezőit, a 6-12 éves gyermekek sajátosságait;
- elsajátították azokat az anyanyelvi és tantárgy-pedagógiai ismereteket, amelyek az olvasás, írás alapkészségeinek a kialakításához szükségesek;
- rendelkeznek a matematika, a természettudományok alapoktatásához szükséges korszerű ismeretrendszerekkel, összefüggésekkel, tantárgy-pedagógiai eljárásokkal;
- elsajátították a művészeti neveléshez (ének-zene, vizuális nevelés) szükséges szakismereteket, a 6-10 éves gyermekek auditív és vizuális megismerő, kifejező és alkotó képességeinek fejlesztésével kapcsolatos metodikai eljárásokat;
- ismerik a technika-életvitel-háztartástan oktatásához szükséges ismereteket, metodikai tudnivalókat;
- rendelkeznek az egészséges életmód kialakításához, a testi nevelés oktatásához szükséges tudással, speciális tantárgy-pedagógiai eljárásokkal;
- ismerik a választott műveltségi terület oktatásának 1-6. osztályra vonatkozó követelményeit, tartalmi és metodikai összefüggéseit;

b) ismereteik alkalmazását illetően alkalmasak

- az iskolai oktatás 1-4. osztályában – az idegen nyelv kivételével valamennyi műveltségi terület oktatási-nevelési feladatainak az ellátására, valamint az 1-6. osztályban legalább egy kötelezően választott műveltségi területen az oktató-nevelő munkára;
- az ismeretek önálló kritikus feldolgozására;
- a nyomtatott és elektronikus források, jelek, szövegek, adatsorok diagramok megértésére és értelmezésére
- idegen nyelven alapszintű kommunikációra;
- nevelési helyzetek, problémák kritikus elemzésére, konfliktushelyzetek megoldására, problémamegoldó technikák hatékony alkalmazására;
- a nevelő-oktató munka tervezésére, szervezésére, a tanulási folyamatok irányítására a

tanulási alapkészségek, képességek fejlesztésére;

- a 6-12 éves gyermek személyiségének sokoldalú, differenciált fejlesztésére, az alapkészségek és képességek kialakítására;
- előítélet-mentesen a multikulturális és interkulturális nevelésre;
- a tanítási órán kívüli nevelési feladatok ellátására;
- a gyermekek családjával, szűkebb környezetével való együttműködésre;
- önálló továbbtanulással és szervezett továbbképzések segítségével meglévő készségeik fejlesztésére, és olyan új kompetenciák elsajátítására, amelyek segítségével alkalmassá válhatnak az iskolán belül felelősségteljes munkakör vállalására.

c) a szakmai attitűdök és magatartás terén rendelkeznek

- önismerettel, együttműködési készséggel, személyi felelősségérzettel, minőség tudattal, fejlett kommunikációs képességekkel;
- társadalmi érzékenységgel, közösségi felelősségérzettel és feladatvállalással;
- a permanens művelődés igényével és képességével;
- az egyetemes emberi és nemzeti értékekkel, az erkölcsi normák tiszteletével, az esztétikai értékek iránti fogékonysággal, környezettudatos magatartással;
- a fenntartható fejlődés igényelte felelősségérzettel;
- egészséges életvitellel;
- sikerorientáltsággal, ugyanakkor saját tevékenységük kritikus értékelésének képességével;
- a csoportban való munkavégzés, a kollegialitás és a hatékony munkaszervezés képességével;
- a másság elfogadásával, toleranciaképességgel.

A nemzetiségi tanítók a fentiekén túl

a) a képzés során az ismereteket illetően bizonyították, hogy

- rendelkeznek magas szintű nemzetiségi nyelvi kompetenciákkal;
- ismerik a nemzetiség történelmét és kultúráját;
- ismerik a 6-12 éves korosztály oktatása, nevelési során hatékonyan alkalmazható nyelvpedagógiai eljárásokat, nyelvátadási és –fejlesztési stratégiákat;
- rendelkeznek korszerű ismeretekkel a korai kétnyelvűség szakterületén;

b) ismereteik alkalmazását illetően alkalmasak

- elméletileg megalapozott ismeretek, készségek és képességek birtokában az 1-6. osztályban a nemzetiségi anyanyelvi nevelésre; az 1-4. osztályban magyar nyelven minden műveltségi terület, valamint a nemzetiségi nyelven oktatott tárgyak tanítására;
- rendelkeznek a nemzetiségi identitás kialakításához, elmélyítéséhez szükséges gyakorlati készségekkel, jártasságokkal;
- korszerű népi ismereti/nemzetiségi tartalmak közvetítésére, képesek e tartalma 6-12 éves korban történő elsajátítására;

c) a szakmai attitűdök és magatartás terén rendelkeznek

- korszerű nemzetiségi műveltséggel, társadalmi érzékenységgel, közösségi felelősségérzettel és feladatvállalással;
- az egyetemes emberi és nemzeti, illetve nemzetiség értékek, erkölcsi normák tiszteletével.

8. A törzsanyag (szakképzettség szempontjából meghatározó ismeretkörök):

- alapozó ismeretek: 44-55 kredit

társadalomtudományi ismeretek, pedagógia, pszichológia, informatika

- szakmai törzsanyag: 160-175 kredit, ebből

a) szakmai elméleti modul: magyar nyelv, irodalom és tantárgy-pedagógiája, matematika és tantárgy-pedagógiája, természetismeret és tantárgy-pedagógiája, ének-zene és tantárgy-pedagógiája, vizuális nevelés és tantárgy-pedagógiája, technika-életvitel-háztartástan és tantárgy-pedagógiája, testnevelés és tantárgy-pedagógiája, – 81-96 kredit; továbbá differenciált szakmai ismeretek a felsőoktatási intézmény egyedi jellegét adó ismeretkörökből (pl. idegen nyelv, gyógypedagógiai alapismeretek és gyermekvédelem, műveltségterületi vagy egyéb specifikáció) – 10-14 kredit;

b) kötelezően választható műveltségterületi modul: 36-42 kredit

ba) tanító szakképzettség esetén kötelezően választható műveltségi területek: magyar nyelv és irodalom, idegen nyelv, matematika, ember és társadalom, természetismeret, ének-zene, vizuális nevelés, informatika, technika-életvitel-háztartástan, testnevelés és sport – 21-25 kredit;

bb) nemzetiségi tanító szakképzettség esetén: nemzetiségi nyelv és tantárgy-pedagógia; nemzetiségi ismeretek és tantárgy-pedagógia; nemzetiségi irodalom, gyermekirodalom – 36-42 kredit;

c) szakmai gyakorlati modul: 40-50 kredit

9. Szakmai gyakorlat

A gyakorlati képzés a 6-12 éve gyermekek tanulásának irányításához, személyiségük fejlesztéséhez szükséges korszerű eljárások, módszerek gyakorlását iskolai környezetben, fejleszti a speciális tanítói képességeket, technikai jártasságokat biztosítja. A gyakorlati képzés fogalmába beleértendők a hallgatók hospitálásai, csoportos és egyéni iskolai gyakorlatai, valamint a pedagógiai és tantárgy-pedagógiai stúdiumok keretében végzett gyakorlatok is. A nemzetiségi szakirányon a szakmai gyakorlat nemzetiségi nyelven, nemzetiségi iskolában folyik.

A 8. félévben a hallgatók intézményen kívüli összefüggő szakmai gyakorlaton vesznek részt, melynek időkerete 8-10 hét, az összes szakmai gyakorlaton belüli kreditértéke 12-14 kredit.

10. Nyelvi követelmények

Egy idegen nyelvből középfokú C típusú államilag elismert nyelvvizsga vagy azzal egyenértékű érettségi bizonyítvány, illetve oklevél, amely kritériumfeltétel az oklevél kiadásához. A nemzetiségi szakirányon az idegen nyelv kritériumfeltétel-jellegén túl kreditértékű szakismeret is.

Az ETK alapképzési szak tanterve műveltségterületekkel

1. A szak tantervét **táblázatban** összefoglaló, **krediteket is megadó, óra- és vizsgaterv**

A TANTÁRGYAK AZ ALÁBBI TANTÁRGYELEMEKKEL TELJESÍTHETŐK:									
TÁRSADALOM- ISMERET ÉS TP.	60 ó 11 kr	I. félév	II. félév	III. félév	IV. félév	V. félév	VI. félév	VII. félév	VIII. félév
KABE08A01e Bevezetés a filozófiába	3	15 k							
TBE08A02s Fejezetek Magyarorsz. történetéből és tp.	3					15 k			
TBE08A03s Etika	1							10 m	
KABE08A04s Magyarország a 20. században	4						20 k		
PSZICHOLÓGIA	66 ó 12 kr								
KABE06A01e Bevezetés a pszichológiába	2	8 k							
TBE06A02s A személyiség fejlődése és alakulása I.	3		15 m						
TBE06A03e A személyiség fejlődése és alakulása II.	3			15 k					
TBE06A04s Pedagógiai szociálpszichológia	2				15 gyj				
TBE06A05g Csoportos pedagógiai gyakorlat	2	13 m*							
PEDAGÓGIA	74 ó 16 kr								
TBE06A06e Általános pedagógia és didaktika	3		13 k						
TBE06A07e Nevelélmélet I.	2			10 k					
TBE06A08s Nevelélmélet II.	1				10 gyj				
KABE06A09e Neveléstörténet	3	14 k							
TBE06A10s A differenciálás pedagógiája és pszichológiája	5							20 gyj	
TBE06A11s Alkalmazott pedagógia	2								7 gyj
TBE06ASZ Szigorlat (összevont pedagógiai- pszichológiai)	0				sz				

* félcsoport

INFORMATIKA ÉS TP.	30 ó 6 kr	I. félév	II. félév	III. félév	IV. félév	V. félév	VI. félév	VII. félév	VIII. félév
KABE03A01g Informatika a pedagógiai munkában	3		15 k						
TBE03A02g Informatika tantárgy-pedagógia	2						10 k		
TBE03A03g Médiainformatika-Oktatástechnológia	1						5 k		
MAGYAR NYELV, RODALOM ÉS TP.	115 ó 25 kr								
TBE04A01e Magyar nyelv I.	1	12 k							
TBE04A02s Helyesírás I.	1	gyj							
TBE04A03e Magyar nyelv II.	2		14 k						
TBE04A04s Helyesírás II.	1		gyj						
TBE04A05e Magyar nyelv III.	1			12 k					
TBE04A06s Helyesírás III.	1			gyj					
TBE04A07e Magyar nyelv IV.	1				9 k				
TBE04A08s Helyesírás IV.	1				gyj				
TBE04A09s Beszédművelés I. vagy TBE04A10s Beszédtechnika I.	1	6*gyj							
TBE04A11s Beszédművelés II. vagy TBE04A12s Beszédtechnika II.	1		6* gyj						
TBE04A13s Az irodalom és társművészetei	1	6 gyj							
TBE04A14e Anyanyelvi tp. I.	2			10 k					
TBE04A15s Anyanyelvi tp. II.	2				8 gyj				
TBE04A16e Anyanyelvi tp. III.	2					9 k			
TBE04A17s Gyermekirodalom I.	1					6 m			
TBE04A18e Gyermekirodalom II.	2						6 k		
TBE04A19s Korunk irodalma I.	2							5 gyj	
TBE04A20e Korunk irodalma II.	2								6 k

MATEMATIKA ÉS TP.	65 ó 15 kr	I. félév	II. félév	III. félév	IV. félév	V. félév	VI. félév	VII. félév	VIII. félév
TBE05A01s Bevezetés a matematikába	2	8 m							
TBE05A02s A matematikai fogalmak alapozása I.A	2		8 k						
TBE05A03s A matematikai fogalmak alapozása I.B	1			8 k					
TBE05A04s Matematika és tantárgy-pedagógiája I.	2				8 k				
TBE05A05s Matematika és tantárgy-pedagógiája II.	2					8 k			
TBE05A06s Geometria és tantárgy-pedagógiája	2						9 gyj		
TBE05A07s Kombinatorika, valószínűség, statisztika és tantárgy-pedagógiája	2							8 gyj	
TBE05A08s A matematikai fogalmak alapozása II.	2								8 k
TERMÉSZET- ISMERET ÉS TP.	55 ó 13 kr								
TBE10A01e Természetismeret és környezetvédelem I.	2		10k						
TBE10A02e Természetismeret és környezetvédelem II.	3			10 k					
TBE10A03s Természetismeret tp. I.	2			9gyj					
TBE10A04e Természetismeret tp. II.	2				9k				
TBE10A05e Természetismeret tp. III	2					9k			
TBE10A06e Egészségtan	2						8k		
ÉNEK-ZENE ÉS TP.	40 ó 10 kr								
TBE02A01s Ének-zene és tp. I.	2				8 m				
TBE02A02s Ének-zene és tp. II.	2					8 m			
TBE02A03s Ének-zene és tp. III.	2						8 k		
TBE02A04s Ének-zene és tp. IV.	2							8 m	
TBE02A05s Ének-zene és tp. V.	2								8 k

VIZUÁLIS NEVELÉS ÉS TP	40 ó 10 kr	I. félév	II. félév	III. félév	IV. félév	V. félév	VI. félév	VII. félév	VIII. félév
TBE12A01g Vizuális ismeretek stúdiumok I.	2	6 * gyj							
TBE12A02e Vizuális ismeretek stúdiumok II.	2		6* k						
TBE12A03s A vizuális nevelés tantárgy-ped. I.	2					8 m			
TBE12A04s A vizuális nevelés tantárgy-ped. II	2						8 k		
TBE12A05e Művészeti ismeretek Művészeti stúd.	2							12 *k	
TECHNIKAÉS TP.	30 ó 8 kr								
TBE09A01s Technika és tp. I.	2						8 gyj		
TBE09A02e Technika és tp.II.	3							12 k*	
TBE09A03g Technika és tp. III.	3								10 gyj*
TESTNEVELÉS ÉS TP.	40 ó 10 kr								
TBE11A01s Testnevelés és tp. I.	2				10 m				
TBE11A02e Testnevelés és tp.II.	2					10 k			
TBE11A03s Testnevelés és tp. III.	3						10 gyj		
TBE11A04e Testnevelés és tp. IV.	3							10 k	

MŰVELTSÉGI TERÜLET	+115 ó +23 kr	Tantervét az adott általános képzési óraszámokkal/kreditekkel együtt alakítja ki							
GYAKORLATI KÉPZÉS	200 ó 40 kr								
TBE00A01g Egyéni komplex pedagógiai gyakorlat I.	◇		10ó/fé (2nap) aí						
TBE00A02g Egyéni komplex pedagógiai gyakorlat II.	◇			8ó/fé (2nap) aí					
TBE00A03g Egyéni komplex pedagógiai gyakorlat III.	2◇				10ó/fé (2nap) m◇				
TBE00A04g Egyéni folyamatos megfigyelés	5			20ó/fé (1hét) m					
TBE00A05g Egyéni tanítási gyakorlat I.	5					25ó/fé (1hét) m			
TBE00A06g Egyéni tanítási gyakorlat II.	5						25ó/fé (1hét) gyj		
TBE00A07g Egyéni tanítási gyakorlat III.	3							25ó/fé (1hét) ◇gyj	
TBE00A08g Műveltségterületi egyéni tanítási gyakorlat	3							◇ m	
TBE00A09g Egyéni iskolai gyakorlat (alkalmazott és differenciált)	5							25ó/fé (1hét) ◇ m	
TBE00A10g Komplex szakmai gyakorlat	12								50ó/fé (2hét) gyj
TBE00A11g Zárótanítás	-								2ó/fé gyj
TBE..KV... Kötelezően választható	50 ó 13 kr	Lásd a honlapon! A hallgató egyéni választása szerint							
SZABV... Szabadon választható	30 ó 12 kr	Lásd a honlapon! A hallgató egyéni választása szerint							
TBESZAKD Szakdolgozat	15 kr								
TBESZAKDK Szakdolgozati konzultáció	1 kr							m	
Összesen	1010 ó 240 kr								

TERMÉSZETISMERET MŰVELTSÉGI TERÜLET	170 ó 36 kr	F É L É V E K							
		I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.
TBE10M01e Funkcionális anatómia	2		8k						
TBE10M02s Egészségtan	2		4gyj						
TBE10M03e Fizikai, kémiai ismeretek és gyak. I.	3		10*k						
TBE10M04g Fizikai, kémiai ismeretek és gyak. II.	3			10* gyj					
TBE10M05e Általános természetföldrajz I.	2			8*k					
TBE10M06g Általános természetföldrajz II.	2				6* gyj				
TBE10M07e Mo. természeti és gazdasági földrajza	2			9k					
TBE10M08e Növénytani ismeretek és gyak. I.	2			8*k					
TBE10M09g Növénytani ismeretek és gyak. II	2				6* gyj				
TBE10M10e Állattani ismeretek és gyak.I.	2				9* k				
TBE10M11g Állattani ismeretek és gyak.II.	1					6* gyj			
TBE10M12s Természetismeret tp. I.	2					20* gyj			
TBE10M13e Általános biológia	1					6 k			
TBE10M14s Természetismeret tp. II.	3						20*k		
TBE10M15s Ökológia, környezetkultúra	2						16 k		
TBE10MSZ SZIGORLAT	0						sz		
TBE10M16g Komplex terepgyakorlat (tömbösítve)	3								10 gyj
Műv. ter. köt.vál. stúdium TBE10M17s Egészségfejlesztés -	2								14gyj
TBE10M18s Biológiai antropológia -	2								14 gyj

EMBER ÉS TÁRSADALOM MŰVELTSÉGI TERÜLET	160 ó 31 kr	F É L É V E K							
		I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.
		TBE08M02e Fejezetek a filozófiai gondolkodás történetéből	3			15 k			
TBE08M03s Etika	1							10 gyj	
TBE08M04s Társadalom- és művelődéstörténet, tp. I.	3		16 gyj						
TBE08M05e Társadalom- és művelődéstörténet, tp. II.	2			9 k					
TBE08M06s Társadalom- és művelődéstörténet, tp. III.	3				12 gyj				
TBE08M07e Társadalom és művelődéstörténet, tp.IV.	2					10 k			
TBE08M08s Tantárgy-pedagógiai ism.	2					13 gyj			
TBE08M09s Mo. társadalom és művelődéstörténete a 20.sz.ban I.	3				15 gyj				
TBE08M10e Mo. társ.- és műv. tört. a 20.sz.ban II.	4					20 k			
TBE08MSZ SZIGORLAT	0						sz		
TBE08M11s Magyarország az Európai Unióban	2							10 gyj	
Műv. ter. köt. vál. ☒ TBE08M12s Életmódtörténet	Σ6 2						10 gyj		
TBE08M13s Tanítóképzők, tanítók a 20. századi Magyarországon	2						10 gyj		
TBE08M14s Gyermekfilozófia	2								10 m
TBE08M15s Művelődésfilozófia	2								10 m

☒ A műveltségterületi kötelezően választható stúdiumokból összesen 6 kredit értékben 30 órát kell felvenni.

Σ = összesen

A SZAK TANTÁRGYLEÍRÁSA

Tantárgyelem neve	Félévi óraszám	Lezárási forma	Kredit	Státus K/V/Sz.	Javasolt szemeszter	Előfeltétel és előírás
KABE08A01e Bevezetés a filozófiába	15	k	3	K	I.	-

Cél: a pedagógusok felelős nevelőmunkájának, az egyetemes emberi értékek tudatos követésének és közvetítésének elméleti megalapozása; a kritikai gondolkodás fejlesztése; a különböző kultúrák és értékrendek toleráns, befogadó szemlélete. **Tartalom:** A filozófiai bevezetés azokat a sajátos kérdéseket jeleníti meg, amelyek egy európai ország befogadó, kommunikatív szellemiséget képviselő, tevékenységében cél- és értéktudatos tanítója, óvodapedagógusa számára kiindulópontot adhat az eszmék, elvek, értékek világában való tájékozódáshoz. A filozófiai alap gondolatok történeti kifejtése módot ad a kulturális gyökereiket tekintve is különböző értékrendek, világszemléletek, a közös európai bölcséleti alapvetések és az Európán kívüli vallási-filozófiai alapeszmék eredetének feltárására. A témák megközelítésének fő szempontja a különféle értékrendek képviselői, a különböző hagyományú társadalmi csoportok –köztük a hazai cigányság– közötti kölcsönös megértés, együttműködés előmozdítása. A tananyag történeti szerkezete az önálló tájékozódás megalapozását szolgálja: az eszmetörténeti korszakok, szerzők kanonikus rendjének ismerete segíti a források értő, kritikus használatát. A témák feldolgozásához szövegek értelmezése tartozik. **Követelmény:** Könyvtári források, internetes honlapok, elektronikus adathordozók alkalmazása egyes filozófiai témák feldolgozásához, a választott témáról a szemináriumokon beszélgetés vezetése. A szóbeli kollokvium az eszmetörténet körében való tájékozódást, a szövegértést értékeli.

Tantárgyelem neve	Félévi óraszám	Lezárási forma	Kredit	Státus K/V/Sz.	Javasolt szemeszter	Előfeltétel és előírás
TBE08A02s Fejezetek Magyarország történetéből és tp.	15	k	3	K	V.	-

Cél: hogy társadalom és kultúra kapcsolatát néhány, szakmai és társadalmi vitákat is generáló témakör feldolgozásával, az Ember és társadalom műveltségi terület tanításával kapcsolatos elvárások, taneszközök és a tevékenységközpontú tanítási módszerek megismertetésével segítse a hallgatókat a biztosabb tájékozódásban, az ember és társadalom műveltségi terület oktatásához szükséges kompetenciák elsajátításában. **Tartalom:** a magyarság eredete, a honfoglaló magyarok kulturális öröksége; a középkori Magyarország társadalma és műveltsége; a török uralom és következményei, a nemzeti újjászületési törekvések és eredményeik a 18–19. században; küzdelem a polgárosodásért és a nemzeti kultúra intézményeiért a reformkortól a kiegyezésig. **Követelmény:** a kollokviumra bocsátás feltétele egy téma tantárgy-pedagógiai szempontú kidolgozása és benyújtása. Vizsgakurzus felvehető – feltétele a félévi munka teljesítése.

Tantárgyelem neve	Félévi óraszám	Lezárási forma	Kredit	Státus K/V/Sz.	Javasolt szemeszter	Előfeltétel és előírás
TBE08A03s Etika	10	m	1	K	VII.	KABE08A01e

Cél: az életvezetési kompetenciát megalapozó erkölcsi tudatosság fejlesztése; felkészülés a gyerekek erkölcsi ítéletalkotásának, problémaelemzési képességének fejlesztésére; a társadalmi szolidaritás és a környezetért való felelősség képviselése. **Tartalom:** Az etika szemléletmódjának jellemzése, az élettevékenységek erkölcsi szabályainak értelmezése, a társadalmi szabályokban kifejezett értékrend és az egyéni életvezetés összefüggései; a jogelvek és az erkölcsi értékek viszonya. Jellegzetes értékrendek, értékhierarchiák az ezredforduló hazai társadalmában. Az értékhierarchiák kölcsönviszonya; a tolerancia és határa. Az erkölcsi ítéletalkotás értelmezése, az erkölcsi felelősség mérlegelése konkrét élethelyzetekben. A gyerekek erkölcsi ítéletalkotásának fejlesztésére való felkészülés: történetek, szituációs gyakorlatok önálló feldolgozása. **Követelmény:** Erkölcsi helyzetek elemzése könyvtári források, internetes honlapok, elektronikus adathordozók alkalmazása alapján. Egyes erkölcsi problémák körültekintő feldolgozásához gyermekirodalmi művek, filmek, szituációs modellek, valamint etikai forrásművek választása, az elemzés megtervezése.

Tantárgyelem neve	Félévi óraszám	Lezárási forma	Kredit	Státus K/V/Sz.	Javasolt szemeszter	Előfeltétel és előírás
KABE08A04e Magyarország a 20. században	20	k D típusú	4	K	VI.	-

Cél: hogy átfogó képet adjon hallgatóinknak hazánk (fővárosunk, régióink) 20. századi történetéről, annak érdekében, hogy a közelmúlt narratíváinak megbízható, tárgyyszerű ismeretével s az órák során fejlesztendő humánus történeti szemlélettel, a konstruktív problémamegoldás szándékával, a másság iránti tisztelettel, toleranciával közelítsenek napjaink problémáihoz. Fejlesztani kívánjuk önálló forráskereső, –feldolgozó képességüket, segítve a nyomtatott és elektronikus források, jelek, szövegek adatsorok, diagrammok megértését, önálló, kritikai értelmezését. **Tartalom:** az emberi és polgári jogokra vonatkozó elképzelések alakulása Európában és Magyarországon; hazánk népességének alakulása, demográfiai sajátosságaink; gazdaságunk, társadalmunk, foglalkoztatási és jövedelmi viszonyaink, településszerkezetünk néhány sajátossága, hatásuk egészségi állapotunk, várható élettartamunk alakulására. A magyar társadalom iskolázási/iskolázottsági jellemzői; állam, ideológia, iskola kapcsolata; lakosságunk nemzetiségi, vallási összetételének változása, az állam és az egyházak viszonyának alakulása; nemzetiségeink jogi, kulturális, szociális helyzete; nemzeti sajátosságaink megőrzésének esélyei az uniós csatlakozás után, a “világfaluban”. **Követelmény:** egy témából írásbeli dolgozat készítése és a kollokviumon a kurzus témaköreinek ismerete.

Tantárgyelem neve	Félévi óraszám	Lezárási forma	Kredit	Státus K/V/Sz.	Javasolt szemeszter	Előfeltétel és előírás
KABE06A01e Bevezetés a pszichológiába	8	k	2	K	I.	—

Cél: a hallgatók megismertetése a pszichológia különböző nézőpontjaival, alapfogalmaival és elméleteivel, melyek a további tantárgyak tudásalapját képezik; a pszichológiai érdeklődés, az ön és társismeret igényének felkeltése, a hétköznapi és a tudományos ismeretek ütköztetése, szemléletformálás. **Tartalom:** az általános pszichikus folyamatok működése, a személyiség fogalma, személyiségelméletek; az interakciók és a kommunikáció alapjai, a társas megismerés folyamata, a csoportok jellemzői és működése, a társas hatások. **Követelmény:** szóbeli kollokvium, a szorgalmi időszak végén írott zárthelyi dolgozat alapján megajánlott jegy szerezhető.

Tantárgyelem neve	Félévi óraszám	Lezárási forma	Kredit	Státus K/V/Sz.	Javasolt szemeszter	Előfeltétel és előírás
TBE06A02s A személyiség fejlődése és alakulása I.	15	m	3	K	II.	KABE06A01e!

Cél: a hallgatók megismertetése a pszichikus funkciók korai fejlődésével, értelmezési keret nyújtása a gyermekek megismeréséhez. **Tartalom:** a fejlődés értelmezése, a gyermek fejlődése az óvodáskor végéig. A kurzus során a normál fejlődési menet mellett az egyéni fejlődési mintázatokkal és azokkal a fejlődési problémákkal is foglalkozunk, amelyek a későbbi – iskolában, tanítás során tapasztalt – problémák hátterében húzódnak. **Követelmény:** zárthelyi dolgozat megírása, évközi feladatok teljesítése.

Tantárgyelem neve	Félévi óraszám	Lezárási forma	Kredit	Státus K/V/Sz.	Javasolt szemeszter	Előfeltétel és előírás
TBE06A03e A személyiség fejlődése és alakulása II.	15	k	3	K	III.	TBE06A02s

Cél: az egyes pszichés funkciók fejlődésének és integrálódásának nyomon követése az iskolás- és serdülőkorban. **Tartalom:** az emberi életciklusok jellegzetességeinek bemutatása, a pedagógiai munka szempontjából kiemelve a kritikus szakaszokat: az iskolaérettség, az iskoláskor kezdeti és későbbi éveit, a pubertás és a serdülőkor sajátosságait. Az egyes életszakaszok tárgyalásánál hangsúlyozzuk az értelmi, érzelmi és a szociális funkciók kölcsönhatásait. **Követelmény:** szóbeli kollokvium, a szorgalmi időszak végén írott zárthelyi dolgozat alapján megajánlott jegy szerezhető.

Tantárgyelem neve	Félévi óraszám	Lezárási forma	Kredit	Státus K/V/Sz.	Javasolt szemeszter	Előfeltétel és előírás
TBE06A04s Pedagógiai szociálpszichológia	15	gyj	2	K	IV.	TBE06A03e!

Cél: képessé tenni a hallgatókat a pedagógiai munka pszichológiai összetevőinek, jelenségeinek, problémáinak felismerésére, megértésére és a pszichológiai szempontok alkalmazására. **Tartalom:** az iskolai tanulás, a tanár-diák interakciók, a motiváció, a fegyelmezés, a tanári elvárások és az iskolai értékelés hatása a tanulók én-képének alakulására; az iskolai társas kapcsolatok. A tantárgy kitér a pedagógus hatékonyságát befolyásoló tényezők tárgyalására, így a nevelői attitűd, a nevelési stílus kérdéseire. **Követelmény:** zárthelyi dolgozat megírása, szemináriumi dolgozat elkészítése.

Tantárgyelem neve	Félévi óraszám	Lezárási forma	Kredit	Státus K/V/Sz.	Javasolt szemeszter	Előfeltétel és előírás
TBE06A05g Csoportos pedagógiai gyakorlat	13*	m ◀	2	K	I.	—

Cél: a pedagógiai munka hatékony és eredményes elvégzéséhez szükséges készségek fejlesztése, a pszichológiai kulturáltság erősítése és a kapcsolati készségek formálása.

Tartalom: a csoportmunka jellegétől függ: a) az önismereti csoportban az aktuális személyes élmények kerülnek feldolgozásra; b) az esetmegbeszélő csoportban pedagógiai kérdések elemzése, elsősorban az iskolai tapasztalatokkal kapcsolatos konkrét problémák megvitatása történik; c) a képességfejlesztő csoportban a pedagógiai munkához szükséges készségek gyakorlása folyik. **Követelmény:** aktív részvétel a gyakorlatokon.

Tantárgyelem neve	Félévi óraszám	Lezárási forma	Kredit	Státus K/V/Sz.	Javasolt szemeszter	Előfeltétel és előírás
TBE06A06e Általános pedagógia és didaktika	13	k	3	K	II.	—

Cél: hogy a hallgatók megismerjék és elsajátítsák a tanítási gyakorlatot megalapozó általános pedagógiai és didaktikai ismereteket, összefüggéseket; fokozódjon pedagógiai érzékenységük.

Tartalom: a tanítási-tanulási folyamat tudatos irányításához szükséges témakörök (az iskola funkciói, az oktatás, képzés céljai, tartalma, menete, színterei, szervezési módjai, szervezeti keretei és formái, módszerek, eszközök). A hospitálásokon megfigyelik az elmélet és a gyakorlat összefüggéseit, megismerkednek az iskola funkcióival, az oktatás tervezésének gyakorlati tudnivalóival. **Követelmény:** A szóbeli vizsgán a hallgatók számot adnak általános pedagógiai és didaktikai ismereteikről, az összefüggések értéséről.

Tantárgyelem neve	Félévi óraszám	Lezárási forma	Kredit	Státus K/V/Sz.	Javasolt szemeszter	Előfeltétel és előírás
TBE06A07e Nevelélmélet I.	10	k	2	K	III.	—

Cél: a hallgatók elméleti és módszertani kultúrájának és pedagógiai kompetenciájának a megalapozása. **Tartalom:** Ennek érdekében megismerteti a nevelés elméletének alapfogalmait, az iskolai értékszocializáció, (különösen a 6-12 évesek csoportjaiban zajló) nevelési folyamat tartalmát és szerkezetét, a nevelési módszereket és eljárásokat. Fejleszti a nevelési helyzetek, pedagógiai jelenségek oksági összefüggéseinek megfigyeléséhez, szakszerű elemzéséhez szükséges pedagógiai műveltséget, kritikai szellemet és önállóságot. **Követelmény:** Szóbeli vizsga keretében a hallgatók számot adnak nevelélméleti ismereteikről, az összefüggések megértéséről.

Tantárgyelem neve	Félévi óraszám	Lezárási forma	Kredit	Státus K/V/Sz.	Javasolt szemeszter	Előfeltétel és előírás
TBE06A08s Nevelélmélet II.	10	gyj	1	K	IV.	TBE06A07e!

Cél: hogy alapot adjon a pedagógiai tapasztalatok szakszerű elemzéséhez, a pedagógiai jelenségek tudatos értelmezéséhez, a nevelési folyamatok sikeres tervezéséhez, szervezéséhez.

Tartalom: hozzájárul a hallgatók pedagógiai énképének fejlesztéséhez, inspirálja őket a gyermekre figyelő, neki támaszt és modellt nyújtó, az iskolai osztállyal/csoporttal hatékonyan együttműködő tanítói attitűd elfogadására. A kurzus megismerteti azokat a kutatási módszereket is, amelyekkel a hallgatók képesek pedagógiai problémák megvizsgálására, a pedagógiai valóság valamely részletének feltárására, az eredményeik (írásos) bemutatására.

Követelmény: Megadott feladat írásbeli teljesítése.

Tantárgyelem neve	Félévi óraszám	Lezárási forma	Kredit	Státus K/V/Sz.	Javasolt szemeszter	Előfeltétel és előírás
KABE06A09e Neveléstörténet	14	k	3	K	I.	—

Cél: hogy megalapozza a hallgatók neveléstörténeti szemléletét a pedagógia elméletének és gyakorlatának megismeréséhez. **Tartalom:** Az európai nevelés gyökerei. A középkori nevelés rendi jellege, a magyar iskolarendszer kialakulása. Az újkori pedagógia alapvonásai. Felvilágosult polgári elvek a magánnevelésben. A polgári pedagógia kiszélesedése. A hazai népoktatás fejlődése. A reformpedagógia kialakulása, jellemzői. A magyar oktatáspolitikai alakulása 1900-1990 között. **Követelmény:** a hallgatók a tanár által javasolt témákból választanak, írásos munkájukat bemutatják, megvitatják. A vizsga előfeltétele a dolgozat elkészítése.

Tantárgyelem neve	Félévi óraszám	Lezárási forma	Kredit	Státus K/V/Sz.	Javasolt szemeszter	Előfeltétel és előírás
TBE06A10s A differenciálás pszichológiája-pedagógiája	20	gyj	5	K	VII.	TBE06ASZ!

Cél: a hallgatók megismertetése a differenciálás pszichológiájának és pedagógiájának elméletével és gyakorlatával. **Tartalom:** A differenciálás fogalma, hazai és nemzetközi gyakorlata. Sajátos nevelési szükségletű gyermek az osztályban. Az integráció és szegregáció formái. Magatartási és viselkedési zavarok. A tehetséges gyermek teljesítmény és viselkedészavarai. A hátrányos helyzetű gyermek tanulási problémái. A differenciált tanulásirányítás. **Követelmény:** Aktív részvétel az órákon; a megadott irodalom és folyóiratok feldolgozása kiselőadás formájában; kötelező intézménylátogatások és az egyhetes gyakorlat tartalmának lejegyzése; esettanulmány készítése.

Tantárgyelem neve	Félévi óraszám	Lezárási forma	Kredit	Státus K/V/Sz.	Javasolt szemeszter	Előfeltétel és előírás
TBE06A11s Alkalmazott pedagógia	7	gyj	2	K	VIII.	TBE06ASZ!

Cél: a hallgatók megismertetése a pedagógusszakma olyan feladataival, melyek nem kötődnek szorosan a tanórákhoz. **Tartalom:** kapcsolattartás a szülőkkel; a gyerekek életkörülményeinek megismerése, az iskolában folyó egész napos nevelés tartalma és rendszere. A gyermekvédelem története az egyes európai országokban; a gyermekvédelem története Magyarországon. Az új Gyermekvédelmi Törvény és módosításai. Az állami

gondoskodás formájának változásai. Ismerkedés a gyermekjóléti szolgálatok és a gyámügy munkájával. **Követelmény:** Egy interjú készítése gyámügyi szakemberrel vagy egy zárthelyi dolgozat megírása; a gyakorlatról szóló beszámoló elkészítése.

Tantárgyelem neve	Félévi óraszám	Lezárási forma	Kredit	Státus K/V/Sz.	Javasolt szemeszter	Előfeltétel és előírás
TBE06ASZ <i>Szigorlat</i> Pedagógia-pszichológia összevont	0	SZ	0	K	IV.	

A szigorlat kritériumjellege: KABE06A01e!, TBE06A02s!, TBE06A03e!, TBE06A04s!
TBE06A06e!, TBE06A07e!, TBE06A08e!, KABE06A09s!

Cél: hogy a vizsgára felkészülő hallgatók integráltan áttekinthessék a pszichológia és pedagógia kurzusok során tanultakat. A szigorlat írásbeli része a pszichológia és pedagógia alapfogalmaira, lényeges ismereteire, összefüggéseire tér ki. A szóbeli tételek a pedagógiai munka jelentős szempontjait, összetevőit, annak pedagógiai és pszichológiai jellemzőit fogják át. **Követelmény:** a szigorlat részletes *követelményeit* egy külön füzetben, a félév elején kapják meg a hallgatók.

A tantárgyelem neve	Félévi óraszám	Zárási forma	Kredit	Státus	Ajánlott félév	Előfeltételek
KABE03A01g Informatika a pedagógiai munkában	15	k	3	K	II., I.	-

Cél: Az IKT hatékony alkalmazásának elsajátítása a pedagógiai munka során felmerülő feladatok megoldásában, az ehhez szükséges kompetenciák megerősítése, kialakítása.

Tartalom: A grafikus felhasználói környezet alapelemeinek készségszintű használata. Az informatikai alapfogalmak és ezek összefüggéseinek rendszerezése. Alkalmazói programok megismerése, a pedagógiai munka során felmerülő feladatok megoldásához szükséges felhasználói programok alapjainak elsajátítása, ezeken keresztül a felhasználói szemlélet megerősítése: fájlkezelés, a számítógépi grafika, számítógépes szöveg- és kiadványszerkesztés, számítógépes adatfeldolgozás alapjai, multimédiás prezentáció készítése. Az internet szolgáltatásai, az infokommunikáció alapjai. Imagine Logo alapok.

Követelmény: Olyan informatikai és technikai kompetenciákkal bírjon a hallgató, melyek lehetővé teszik az IKT pedagógiai munkában való hatékony és kreatív alkalmazását. Rendelkezzen alapvető számítógép kezelési ismeretekkel, tudja készségszinten kezelni a grafikus felhasználói felületeket és az ezekre épülő alkalmazói rendszereket. Legyen tájékozott az informatikai alapfogalmak és összefüggések rendszerében, valamint az informatika fejlődésének és legújabb tendenciáinak területén.

A tantárgyelem neve	Félévi óraszám	Zárási forma	Kredit	Státus	Ajánlott félév	Előfeltételek
TBE03A02g Informatika tantárgy- pedagógia	10	k	2	K	V., VI.	KABE03A01g

Cél: Tegye képessé a hallgatót az informatika tanítására való felkészülésre, az informatika tanításának tervezésére, az informatika tanítására és a tanítással kapcsolatos önreflexióra. Nyújtson szakmódszertani segítséget a kisiskolás kori IKT-alkalmazás (információs és kommunikációs technika) módszertani kompetenciáinak kialakításában. **Tartalom:** A 6-12 éves tanulók oktatásához szükséges informatikai és módszertani ismeretek: alkalmazói ismeretek, infokommunikáció, médiainformatika, információs társadalom működése és társadalmi törvényszerűségei, infotechnológia, informatikai eszközök használatának módszertani megközelítése. Az informatika tantárgy tanításának módszertani alapelvei, speciális eljárásai és stratégiái, szakspecifikus szervezési módok és munkaformák az informatika órákon, ezek hatékony alkalmazása. **Követelmény:** A hallgató legyen képes az informatika tanítására való felkészülésre, az informatika tanításának tervezésére, a megfelelő szervezési módok és munkaformák informatika órákon való kreatív és hatékony alkalmazására. Ismerje a közoktatás informatika műveltségterületre vonatkoztatott céljait, legfrissebb dokumentumait. Maga is rendelkezzen az információk megszerzésének, szűrésének és kreatív módon való felhasználásának kompetenciáival. Fel tudja készíteni a tanulókat az információszerzés veszélyeinek ismeretére és leküzdésére. Legyen képes módszertani ismereteinek felhasználásával alkalmazkodni a gyorsan változó alaptudomány követelményeihez.

A tantárgyelem neve	Félévi óraszám	Zárási forma	Kredit	Státus	Ajánlott félév	Előfeltételek
TBE03A03g Médiainformatika- Oktatástechnológia	5	k	1	K	V., VI.	KABE03A01g

Cél: Nyújtson ismeretet a távközlés, az informatika és a média konvergenciájáról. Fejlessze a hallgatók médiakompetenciáját, készítse fel őket a hatékony, tudatos és kreatív média-alkalmazására. **Tartalom:** Médiainformatikai eszközök csoportosítása, analóg és digitális eszközök, történeti áttekintés, a fejlődés legújabb tendenciái. Digitális hangrögzítés és -feldolgozás; álló- és mozgókép rögzítése, feldolgozása, megosztása. Az információ továbbításának eszközei: telefon, GSM, 3G, ISDN, DSL, rádióadó és -vevőberendezések, műholdas rendszerek, adásbonyolító rendszerek, számítógépes hálózatok, internet. A mobilfilm: fejlődésének rövid története, technikai alapismeretek. **Követelmény:** A hallgató ismerje a média és az informatika konvergenciáját, igazodjon el a médiainformatika világában. Tudjon különféle médiainformatikai eszközrendszerekkel, különböző – a pedagógiai célnak legmegfelelőbb – formákban megjelenített oktatási anyagot elkészíteni.

Tantárgyelem neve	Félévi óraszám	Lezárási forma	Kredit	Státus K/V/Sz.	Javasolt szemeszter	Előfeltétel és előírás
TBE04A01e Magyar nyelv I.	12	k Szóbeli	1	K	I.	

Általános ismeretek. Hangtan. Szókészlettan.

Cél: Az alsó tagozati tanításhoz szükséges általános és leíró nyelvészeti ismeretek megalapozása. **Tartalom:** A nyelv és a nyelvtudomány. A nyelv és a beszéd keletkezése, mibenléte. A beszéd, a nyelv és a kommunikáció. A nyelv változékonysága és tagolódása. A nyelvtudomány mibenléte, területei. A nyelvek morfológiai és genealógiai osztályozása; az indoeurópai és az uráli nyelvcsalád. – Hangtan: a beszédhang és a fonéma. A fonetika és a fonológia. A magyar magán- és mássalhangzórendszer; az ábécé; a magán- és mássalhangzótvények. – A szókészlet nagysága és tagolódása. A frazémák fajtái. –

Ismeretek a gyermeknyelvről. **Követelmény:** Az általános és a leíró nyelvészeti alapismeretek szakszerű elsajátítása, kifogástalan gyakorlati alkalmazása. A magyar nyelv morfológiai és genealógiai hovatartozása a nyelvek tengerében. Kifogástalan hangtani elemzési készség. A frazémák típusainak biztonságos elkülönítése.

Tantárgyelem neve	Félévi óraszám	Lezárási forma	Kredit	Státus K/V/Sz.	Javasolt szemeszter	Előfeltétel és előírás
TBE04A02s Helyesírás I.	0	gyj	1	K	I.	

Cél: Pedagógushoz méltó helyesírási tudás és gyakorlat kialakítása. A helyesírás státusának tisztázása és tudatosítása. A nemzeti identitástudat erősítése az anyanyelv helyes használata, illetve az anyanyelvi hagyományok ismerete és tiszteletben tartása által. **Tartalom:** A magyar helyesírás jellemzői; helyesírásunk rendszere. A magyar helyesírás alapelvei: a hagyományos, az egyszerűsítő, a kiejtés szerinti és a szóelemző írásmód. Kiemelt témakörök: a *j* hang jelölésének problémái (*j*, *ly*), a családnevek, a magán- és mássalhangzók időtartama a szótövekben és a toldalékokban. A betűrendbe sorolás. Az elválasztás. **Követelmény:** Pedagógushoz méltó helyesírási tudás és gyakorlat megszerzése: a tantárgyelem tartalmában feltüntetett témakörök ismerete *A magyar helyesírás szabályaiban* leírtaknak megfelelően. A szabálypontok biztos gyakorlati alkalmazása. Az egyes szabálypontok értelmezésével a problémamegoldó gondolkodás fejlesztése, illetve további intellektuális kompetenciák erősítése. A gyakorlati jegy megszerezhető három, félév közti tollbamondás 3,0-es átlagával, illetve a vizsgaidőszakban egy komplex tollbamondás közepes szintű megírásával.

Tantárgyelem neve	Félévi óraszám	Lezárási forma	Kredit	Státus K/V/Sz.	Javasolt szemeszter	Előfeltétel és előírás
TBE04A03e Magyar nyelv II.	14	k Szóbeli	2	K	II.	TBE04A01e

Szófajtan. Szóalaktan.

Cél: A tanítói feladatok ellátásához szükséges szófajtani és szóalaktani ismeretek megszerzése; gyakorlati alkalmazásának elsajátítása. A köznyelv, a regionális köznyelv és a nyelvjárás méltó helyének, szerepének bemutatása a nyelv életében. **Tartalom:** Szófajtan: A szófaj fogalma, a szófajok rendszerezésének problémái. A szófaji határkérdések. Az egyes szófajok (az igék, a névszók, a határozószók, a viszonyzószók, a mondatszók) bemutatása nyelvhelyességi és helyesírási vonatkozásaikkal együtt. Szóalaktan: A szóelemek (morfémák) általános kérdései; osztályozása; alaki viselkedése. Az ige- és névszótövek tőtípusrendszere. Az igehez és a névszókhoz járuló jelek és ragok. A szóalkotás módjai: a szóösszetétel, a szóképzés, a ritkább szóalkotási módok. Ismeretek a magyar nyelvjárásokról. **Követelmény:** A grammatikai részrendszerek átlátása, a közöttük való eligazodás. A szófajtani és szóalaktani ismeretek szakszerű elsajátítása. Az alfajtákig terjedő kifogástalan szófajtani és szóalaktani elemzési készség.

Tantárgyelem neve	Félévi óraszám	Lezárási forma	Kredit	Státus K/V/Sz.	Javasolt szemeszter	Előfeltétel és előírás
TBE04A04s Helyesírás II.	0	gyj	1	K	II.	TBE04A02s

Cél: Pedagógushoz méltó helyesírási gyakorlat és tudás kialakítása. A tulajdonnevek grammatikai és szemantikai sajátosságainak hiteles bemutatása. Az állandóság kritériumainak

megismertetése, betartása, illetve betartatása. A felelősségtudat felébresztése és elmélyítése: a helyesírást illetően is felelősek vagyunk a saját és mások tanulásáért, teljesítményéért és fejlődéséért. **Tartalom:** Az igeekötők helyesírása. A névtan. A tulajdonnevek helyesírása: személynevek, a földrajzi nevek, az állatnevek az intézménynevek, továbbá az emberi alkotások elnevezéseinek (címek, kitüntetések, díjak, áru- és márkanamevek) helyesírása. A számnevek helyesírása. **Követelmény:** Pedagógushoz méltó helyesírási tudás és gyakorlat megszerzése: A tantárgyelem tartalmában feltüntetett témakörök ismerete *A magyar helyesírás szabályai*ban leírtaknak megfelelően. A szabálypontok biztos gyakorlati alkalmazása. Az egyes helyesírási és grammatikai ismeretek közötti különféle jellegű kapcsolatok keresése, felismerése és felhasználása a tudás rendezésére, megerősítésére. A gyakorlati jegy megszerzhető három, félév közti tollbamondás 3,0-es átlagával, illetve a vizsgaidőszakban egy komplex tollbamondás közepes szintű megírásával.

Tantárgyelem neve	Félévi óraszám	Lezárási forma	Kredit	Státusz K/V/Sz.	Javasolt szemeszter	Előfeltétel és előírás
TBE04A05e Magyar nyelv III.	12	k B típusú	1	K	III.	TBE04A03e

Mondattan

Cél: A tanítói feladatok ellátásához szükséges mondattani ismeretek megszerzése; azok biztos gyakorlati alkalmazásának elsajátítása. A mondatrészek és az őket kifejező szófajok közötti összefüggések; a szó szerkezetek, a szó szerkezet csoportok, az összetett és a többszörösen összetett mondatok tagmondatai közötti grammatikai viszonyok meg- és felismertetésével az intellektuális kompetenciák fejlesztése. Felkészítés a kombinált „B” típusú kollokviumra. **Tartalom:** A mondattan és a mondat általános kérdései. A mondat fogalma. A mondatok osztályozása kommunikatív rendeltetésük, logikai minőségük és szerkezetük szerint. A szó szerkezetek és a szó szerkezet csoportok. A mondat főrészei és bővítményei: az alany és az állítmány; a tárgy, a határozó és a jelző. A mellérendelő és az alárendelő összetett mondatok. A többszörösen összetett mondatok. **Követelmények:** A mondattani ismeretek szakszerű elsajátítása. A szó szerkezetekre épülő mondatelemzés. Az alfajtakig terjedő kifogástalan mondattani elemzési készség.

Tantárgyelem neve	Félévi óraszám	Lezárási forma	Kredit	Státusz K/V/Sz.	Javasolt szemeszter	Előfeltétel és előírás
TBE04A06s Helyesírás III.	0	gyj	1	K	III.	TBE04A04s

Cél: Pedagógushoz méltó helyesírási gyakorlat és tudás kialakítása. A szókapcsolatok és a szóösszetételek közötti alapvető különbségek tisztázása; az összetett szavak keletkezési okainak bemutatása. **Tartalom:** A különírás és az egybeírás áttekintése az AkH. segítségével. A szóismétlések írása. A mellérendelő, illetve az alárendelő szókapcsolatok és összetételek, valamint az ikerszók írása. Egyéb típusú szókapcsolatok és összetételek írása. A mozgószabály esetei. **Követelmény:** Pedagógushoz méltó helyesírási tudás és gyakorlat megszerzése: A tantárgyelem tartalmában feltüntetett témakörök ismerete *A magyar helyesírás szabályai*ban leírtaknak megfelelően. A szabálypontok biztos gyakorlati alkalmazása. Az egyes szabálypontok értelmezésével a problémamegoldó gondolkodás fejlesztése, illetve további intellektuális kompetenciák erősítése. Az egyes helyesírási és grammatikai ismeretek közötti különféle jellegű kapcsolatok keresése, felismerése és felhasználása a tudás rendezésére, megerősítésére. A gyakorlati jegy megszerzhető három,

félév közti tollbamondás 3,0-es átlagával, illetve a vizsgaidőszakban egy komplextollbamondás közepes szintű megírásával.

Tantárgyelem neve	Félévi óraszám	Lezárási forma	Kredit	Státus K/V/Sz.	Javasolt szemeszter	Előfeltétel és előírás
TBE04A07e Magyar nyelv IV.	9	k szóbeli	1	K	IV.	TBE04A05e

Jelentéstan. Szövegtan

Cél: A tanítói feladatok ellátásához szükséges jelentéstani és szövegtani ismeretek megszerzése; azok biztos gyakorlati alkalmazása. A jelentéstani vizsgálódásokhoz szükséges szótárhasználat elsajátítása. Az I–IV. félévben megfogalmazott célok együttes megvalósítása, szellemiségének továbbvitele. **Tartalom:** Jelentéstan: A jelentés fogalma és fajtái. A lexikológiai jelentés kiemelt területei: a többjelentésű (poliszém), az azonos alakú (homonim), a rokon értelmű (szinonim) és az ellentétes jelentésű (antonim) szavak. A jelentésmező. Szövegtan: A szöveg fogalma, fajtái, szerkezete. Szöveggrammatikai és szövegsemantikai ismeretek. A nyelvtudomány helyzete és interdiszciplináris kapcsolatai a 21. század kezdetén. **Követelmény:** A jelentéstani és szövegtani ismeretek szakszerű elsajátítása. A szótári gyakorlat elsajátítása a jelentéstani feladatok megoldása során az értelmező és az etimológiai szótár használatával. Kifogástalan szövegtani elemzési készség.

Tantárgyelem neve	Félévi óraszám	Lezárási forma	Kredit	Státus K/V/Sz.	Javasolt szemeszter	Előfeltétel és előírás
TBE04A08s Helyesírás IV.	0	gyj	1	K	IV.	TBE04A06s

Cél: Pedagógushoz méltó helyesírási gyakorlat és tudás kialakítása. Az írásjelek kettős szerepének bemutatása. **Tartalom:** Az írásjelek. A kötelező és az alternatív írásjelek. Az írásjelek fajtái és funkciói. Az egyszerű és az összetett mondatokat záró írásjelek. A tagmondatok, a mondatrészek, a szavak és szórészek közötti írásjelek. A szövegbe ékelődést jelző írásjelek. Egyéb írásjel-használati tudnivalók. A rövidítésekkel és a mozaikszókkal; a számokkal, továbbá a keltezéssel kapcsolatos legfontosabb írásjel-használati tudnivalók. **Követelmény:** Pedagógushoz méltó helyesírási tudás és gyakorlat megszerzése: A tantárgyelem tartalmában feltüntetett témakörök ismerete *A magyar helyesírás szabályaiban* leírtaknak megfelelően. A szabálypontok biztos gyakorlati alkalmazása. Az egyes szabálypontok értelmezésével a problémamegoldó gondolkodás fejlesztése, illetve további intellektuális kompetenciák erősítése. Az egyes helyesírási és grammatikai ismeretek közötti különféle jellegű kapcsolatok keresése, felismerése és felhasználása a tudás rendezésére, megerősítésére. A gyakorlati jegy megszerezhető három, félév közti tollbamondás 3,0-es átlagával, illetve a vizsgaidőszakban egy komplex tollbamondás közepes szintű megírásával.

Tantárgyelem neve	Félévi óraszám	Lezárási forma	Kredit	Státus K/V/Sz.	Javasolt szemeszter	Előfeltétel és előírás
TBE04A09s Beszédművelés I.	6* ◀	gyj	1	KV	I.	

Cél: a jövő tanító beszédkompetenciáinak fejlesztése. Azt kell elérni, hogy a hallgató képes legyen a kisiskolások számára könnyen érthető, jól követhető és mintát jelentő beszédre, rendelkezzen a szükséges fonetikai, fonológiai tudással, ismerje meg a kisiskolások

gyakoribb beszédhibáit, valamint azok szakszerű korrekciójának lehetőségeit és korlátait. **Tartalom:** a légzés fajtái, a hangzás, az artikuláció, az ejtéshibák, a beszédhibák. **Követelmény:** 3 vers és egy népmese igényes elmondása, egy zárthelyi dolgozat eredményes megírása, aktív részvétel a gyakorlati órákon.

VAGY:

Tantárgyelem neve	Félévi óraszám	Lezárási forma	Kredit	Státus K/V/Sz.	Javasolt szemeszter	Előfeltétel és előírás
TBE04A10s Beszédtechnika I.	6* ◀	gyj	1	KV	I.	

Cél: A hallgatók közül mindazok, akik kisebb és csoportosan javítható beszédhibával rendelkeznek, javítsák beszédképességüket, fonetikai problémáikat. Beszédük váljék a kisiskolások számára követhető mintaértékűvé. **Tartalom:** Az élettani és a beszédleégzés jellemzői, a lazítás szerepe; a hang jellege, egyéni sajátosságok; a hang rezonanciás terének változtatása; a hang és a személyiség kapcsolata; a mondanivaló megformálása; kommunikációs stílusok; testbeszéd; a pedagógus beszédének sajátosságai. **Követelmény:** A gyakorlati jegy feltétele a helyes rekeszlégzés, az erőlködés nélküli hangadás, a tiszta artikuláció, beszédművelési gyakorlatok összeállítása és vezetése, a verbális kifejezőképesség kisiskolásokban való kialakítása.

Tantárgyelem neve	Félévi óraszám	Lezárási forma	Kredit	Státus K/V/Sz.	Javasolt szemeszter	Előfeltétel és előírás
TBE04A11s Beszédművelés II.	6* ◀	gyj	1	KV	II.	TBE04A09s TBE04A10s

Cél: a jövődő tanító beszédkompetenciáinak fejlesztése. Azt kell elérni, hogy a hallgató képes legyen a kisiskolások számára könnyen érthető, jól követhető és mintát jelentő beszédre, rendelkezzen a szükséges fonetikai, fonológiai tudással, készség szintjén ismerje a mondat- és szövegfonetikai eszközöket. **Tartalom:** Mondat- és szövegfonetikai eszközök (hangterjedelem, dallam, hangerő, tempó, szünet). **Követelmény:** 3 vers és egy népmese igényes elmondása, egy zárthelyi dolgozat eredményes megírása, aktív részvétel a gyakorlati órákon.

VAGY:

Tantárgyelem neve	Félévi óraszám	Lezárási forma	Kredit	Státus K/V/Sz.	Javasolt szemeszter	Előfeltétel és előírás
TBE04A12s Beszédtechnika II.	6* ◀	gyj	1	KV	II.	TBE04A10s!

Cél: A hallgatók közül mindazok, akik kisebb és csoportosan javítható beszédhibával rendelkeznek javítsák beszédképességüket, fonetikai problémáikat. Beszédük váljék a kisiskolások számára követhető mintaértékűvé. **Tartalom:** Az élettani és a beszédleégzés jellemzői, a lazítás szerepe; a hang jellege, egyéni sajátosságok; a hang rezonanciás terének változtatása; a hang és a személyiség kapcsolata I.; a mondanivaló megformálása; kommunikációs stílusok; testbeszéd; a pedagógus beszédének sajátosságai. **Követelmény:** A gyakorlati jegy feltétele a helyes rekeszlégzés, az erőlködés nélküli hangadás, a tiszta artikuláció, beszédművelési gyakorlatok összeállítása és vezetése, a verbális kifejezőképesség kisiskolásokban való kialakítása.

Tantárgyelem neve	Félévi óraszám	Lezárási forma	Kredit	Státus K/V/Sz.	Javasolt szemeszter	Előfeltétel és előírás
TBE04A13s Az irodalom és társművészeti	6	gyj	1	K	I.	

Cél: hogy bevezesse a hallgatókat a művészettudományok és tantárgy-pedagógiák tanulásába, megalapozza ezek globális és integrált szemléletét. **Tartalom:** Az irodalom klasszikus felfogásai, Saussure és Derrida: logocentrizmus és a nyelv önmegvalósító modellje, az irodalom és a képzőművészet összehasonlítása, az irodalom és a zene olvasásméleti összehasonlítása, a film és a magas művészetek. **Követelmény:** A hallgató ismerje a magyar és kortárs világművészet, alternatívitás legfontosabb törekvéseit és legjelentősebb alkotásait, ismerjen irodalmi, művészeti, etnikai folyóiratokat, legyen képes az alsó és felső tagozat irodalmi szemelvényeinek, zenei, képzőművészeti, filmi jelenségeinek kompetens feldolgozására. A stúdium gyakorlati jeggyel zárul, megszerzéséhez a gyakorlatokban való aktív részvétel szükséges.

Tantárgyelem neve	Félévi óraszám	Lezárási forma	Kredit	Státus K/V/Sz.	Javasolt szemeszter	Előfeltétel és előírás
TBE04A14e Anyanyelvi tantárgy-pedagógia I. Beszédfejlesztés, szövegfeldolgozás	10	k	2	K	III.	TBE06A06e TBE04A03e

Cél: A hallgatók bevezetése az anyanyelvi tantárgy-pedagógiai tanulmányokba, felkészítésük az alsó tagozatos beszédnevelésre, az élményszerű műbefogadás, szövegfeldolgozás, az önművelés, a tanulás megalapozására, a gyermekek kulcskompetenciáinak, ön- és világismeretének, érzelmi világának, esztétikai fogékonyságának, egész személyiségének fejlesztésére. **Tartalom:** A tantárgy-pedagógia általános kérdései; az alsó tagozatos anyanyelvi nevelés alternatívái s azok alapidokumentumai; beszédnevelés az egyéni sajátosságok figyelembevételével; az olvasás, szövegértés mint kulcskompetencia; az olvasóvá válást befolyásoló tényezők, olvasáslélektani korszakok; olvasókönyvi szövegtípusok, az olvasókönyvek vizsgálatának szempontjai; a szövegfeldolgozás elvei, modelljei és módszerei, élményközpontú, játékos módszerek, drámapedagógiai eljárások és kooperatív technikák; az olvasóvá nevelés feladatai; könyv- és könyvtárhasználati ismeretek funkcionális tanítása; differenciálás az egyéni sajátosságok figyelembevételével. **Követelmény:** Aktív részvétel a szemináriumokon, a bemutató órákon és elemzésükön; a zárthelyi dolgozat eredményes megírása, a gyakorlati feladatok megoldása, kollokvium a félév anyagából.

Tantárgyelem neve	Félévi óraszám	Lezárási forma	Kredit	Státus K/V/Sz.	Javasolt szemeszter	Előfeltétel és előírás
TBE04A15s Anyanyelvi tantárgy-pedagógia II. Az olvasás és az írás megtanítása, készségfejlesztés	8	gyj	2	K	IV.	TBE04A14e

Cél: A hallgatók felkészítése az iskolába lépő gyermekek képességeinek vizsgálatára és fejlesztésére, az olvasás és az írás megtanítására és készséggé fejlesztésére az inkluzív nevelés és a differenciálás szempontjainak érvényesítésével, tekintettel a hátrányos helyzetű és eltérő kulturális háttérű tanulókra; az olvasás- és írástanítási alternatívák közötti tudatos és felelős választásra. **Tartalom:** Az olvasás- és írástanítás történeti, pszicholingvisztikai és nyelvészeti alapjai, előfeltételei (rész-készségek), alapelvei; az előkészítő időszak jellemzői, feladatai; az olvasás- és írástanítás alternatívái; a legelterjedtebb olvasástanítási eljárások megismerése, összehasonlítása; sajátos programok, módszerek csoportos tanulmányozása; a betűtanítás klasszikus algoritmusai, az összeolvasás problematikája; az olvasás- és íráskészség, képesség differenciált fejlesztése az alsó tagozaton, az előforduló nehézségek kompenzálása, játékos módszerek alkalmazása a kezdő szakaszban **Követelmény:** Aktív részvétel a szemináriumokon, a bemutató órákon és elemzésükön; a zárthelyi dolgozat eredményes megírása, a gyakorlati feladatok megoldása.

Tantárgyelem neve	Félévi óraszám	Lezárási forma	Kredit	Státusz K/V/Sz.	Javasolt szemeszter	Előfeltétel és előírás
TBE04A16e Anyanyelvi tantárgy-pedagógia III. Nyelvtan-, helyesírás- és fogalmazástanítás	9	k	2	K	V.	TBE04A15s

Cél: A hallgatók felkészítése a nyelvtan-, helyesírás- és a fogalmazástanítás alternatívái közülük való tudatos választásra; a tanulók célszerű, igényes nyelvhasználatának, helyesírásának, írásbeli szövegalkotási képességének megalapozására, differenciált fejlesztésére, a tanulók nyelvi ízlésének, kreativitásának formálására, kapcsolódó kulcskompetenciáik fejlesztésére. **Tartalom:** A nyelvtan- és helyesírás-tanítás célja, tantervi alapjai, alapelvei, alternatívái; az ismeretszerzés, a készségfejlesztés kérdései; a helyesírás fogalma; a helyesírási készség kialakításának pszichológiai és pedagógiai feltételei; az ismeretnyújtás, a készségfejlesztés és a javítás, javíttatás, differenciálás kérdései; a nyelvi kreativitás fejlesztése, a játékos elvnek alkalmazása; az írásbeli szövegalkotás tanításának elméleti és tantervi alapjai, az ismeretnyújtás folyamata és a fejlesztés eljárásai, a javítás és értékelés problémái. A kreatív írás, az önkifejezés és az egyéni stílus elősegítésének módszerei. Differenciált tanulásirányítás, kooperatív tanulási formák alkalmazása. **Követelmény:** aktív részvétel a szemináriumokon, a bemutató órákon és elemzésükön; a zárthelyi dolgozat eredményes megírása, a gyakorlati feladatok megoldása. A kollokvium felöleli az ATP II-III. anyagát.

Tantárgyelem neve	Félévi óraszám	Lezárási forma	Kredit	Státusz K/V/Sz.	Javasolt szemeszter	Előfeltétel és előírás
TBE04A17s Gyermekirodalom I.	6	m	1	K	V.	

Cél: A kisiskolások olvasóvá neveléséhez szükséges irodalmi és módszertani ismeretek összefoglalása, valamint a magyar és külföldi gyermekirodalom történetének áttekintése. **Tartalom:** Az olvasóvá nevelés feladata; a gyermekirodalom fogalma, forrásai, rétegei; a gyermekirodalom története a reneszánsztól a realizmusig; a magyar gyermeklíra a XIX. századtól napjainkig; a mese- és állatregény műfajtörténete. **Követelmény:** A gyakorlati jegy feltétele az órai munkában való aktív részvétel, a kötelező gyermekirodalmi művek ismerete és a legfrissebb szakirodalom felhasználásával egy kiselőadás megtartása.

Tantárgyelem neve	Félévi óraszám	Lezárási forma	Kredit	Státus K/V/Sz.	Javasolt szemeszter	Előfeltétel és előírás
TBE04A18e Gyermekirodalom II.	6	k	2	K	VI.	

Cél: A kortárs gyermekirodalom áttekintése és a kiemelkedő művek közös – esztétikai és pedagógiai szempontú – elemzése. Annak elérése, hogy a tárgy hermeneutikai tapasztalatai segítsék a tanítót a klasszikus és kortárs gyermekirodalmi alkotások önálló értékelésében. **Tartalom:** Gyermektörténetek; a mai ifjúsági próza; a képregény, az ismeretterjesztő gyermekkönyv, a gyermekszajtó; a kortárs gyermekkultúra általános tendenciái: amerikanizálódás, (rajz)film- és látványkultusz. **Követelmény:** Az órai munkában való aktív részvétel, a kötelező gyermek- és ifjúsági irodalmi művek ismerete és a legfrissebb szakirodalom felhasználásával egy kiselőadás megtartása. A két félév anyagából kollokválnak a hallgatók.

Tantárgyelem neve	Félévi óraszám	Lezárási forma	Kredit	Státus K/V/Sz.	Javasolt szemeszter	Előfeltétel és előírás
TBE04A19s Korunk irodalma I.	5	gyj	2	K	VII.	

Cél: a hallgatók általános kulturális megértéskészségének, kompetenciájának fejlesztése a kortárs irodalmi jelenségek közegeiben. **Tartalom:** Az amerikai posztmodern kezdetek, a francia új regény, a szláv új hullám, a posztmodern útja (olasz, spanyol stb. nyelvterület), a minimalizmus. **Követelmény:** A hallgatókkal közösen kiválasztott művek értelmezése hermeneutikai tágasságban (módszer, szituáltság, befogadói stratégiák). A vonatkozó szakirodalom és források szakszerű használata. A kötelező olvasmányokról szóló referátumok, korreferátumok előadását közös beszélgetések követik.

Tantárgyelem neve	Félévi óraszám	Lezárási forma	Kredit	Státus K/V/Sz.	Javasolt szemeszter	Előfeltétel és előírás
TBE04A20e Korunk irodalma II.	6	k	2	K	VIII.	

Cél: a hallgatók általános kulturális megértéskészségének, kompetenciájának fejlesztése a kortárs irodalmi jelenségek közegeiben. **Tartalom:** A magyar regény neoavantgardja a 70-80-as években, a posztmodern regény a 70-es évektől, az irodalmi beszédmód átalakulása. A kortárs dráma néhány darabjának vizsgálata, az irodalmi közélet, az irodalmi folyóiratok; néhány folyóirat alaposabb tanulmányozása. **Követelmény:** a közösen meghatározott szépirodalom, az irodalmi folyóiratok ismerete. A két félév anyagából kollokválnak a hallgatók.

Tantárgyelem neve	Félévi óraszám	Lezárási forma	Kredit	Státus K/V/Sz.	Javasolt szemeszter	Előfeltétel és előírás
TBE05A01s Bevezetés a matematikába	8	m	2	K	I.	-

Cél: A matematikatanítás feladatainak, lehetőségeinek megismertetése. A legfontosabb matematikai alapok felfrissítése, a hallgatók matematikai kompetenciájának formálása, a leendő „tanítói kompetenciákhoz” való közelítése. A hallgatók orientálása a műveltségterületi

választáshoz. **Tartalom:** Problémahelyzetek elemzése, problémák többféle megoldása ismert és kevésbé ismert módokon. A kisgyermek matematikatanításához szükséges fogalmak pontosítása és mélyítése a matematika különféle területeiről vett feladatmegoldásokkal (függvények, egyenletek, egyenlőtlenségek; számtulajdonságok; számelméleti, geometriai ismeretek, kombinatorikai problémák; halmazok, állítások; valószínűségi és statisztikai megfigyelések) a kisiskoláskori eljárások követésével. **Követelmény:** A hallgató ismerje a tananyaghoz kapcsolódó matematikai fogalmak tartalmát; tudjon próbálgatással, alkotással feladatot megoldani; legyen képes saját tevékenységeit megfigyelni, gondolatmenetét tudatosítani; tudja a bejárt problémamegoldást szabatosan elmondani, leírni. A szemináriumokon rendszeres, aktív részvétellel teljesítse a kijelölt feladatokat.

Tantárgyelem neve	Félévi óraszám	Lezárási forma	Kredit	Státusz K/V/Sz.	Javasolt szemeszter	Előfeltétel és előírás
TBE05A02s A matematikai fogalmak alapozása I.A	8	k	2	K	II.	-

Cél: Azoknak az elemi matematikai ismereteknek a mélyítése, pontosítása, kapcsolataiknak feltárása, amelyek az alsó tagozatos számtan, algebra téma szakszerű feldolgozásának biztos alapját jelentik. A matematikai nyelv és jelölés egyre pontosabb értése és használata. **Tartalom:** A halmazelméleti ismeretek megerősítése, pontosítása. Fogalmak kapcsolatainak és halmazok kapcsolatainak megfeleltetése. A logika elemei; állítások, nyitott mondatok; logikai műveletek. Kvantoros állítások és tagadásaik. A halmaz- és logikai műveletek kapcsolata; műveleti tulajdonságok. **Követelmény:** A hallgató ismerje a feldolgozott matematikai fogalmakat és összefüggéseket; használja megfelelő módon a tanult szakkifejezéseket, jelöléseket; legyen képes a félév anyagának megfelelő feladatok elemző megoldására. A szemináriumokon rendszeres, aktív részvétellel teljesítse a kijelölt feladatokat; folyamatos készülését sikeres zárthelyi dolgozatok megírásával bizonyítsa.

Tantárgyelem neve	Félévi óraszám	Lezárási forma	Kredit	Státusz K/V/Sz.	Javasolt szemeszter	Előfeltétel és előírás
TBE05A03s A matematikai fogalmak alapozása I.B	8	k	1	K	III.	TBE05A02s

Cél: Azoknak az elemi matematikai ismereteknek a mélyítése, pontosítása, kapcsolataiknak feltárása, amelyek az alsó tagozatos relációk, függvények, sorozatok téma szakszerű feldolgozásának biztos alapját jelentik. A matematikai nyelv és jelölés egyre pontosabb értése és használata. **Tartalom:** Relációk a mindennapi életben, a matematikában. Leképezések, függvényábrázolás. Sorozatok. Halmazok számossága. **Követelmény:** A hallgató ismerje a feldolgozott matematikai fogalmakat és összefüggéseket; használja megfelelő módon a tanult szakkifejezéseket, jelöléseket; legyen képes a félév anyagának megfelelő feladatok elemző megoldására. A szemináriumokon rendszeres, aktív részvétellel teljesítse a kijelölt feladatokat; folyamatos készülését sikeres zárthelyi dolgozatok megírásával bizonyítsa.

Tantárgyelem neve	Félévi óraszám	Lezárási forma	Kredit	Státusz K/V/Sz.	Javasolt szemeszter	Előfeltétel és előírás
TBE05A04s A matematika tantárgy-pedagógiája I.	8	k	2	K	IV.	TBE05A03s

Cél: A hallgatók felkészítése a természetes szám- és műveletfogalom területén arra a tanítói és nevelői munkára, amely során a 6-10 éves korú gyerekek csoportos és egyéni matematikai ismeretszerzését tervezik, szervezik, irányítják, ellenőrzik és értékelik, és amellyel tanítványaik matematikai képességeit, gondolkodását fejlesztik. **Tartalom:** A természetes szám fogalma, számírások, számrendszerek. A természetes szám fogalmának építése az 1-4. osztályban. (A valóság és a szám. A számok írása, olvasása. A számrendszeres gondolkodás alakítása. A számok nagyságával kapcsolatos tennivalók. A természetes számok tulajdonságai, számkapcsolatok.) A számolás tanítása (a műveletek értelmezései, kapcsolatok, műveleti tulajdonságok, szóbeli és írásbeli eljárások). **Követelmény:** A feldolgozott témákban biztos matematikai alapismeretek; tananyag-épületek vázlatos, és egy lehetséges felépítés részletesebb ismerete; feldolgozásának legfontosabb eljárásai. A matematikatanulás témánkhoz tartozó feladatainak, manuális és nyomtatott eszközeinek ismerete, és megválasztani tudása. Célszerű problémák megfogalmazása, elemzése. A hallgató a szemináriumokon rendszeres, aktív részvétellel teljesítse a kijelölt feladatokat.

Tantárgyelem neve	Félévi óraszám	Lezárási forma	Kredit	Státus K/V/Sz.	Javasolt szemeszter	Előfeltétel és előírás
TBE05A05s Matematika tantárgy-pedagógiája II.	8	k	2	K	V.	TBE05A04s

Cél: A hallgatók felkészítése a törtek, negatív számok és a relációk, függvények, sorozatok témakörben arra a munkára, amely során a 6-10 éves korú gyerekek matematikai ismeretszerzését tervezik, szervezik, irányítják, ellenőrzik és értékelik, és tanítványaik matematikai képességeit, gondolkodását fejlesztik. **Tartalom:** A törtszám és a negatív szám fogalmának előkészítése. Relációk a matematika minden területéről; a relációkkal kapcsolatos tevékenységek és szerepük a gondolkodás fejlesztésében. A függvények, sorozatok modell-szerepe; az összefüggés-felismerő képesség fejlesztése. A nyitott mondat tanításának lépései. A szöveges feladatok tanítása. Az osztályozás és a rendezés szerepe a fogalmak építésében és a gondolkodás fejlesztésében. Válogatások egyszerre több szempont szerint. A logika elemeinek alkalmazása. **Követelmény:** A hallgató ismerjen a feldolgozott témákban alsó tagozatos tananyag-épületeket vázlatosan, egy lehetséges felépítést részletesebben. Ismerjen célszerű, taneszközöket és pedagógiai módszereket a tanulók fejlesztésére; tudjon tanítási célokat, feladatokat meghatározni, folyamatokat tervezni. A hallgató a szemináriumokon rendszeres, aktív részvétellel teljesítse a kijelölt feladatokat.

Tantárgyelem neve	Félévi óraszám	Lezárási forma	Kredit	Státus K/V/Sz.	Javasolt szemeszter	Előfeltétel és előírás
TBE05A06s Geometria és tantárgy-pedagógiája	9	gyj	2	K	VI.	TBE05A01s

Cél: A geometriai tapasztalatszerzésben néhány bejáratható út megismerése. Fejlesztés a formalítás, téri ritmus és szimmetriák felismerése, és a téri tájékozódás terén. **Tartalom:** A tapasztalatszerző tevékenységek szerepe a geometriai fogalmak alakításában, a valódi háromdimenziós világ formáinak és viszonyaiknak vizsgálata. Konstruálások térben, síkban. Geometriai tulajdonságok, kapcsolatok tudatosítása; néhány alakzat jellemzése. Tájékozódás vonalon, síkon, térben. A tájékozódási képesség fejlesztése. Geometriai mennyiségek (hosszúság, terület, térfogat, szög) és méréseik. Transzformációk (topológikus, affin, hasonlósági, egybevágósági). **Követelmény:** A hallgató ismerje az elemi geometria általános

iskolában előforduló fogalmait; legyen jártas az ismeretszerzéshez alkalmas eszközök és eljárások használatában. Tudjon geometriai problémákat megoldani, és ismerjen olyan módszereket, amelyek a gyermekek problémamegoldó gondolkodását, konstruáló képességét fejlesztik. Ismerje a téma alsó tagozatos épülését, feladatanyagát. A hallgató a szemináriumokon rendszeres, aktív részvétellel teljesítse a kijelölt feladatokat.

Tantárgyelem neve	Félévi óraszám	Lezárási forma	Kredit	Státus K/V/Sz.	Javasolt szemeszter	Előfeltétel és előírás
TBE05A07s Kombinatorika, valószínűség, statisztika és tantárgy-pedagógiája	8	gyj	2	K	VII.	TBE05A01s

Cél: A kombinatorikus gondolkodás és a valószínűségi szemlélet fejlesztése problémamegoldásokkal és valószínűségi játékokkal. A rendszerezés igényének és képességének fejlesztése. Az információszerzés lehetőségeinek bővítése statisztikai módszerek megismertetésével. **Tartalom:** Kombinatorikus problémák, probléma-megoldási módszerek, rendszer-alkotás. A valószínűség intuitív és matematikai értelmezése; az eseményalgebra elemei. Néhány egyszerű statisztikai jellemző, eszköz és módszer megismerése. A témakör eszközszerpepe más fogalmak építésében, mélyítésében. A kombinatorika, valószínűség és statisztika megjelenése az alsó tagozaton. **Követelmény:** A kombinatorika alapvető problémaköreinek ismerete, eljárásainak, összeszámlálási technikáinak alkalmazása problémamegoldásokban. Események valószínűségének becslése, számítása. Adatsokaságok jellemzése. A témához tartozó elemi fogalmak alsó tagozatos épülésének ismerete. A hallgató a szemináriumokon rendszeres, aktív részvétellel teljesítse a kijelölt feladatokat.

Tantárgyelem neve	Félévi óraszám	Lezárási forma	Kredit	Státus K/V/Sz.	Javasolt szemeszter	Előfeltétel és előírás
TBE05A08s A matematikai fogalmak alapozása II.	8	k	2	K	VIII.	TBE05A03s

Cél: A szakmai és módszertani ismeretek rendezése és rendszerezése. A halmazok-logika téma fogalmainak, tevékenységeinek eszközként való felhasználása. Az ismeretekhez és azok alkalmazásához kapcsolódó sajátos kompetenciák fejlesztése. **Tartalom:** A halmazok, logika; relációk, függvények egységesítő szerepének bemutatása (konkrét példák) a matematika különféle témaköreiben. Az osztályozás és a rendezés matematikai tartalma; ekvivalencia- és rendezési reláció. Következtetések; a helyes következtetés; nevezetes következtetési formák. Fogalom és definíció; tétel és bizonyítás. A fogalomalakítás lehetséges módjai. **Követelmény:** A hallgatónak legyenek pontos ismeretei a fenti témákban, legyen képes matematikai tartalmú szöveg, ábra és jelrendszer értelmezésére, átfogalmazására, specializálására, tagolására, megítélésére. Legyen képes egyszerű állításokat bizonyítani, cáfolni. Legyen képes a tananyaghoz kapcsolódó matematikai problémák megoldására. Rendszeresen vegyen részt az előadásokon, teljesítse a kijelölt feladatokat.

Tantárgyelem neve	Félévi óraszám	Lezárási forma	Kredit	Státus K/V/Sz.	Javasolt szemeszter	Előfeltétel és előírás
TBE10A01e Természetismeret és környezetvédelem I.	10*	k	2	K	II.	-

A tantárgyelem **célja** olyan korszerű természettudományos ismeretek elsajátítása, amelyek megalapozzák a 6-10 éves gyerekek oktatási-nevelési feladatainak ellátását. Olyan kompetenciák fejlesztése, amelyek felkészítenek az Ember a természetben műveltségterület követelményei által megfogalmazott alapkészségek és képességek fejlesztésére. A hallgatók ismerjék a korszerű természettudományos világgép jellemzőit. Legyenek képesek, a környezeti problémákban a fizikai és kémiai összefüggések felismerésére, készségszintű értelmezésére, a fenntarthatóság szempontjain alapuló nevelésre. Egyszerű fizikai és kémiai megfigyelések, mérések, kísérletek tervezésére, balesetmentes elvégzésére, a tapasztalatok megfogalmazására, magyarázatára. Rendelkezzenek az Ember a természetben műveltség területhez tartozó tartalmak biztos és készségszintű tudásával, a permanens művelődés igényével és képességével. **Tananyag:** természettudományos világgépünk alapvető jellemzői. A természettudományos megismerés módszerei. A világ anyagi egysége. Az anyag szerveződésének szintjei. A fenntartható fejlődést-, a globális összefüggések megértését szolgáló életvitelt alapozó rendszerszemlélet alakítása. A mechanika törvényei, Newton - axiómái. Az általános tömegvonzás törvénye. Az energia fogalma, fajtái, energiahordozók. A természet általános megmaradási törvényei. A környezetbarát energiatermelés és fogyasztás. Hőmérséklet- és halmazállapot változások. Elektromágneses hullámok energiája. A fény jellemző tulajdonságai. Kémiai energia. Az égés fajtái, tulajdonságainak vizsgálata 6-10 éves korban. A kémiai folyamatok, mint energiaforrások. A természet energiátárolása. Fosszilis energiahordozók. Nukleáris energia. Atomerőművek és környezeti problémái. A különböző geoszférák. A pedoszféra, hidroszféra, atmoszféra összetevői állapotának vizsgálata. A geoszférák környezetminőségét befolyásoló tényezők. Az üvegházhatás fizikai alapjai. Savaseső modellezése, környezetkárosító hatása. A sztratoszféra ózonrétegének jelentősége, elvékonyodásának kémiai, fizikai alapjai. A környezeti jelenségek 6-10 éves kori modellezéséhez szükséges készségek, képességek fejlesztése. A bioszféra legfontosabb elemei (szén, hidrogén, oxigén, nitrogén) és körforgásuk a természetben. Az élő szervezetek legfontosabb vegyületei. Tulajdonságaik vizsgálata. Egészségünk védelme, megőrzése. Egészséges táplálkozás szempontjai. Tápanyagaink kémiai vegyületeinek kimutatása 6-10 éves korban. **Követelmény:** A kollokviumra bocsátás feltétele a gyakorlatokon való részvétel gyakorlati tevékenységekről jegyzőkönyv készítése és egy zárthelyi dolgozat eredményes megírása.

Tantárgyelem neve	Félévi óraszám	Lezárási forma	Kredit	Státus K/V/Sz.	Javasolt szemeszter	Előfeltétel és előírás
TBE10A02e Természetismeret és környezetvédelem II.	10	k	3	K	III.	TBE10A01e

A tantárgyelem oktatásának **célja** korszerű, tudományosan megalapozott természettudományi műveltség, szemlélet és irányultság megalapozása, a fenntarthatóságra, valamint a környezeti nevelésre való felkészítés. A hallgatók ismerjék a bevezető és a kezdő szakasz természettudományi oktatásához és neveléséhez, valamint a környezeti neveléshez szükséges általános természeti földrajzi, növénytani, állattani és ökológiai alapismereteket. Eredménnyel tudják fejleszteni a geoszférák és élőviláguk megismeréséhez szükséges tanulói képességeket

és készségeket. Ismerjék a fenntartható fejlődés fogalmát és környezeti nevelő munkájukban a fenntarthatóság alapismereteit eredménnyel alkalmazzák. **Tananyag:** csillagászati földrajzi alapismeretek. A Föld mint égitest. A térképismeret alapjai. A Föld belső felépítése, lemeztectonikai alapismeretek. Kőzetismeret alapfokon. A belső és a külső erők. A felszínformák. A talaj. A Föld talajtakarója. A kőzetburok, a földkéreg és a talaj védelme. Geológiai és földtani értékek. A légkör. Az időjárás és az éghajlati elemek. Az időjárás és az éghajlat. A Föld éghajlati képe. A légkör környezeti állapota. A vízburok. A hidroszféra környezeti állapota. Hazánk természetföldrajzi jellemzői. Magyarország környezeti állapota. Nemzeti Parkjaink. A Föld mint egységes rendszer. A fenntartható fejlődés. Az élet fogalma és keletkezése. Az élővilág rendszerezése. Növény- és állattani alapismeretek. A genetika alapjai. Az evolúció, az élővilág evolúciója. Az ember származása. Ökológiai alapismeretek. Természeti értékeink. A környezeti problémák áttekintése.

Tantárgyelem neve	Félévi óraszám	Lezárási forma	Kredit	Státus K/V/Sz.	Javasolt szemeszter	Előfeltétel és előírás
TBE10A03s Természetismeret tantárgy-pedagógia I.	9 ◀	gyj	2	K	III.	TBE10A01e

A tantárgyelem oktatásának **célja** olyan tanítók képzése, akik korszerű módszertani kultúrával, szemlélettel és felkészültséggel rendelkezve alkalmasak a 6-10 éves gyermekek természettudományos nevelésére: a természeti világ elemi megismerésének lehetőségét biztosító eljárásoknak, megismerési folyamatoknak, műveleteknek a megtanítására, ezáltal a megismerést lehetővé tevő képességeknek, készségeknek a fejlesztésére és életkoruknak megfelelő szintű ismeretek megtapasztaltatására és elsajátíttatására; megfelelő szinten ismerve a közoktatás irányító dokumentumait (Közoktatási Törvény, NAT, kerettantervek, helyi tantervek), a 6-10 éves korosztály nevelési-oktatási preferenciáit, képesek az alternatív lehetőségek közötti választásra, illetve helyi tanterv összeállítására vagy abban való részvételre. A hallgatók ismerjék a környezeti nevelés, a természettudományos fejlesztés történeti változásait, a közoktatás jelenkori szabályozó dokumentumait, azok cél- és feladatrendszerét, a korosztályok nevelési, oktatási preferenciáit és legyenek képesek saját környezetükben alkotó, fejlesztő módon alkalmazni. Ismerjék a környezet, természet megismeréséhez szükséges képességek, készségek fejlesztésnek alapjait, feltételeit, módszertani eljárásait az adott fejlesztési szakaszban, 6-10 éves korban; ismerjék és helyesen alkalmazzák a tanítás-tanulás folyamatában azokat az algoritmusokat, melyek segítik és eredményesebbé teszik a képességek fejlesztését, a tanulási folyamatok elsajátítását és az ismeretek közötti összefüggések felismerését; ismerjék a fejlesztést lehetővé tevő és életkornak megfelelő tananyagválasztás szempontjait. **Tananyag:** az Ember a természetben műveltségi terület keretében zajló nevelő-oktató munka célja, feladatai. A természettudományos fejlesztést megvalósító órák elemzésének és az óravázlatok készítésének speciális szempontjai. A kisiskolások tanulásának lehetséges formája. A természet megismerésének tanulása és a megismeréshez szükséges képességek, készségek fejlesztése. A képességek fejlődésének és az ismeretek elsajátításának kapcsolata, viszonya. A képességek fejlesztésében alkalmazható algoritmusok. **Követelmény:** A gyakorlati jegy megszerzésének feltételei: két zárthelyi dolgozat megírása. Két óratervezet készítése. Tevékenységgyűjtemény összeállítása tanulói képességek fejlesztéséhez.

Tantárgyelem neve	Félévi óraszám	Lezárási forma	Kredit	Státus K/V/Sz.	Javasolt szemeszter	Előfeltétel és előírás
TBE10A04e Természetismeret tantárgy-pedagógia II.	9 ◀	k	2	K	IV.	TBE10A02e TBE10A03s

A tantárgyelem oktatásának **célja** olyan tanítók képzése, akik megfelelő környezettudatos és egészségorientált szemlélettel és értékrenddel rendelkezve képesek az adott életkornak megfelelően fejleszteni a tanulók környezethez való viszonyát, viselkedési szokásait, életmódját, a fenntartható fejlődés igényelte, az egészség megőrzése megkívánta életviteli és higiénés szokásait. Igénylik a természettudományos fejlesztéshez, környezeti neveléshez kapcsolódó elméleti és módszertani ismeretek folyamatos gyarapítását és megújítását. A hallgatók ismerje és helyesen alkalmazzák a tanítás-tanulás folyamatában azokat az eszközöket, melyek 6-10 éves korban a természettudatos fejlesztés, a természet megismerése szempontjából a legcélravezetőbbek, a legeredményesebbek. Ismerjék és helyesen alkalmazzák a tanítás-tanulás folyamatában azokat az algoritmusokat, melyek segítik és eredményesebbé teszik a képességek fejlesztését, a tanulási folyamatok elsajátítását és az ismeretek közötti összefüggések felismerését. **Tananyag:** a természettudományos megismerő tevékenységek tanulása és a környezethez fűződő pozitív viszony, megfelelő magatartás, életmód közötti összefüggések. A természettudományos megismerést biztosító képességek fejlesztését szolgáló eljárásoknak, megismerési műveleteknek, módszereknek és fejlesztéshez kapcsolódó tanítási feladatoknak az áttekintése. A természettudományos nevelésre, fejlesztésre alkalmas szervezeti formák. A fejlesztéshez kapcsolható taneszközök. A tanulmányi séták, kirándulások szerepe a környezeti nevelés folyamatában. **Követelmény:** A kollokviumra bocsátás feltétele: két óravázlat készítése. Két zárthelyi dolgozat eredményes megírása. Információ a vizsgáról: összevont kollokvium a III. és IV. félév anyagából.

Tantárgyelem neve	Félévi óraszám	Lezárási forma	Kredit	Státus K/V/Sz.	Javasolt szemeszter	Előfeltétel és előírás
TBE10A05e Természetismeret tantárgy-pedagógia III.	9 ◀	k	2	K	V.	TBE10A04e

A tantárgyelem oktatásának **célja** olyan tanítók képzése, akik képesek korszerű szaktudományi és tantárgy-pedagógiai ismeretrendszerek birtokában életkori sajátosságok megkívánta szervezeti formák, módszerek, munkaformák és eszközök megválasztásával a fejlesztő tanulói cselekvések és tevékenységek élményszerű, játékos megtervezésére, szervezésére, irányítására és megvalósítására; ismerve a 6-10 évesek fejlődésének és fejlesztésének pszichológiai és pedagógiai jellemzőit a sajátos nevelési igényű és hátrányos helyzetű gyermekek nevelésének specifikumait, képesek a differenciált, illetve inkluzív-integrált formában tervezett és eredményre vezető természettudományos fejlesztésre. A hallgatók ismerjék és helyesen alkalmazzák a tanítás-tanulás folyamatában azokat a módszereket és munkaformákat, melyek 6-10 éves korban a természettudatos fejlesztés, a természet megismerése szempontjából a legcélravezetőbbek, a legeredményesebbek. Ismerjék a munkafüzetek, munkatankönyvek és az ismeretterjesztő gyermekirodalom adott iskolaszakaszban, az adott fejlesztési célra történő felhasználási lehetőségeit. Legyen képesek a fejlesztési cél, valamint az életkori sajátosságok ismeretének birtokában a tanulók eredményes, hatékony, fejlesztő hatású, differenciált értékelésére. **Tananyag:** a természettudományos nevelést, fejlesztést elősegítő munkaformák megismerés alapképességeinek és készségeinek fejlesztését eredményező tanítási-tanulási módszerek. Az

egészséges életvitelhez szükséges képességek és készségek fejlesztése. A fejlesztést elősegítő játékos tevékenységek. **Követelmény:** A kollokviumra bocsátás feltételei: egy zárthelyi dolgozat eredményes megírása. Tanulmányi kiránduláshoz tervezet elkészítése.

Tantárgyelem neve	Félévi óraszám	Lezárási forma	Kredit	Státusz K/V/Sz.	Javasolt szemeszter	Előfeltétel és előírás
TBE10A06e Egészségtan	8 ◀	k	2	K	VI.	-

A tantárgyelem **célja:** Olyan korszerű egészségügyi ismeretek közvetítése, amelyek megalapozzák a 6-10 éves gyerekek egészségfejlesztési feladatainak preventív szemléletű ellátását és a felelős egészségtudatos és környezettudatos magatartásformáláshoz szükséges alapkészségek és képességek fejlesztését. A hallgatók ismerjék a felnőtt- és a gyermeki szervezet felépítését és működését, az egészség megőrzésének és a betegségek megelőzésének differenciált pedagógiai lehetőségeit, módszereit, feladatait. Speciális nevelési igényű tanulók fejlesztési lehetőségei. **Tananyag:** Az egészség fogalma, komplexitása, az egészséges életmódra nevelés célja, iskola-egészségügyi alapismeretek. Az egyes műveltségi területek feladata az egészséges életmódra nevelésben. A környezet-egészségtan, a fenntarthatóság alapkérdései az emberi egészség szempontjából. Az iskolai egészségfejlesztés feladatai, módszerei, területei és színterei. A fizikai-, szociális- és mentális egészség területén a promóció és a prevenció pedagógiai gyakorlatának feladatai a gyermeki szervezet felépítésének és működésének ismeretében. A pedagógus mentálhigiénés feladatainak megvalósításához szükséges képességek, készségek fejlesztése: az önismeret, az értékrend, a döntéshozatal, a konfliktuskezelés szerepe a prevenció feladatokban, pl. a szenvedélybetegségek, gyermekkori bűnözés, öngyilkosság megelőzésében. Az elsősegélynyújtás elmélete, általános szabályai és gyakorlati feladatai. **Követelmény:** A kollokviumra bocsátás feltételei: az elsősegélynyújtás pedagógiai feladatait bemutatni a gyakorlatban (gyakori sérülések és sebellátási módok egyéni bemutatása) és egy téma önálló feldolgozása, csoport előtti bemutatása.

Tantárgyelem neve	Félévi óraszám	Lezárási forma	Kredit	Státusz K/V/Sz.	Javasolt szemeszter	Előfeltétel és előírás
TBE02A01s Ének-zene és tantárgy-pedagógiája I.	8	m	2	K	IV.	--

Cél: az énektanítás kezdeti lépéseinek megismertetése, az ének-zenei alapismeretek megerősítése, pótlása, a zenei alapismereteknek, éneklési-, ritmus-, hallás- és hangszerjátszó képességeknek alapvető tantárgy-pedagógiai ismeretekkel átszőtt fejlesztése, ill. olyan szintre juttatása, hogy képes legyen a 6–10 éves korú gyermekek zenei nevelésére, ezen keresztül a személyiségük alakítására. **Tartalom:** gyermekdalok és mondókák, az 1. és 2. osztályos tankönyvek anyaga, ritmikai alapfogalmak, a szolmizáció és az abszolút rendszer; könnyű kétszólamúság; a furulyajáték megalapozása. Rendszeres hangképzés során a helyes éneklésre szoktatás; elméleti tudnivalók: hangközök, hangsorok, gyermekdalelemzés, a rögtönzés kezdő lépései. Gyakorlati tantárgy-pedagógiai készségek: mérő adása szöveges ill. szolmizált énekléshez; daléneklés ritmustapssal egyenletes járás közben; pontos és jól reprodukálható szolmizációs kézjelezés. A témák feldolgozása gyakorlati jellegű órákon történik. **Követelmény:** az órákon való aktív részvétel és a kijelölt anyag előírt követelményeknek megfelelő bemutatása, biztonságos zenei írás-olvasás alapszinten. részvázlat készítése.

Tantárgyelem neve	Félévi óraszám	Lezárási forma	Kredit	Státus K/V/Sz.	Javasolt szemeszter	Előfeltétel és előírás
TBE02A02s Ének-zene és tantárgy-pedagógiája II.	8	m	2	K	V.	TBE02A1s

Cél: a tanításhoz szükséges zenei alapismeretek bővítése, mélyítése, rendszerezése. Folytatódik az iskolai zenei neveléshez szükséges ismeretek és készségek megalapozása, az előző félévben megszerzett ismeretek, készségek és az önálló zenei ismeretszerzés képességének továbbfejlesztése az iskolai dalanyaghoz kapcsolódóan. *Tartalom:* további kisterjedelmű gyermekdalok és népdalok megismertetése, azok éneklése és hangszerjátéka, a kapcsolódó zenei ismeretek, bemutatásuk énekléssel és furulyán. A 3. osztályos tankönyvek anyaga; ritmika: szinkópa, éles és nyújtott ritmus; dallam: hangközök, az öt- és hétfokú hangrendszer, módosított hangok; könnyű kétszólamúság (kánonok, bicíniumok); a furulyajáték mélyítése; a zenei tevékenység irányításának kezdetei; gyakorlati tantárgy-pedagógiai készségek *Követelmény:* az órákon való részvétel, biztonságos kottaolvasás hétfokú dallamkörben; a kijelölt anyag elméleti kifejtése és gyakorlati bemutatása, a gyakorlati tantárgy-pedagógiai készségek bemutatása (kezdőhangok magasságának helyes megválasztása, hangadás, ritmikus vezényszavak alkalmazása, a vezénylő mozgás alapjai).

Tantárgyelem neve	Félévi óraszám	Lezárási forma	Kredit	Státus K/V/Sz.	Javasolt szemeszter	Előfeltétel és előírás
TBE02A03s Ének-zene és tantárgy-pedagógiája III.	8	k „A” típusú	2	K	VI.	TBE02A01s

Cél: a zenei látókör kitágítása, az eddigi ismeretek elmélyítése. Az iskolai zenei neveléshez szükséges ismeretek és készségek továbbfejlesztése, az előző félévekben megszerzett ismeretek, készségek és az önálló zenei ismeretszerzés képességének továbbfejlesztése az iskolai dalanyaghoz kapcsolódóan; a tantárgy-pedagógiai készségek, képességek gyakorlati alkalmazása. *Tartalom:* a 4. osztályos tankönyvek anyaga; a magyar és más népek zenéje, zenei történeti áttekintés a gregoriántól a barokk zenéig. A tanult ritmikai és dallami ismeretek magasabb szintű tudása, alkalmazása (zenei írás-olvasás, transzponálás hangsúlyozottan, többszólamúság, módosított hangok). A furulyán új, gyakrabban előforduló módosított hangok játéka az új dallamokon. Tantárgy-pedagógia: az előkészítő időszak; daltanítás hallás után; zenei ismeretek átadása. *Követelmény:* az órákon való részvétel és a kijelölt anyag előírt követelményeknek megfelelő bemutatása (kottából, emlékezetből; az elméleti ismeretek alkalmazása), biztonságos zenei írás-olvasás.

Tantárgyelem neve	Félévi óraszám	Lezárási forma	Kredit	Státus K/V/Sz.	Javasolt szemeszter	Előfeltétel és előírás
TBE02A04s Ének-zene és tantárgy-pedagógiája IV.	8	m	1	K	VII.	TBE02A02s

Cél: az eddig még nem használt tankönyvek elemzésén keresztül a már megszerzett zenei tudás birtokában új szemléletmódok megismerése. Az iskolai zenei nevelés bevezető és kezdő szakasza zenei anyagának rendszerezése, a szükséges ismeretek és készségek, az önálló zenei ismeretszerzés képességének továbbfejlesztése, tantárgy-pedagógiai készségek, képességek gyakorlati alkalmazása. *Tartalom:* 4. osztályok zenei tudásának megfelelő szintű dalok;

magyar népdalok; más népek dalai; énekes szemelvények az európai zeneirodalomból; kánonok és könnyű többszólamú művek elsajátítása. Ritmus: váltakozó ütemek, felütés, csonka ütem; dallam: kvintoszlop, alapvető összhangzattani ismertek, klasszikus formák; zenetörténet: a romantikától napjainkig; közös zenei tevékenység irányítása: súlytalan kezdés, kánonok vezénylése. Tantárgy-pedagógia: ritmikai és dallami készségfejlesztés; a reprodukzív képzelet fejlesztése, daltanulás jelrendszeréről. *Követelmény:* az órákon való aktív részvétel és a kijelölt anyag előírt követelményeknek megfelelő bemutatása, biztonságos zenei írás-olvasás, dalanyaggyűjtés megadott tantárgy-pedagógiai szempontok szerint.

Tantárgyelem neve	Félévi óraszám	Lezárási forma	Kredit	Státus K/V/Sz.	Javasolt szemeszter	Előfeltétel és előírás
TBE02A05s Ének-zene és tantárgy-pedagógiája V.	8	k „A” típusú	2	K	VIII.	TBE02A03s

Cél: a tantárgy-pedagógiai ismeretek bővítése, különös tekintettel a zenehallgatás módszereinek mélyebb megismerésére és az alternatív zenepedagógiák lehetőségeire; az iskolai zenei anyag további feldolgozására minél több tankönyvcsalád megismerésén keresztül; jellegzetes népzenei, zenetörténeti szemelvények megtanítására; a 6-10 éves korosztály tudásszintjéhez illeszkedő dalok, zeneművek kiválasztáshoz megfelelő értékítélet kialakítására. *Tartalom:* alternatív zenepedagógiák a XX. sz.-ban; újabb tankönyvcsaládok megismerése; zenehallgatási feladatok vezetése; a tanításban jól alkalmazható ötletek gyűjtése és kipróbálása; a többszólamú feladatok irányításának gyakorlása; a ritmikai, dallami, együtthangzási, formatani, hangszeres és zeneirodalmi ismeretek mélyítése. Tantárgy-pedagógia: a többszólamú zenei érzék fejlesztése; zenehallgatóvá nevelés; órák felépítése; tervezés, szervezés; tevékenységek irányítása, szemléltető eszközök; NAT; Kerettanterv; alternatív zenepedagógiai eljárások *Követelmény:* az órákon való részvétel, a kijelölt anyag előírt követelményeknek megfelelő bemutatása, részvázlatok készítése.

Tantárgyelem neve	Félévi óraszám	Lezárási forma	Kredit	Státus K/V/Sz.	Javasolt szemeszter	Előfeltétel és előírás
TBE12A01g Vizuális ismeretek, vizuális stúdiók I.	6*	gyj	2	K	I	nincs

A célt a hallgató a konzultációs órákon problémakitűző feladatokon keresztül órai és önálló megoldásokkal, élményekkel és tapasztalatok szerzésével közelíti. **Cél** a vizuális megismerés és a vizuális kommunikáció tevékenységeinek gyakorlatában feltárni, felismertetni az objektív törvényszerűségeket. Kialakítani a fejlett vizuális kommunikációs képesség alapjait. *Gyakorlati Tartalom:* A kompozíció. Nonfiguratív kompozíciós gyakorlatok. Látványanalízisek. Vizuális problémák elemzése, megoldása. Redukciós gyakorlatok. **Követelmény:** Legyen képes néhány gyakoribb aspektusból a vizuális jelenségek képi megjelenítésére alapvető közlési formákban és technikákban. Mutasson készséget a látvány rajzi és plasztikai elemzésére, sík- és térbeli redukció alkalmazására. Tudjon egy vizuális problémát értelmezni és tanulmányozni. Ismerje és alkalmazza a vizuális közlések formáit az adott feladatok tükrében. Sajátítsa el a közlésnek megfelelő vizuális nyelvi technikákat ismereteket. Legyen képes objektív önértékelésre és társai képi kifejezéseinek empatikus elfogadására. A gyakorlati jegy megszerzésének feltétele a meghatározott tanórai témák teljesítése, az önálló feladatok elkészítése értékelésre történő bemutatása.

Tantárgyelem neve	Félévi óraszám	Lezárási forma	Kredit	Státus K/V/Sz.	Javasolt szemeszter	Előfeltétel és előírás
TBE12A02e Vizuális ismeretek, vizuális stúdiumok II.	6*	k	2	K	II	TBE12A01g

Cél a vizuális megismerés és a vizuális kommunikáció tevékenységeinek gyakorlatában feltárni, felismertetni az objektív törvényszerűségeket. **Tartalom:** Ábrázolási konvenciók alkalmazása síkon és térben Személyes kifejezési gyakorlatok Ábrázolás, kifejezés. Természeti forma tanulmányrajza. A vizuális forma tovább-fejlesztése szabad asszociációval. Ábrázolási konvenciók. Redukált /vonal/ perspektív megjelenítési gyakorlat. Személyes közlés a képtársító módszer nyelvezeti lehetőségeivel.

Követelmény: A hallgató tudja használni az éppen alkalmas ábrázolási konvenciókat, legyen jártas például a látszati és többnézetű ábrázolásban. Ismerje a vizuális kifejezés nyelvi lehetőségeit. A tantárgy kollokviummal zárul (Bálványos H.-Sánta L.: Vizuális megismerés, vizuális kommunikáció című jegyzete alapján) amelynek előfeltétele a gyakorlati témák sikeres teljesítése.

Tantárgyelem neve	Félévi óraszám	Lezárási forma	Kredit	Státus K/V/Sz.	Javasolt szemeszter	Előfeltétel és előírás
TBE12A03s A vizuális nevelés tantárgy-pedagógiája I.	8	m	2	K	V.	TBE12A02e

Cél : megteremteni a felkészültség mindazon komponenseit ,amelyek az iskolai gyakorlatok megkezdéséhez-és a tanítói munkához a későbbiekben- nélkülözhetetlen. **Tartalom:** A gyermek önálló rajzi képességének és szemléletének fejlődési irányai, állomásai. A 6-10éves korú gyermek és fejlesztési irányai Kifejező gyermekrajzok elemzése. Vizuális kommunikáció Primer és direkt közlések A modellválasztás szaktárgyi és pszichológiai indítékai A vizuális élmény és a műélmény pszichológiája. A személyes közlések pedagógiai megközelítése. A kifejező feladatokra való ráhangolás. Értékelési módszerek .A műélmény. . Indirekt közlések. Tárgy-és környezetkultúra Kézműves technikák, eljárások, anyagismeretek.

Követelmény: A hallgató tudja olvasni a gyermekek képi kifejezéseit . Ismerje a vizuális kifejezés pszichológiai folyamatát. Tudjon egy látványanalízist, egy vizuális problémát, egy direkt közlési problémát értelmezni és tudja azt oktatási feladatként programozni. A félév meghatározott feladatok teljesítésével zárul.

Tantárgyelem neve	Félévi óraszám	Lezárási forma	Kredit	Státus K/V/Sz.	Javasolt szemeszter	Előfeltétel és előírás
TBE12A04s A vizuális nevelés tantárgy-pedagógiája II.	8	k	2	K	VI	TBE12A03s !

Cél: megteremteni a felkészültség mindazon komponenseit ,amelyek az iskolai gyakorlatok megkezdéséhez-és a tanítói munkához a későbbiekben- nélkülözhetetlen. Az oktatási-nevelési célok és feladatok irányába aktivizálni és mozgósítani a megszerzett vizuális műveltségi elemeket. **Tartalok:** Kifejezés, képzőművészet. A látványátírásból és belső képből induló ábrázolás. Az ábrázolás nélküli kifejezés. . Tananyagszervezés, feladatsor szerkesztés. A feladatok kapcsolásának és sorolásának elvei, lehetőségei. Közlésfajta kapcsolás, vizuális probléma kibontása Technikák elsajátításának oktatási módszerei. A tantervi követelmények.

Követelmény: Tudjon különböző témakörök feladataihoz pedagógiai munkavázlatokat készíteni és tudja ezeket időkereteikkel óravázlatba illeszteni. Tudjon feladatsort összeállítani, és elgondolásait sokrétűen indokolni. A tananyagszerkesztéshez ismerje, és tudja összehangolni a szerkesztési elveket és a gyakorlati szempontokat. Tudjon szemléletes tanmenetet készíteni. A kollokvium belépő feltétele az önálló óratervezet, feladatsor illetve tanmenetrészlet.

Tantárgyelem neve	Félévi óraszám	Lezárási forma	Kredit	Státusz K/V/Sz.	Javasolt szemeszter	Előfeltétel és előírás
TBE12A05e Művészeti ismeretek, művészeti stúdiumok	12*	k	2	K	VII.	TBE12A02e !

Cél, hogy a hallgatók élményszerű tapasztalatokat ,ismereteket szerezzenek meghatározott iparművészeti és képzőművészeti műfaj gyakorlatában (kerámia, fémművesség, batik, papírművesség, grafika, festészet, szobrászat) .A tantárgy **Tartalom:** Anyagok, technikák, eszközök megismerése a hagyományos tárgyfunkciók és tárgyformák alakításán keresztül. Használati tárgyak tervezése és díszítése. Ünnepekörökhöz kötődő tárgyak kivitelezése. Kifejező témák az adott képzőművészeti műfaj jellemző technikáival. **Követelmény:** A hallgató legyen képes hangulati/érzelmi állapot kifejezésére, illetve hangulati/érzelmi hatások kiváltására Ismerje a műfaj/ok/ kifejezési nyelvezetének változatait, és tudjon formát adni saját szemléleti közelítéseinek. Ismerje a hagyományos alakítási módokat, néhány változatot is a különböző kultúrákból. Tudjon komponálni formában, színben, anyagban és különmű anyagokban is. A tantárgy kollokviummal zárul (Bálványos Huba: Esztétikai-művészeti ismeretek, esztétikai-művészeti nevelés) amelynek előfeltétele a gyakorlati témák sikeres teljesítése.

Tantárgyelem neve	Félévi óraszám	Lezárási forma	Kredit	Státusz K/V/Sz.	Javasolt szemeszter	Előfeltétel és előírás
TBE09A01s Technika – életvitel-háztartástan és tantárgy-pedagógiája I.	8	gyj	2	K	VI.	-

A kurzus *célja* olyan tanítók képzése, akik értelmezni tudják a természeti, társadalmi és technikai környezet összefüggéseit, felismerik a környezeti problémákat, akik képesek alkalmazni a műszaki kommunikáció alapismereteit, képesek a rendeltetésnek megfelelő tárgyak tervezésére, konstruálására és kritikus értékelésére. A kurzus *tartalma:* a technika alapelveinek, alapkategóriáinak, a technikai fejlődés sajátos törvényszerűségeinek, a fenntartható fejlődés elméletének megismerése, axonometrikus és nézeti ábrák készítése, természetes anyagok megmunkálása, egyszerű használati tárgyak, játékos szerkezetek készítése és értékelése. *Követelmények:* a technikai fejlődés főbb csomópontjainak, a fenntartható fejlődés alapelveinek ismerete; környezettudatos szemléletmód; a műszaki ábrázolás alkalmazásképes ismerete; a természetes anyagok alakításának körében képesség az önálló alkotómunkára.

Tantárgyelem neve	Félévi óraszám	Lezárási forma	Kredit	Státusz K/V/Sz.	Javasolt szemeszter	Előfeltétel és előírás
TBE09A02e Technika – életvitel-háztartástan és tantárgy- pedagógiája II.	12	k	3	K	VII.	TBE09A01s

A kurzus *célja* olyan tanítók képzése, akik technikai, háztartási, életviteli ismereteik, készségeik és módszertani kultúrájuk birtokában képesek a tanulók önellátásra való felkészítésére, egészséges életvitelre nevelésére, alkotóképességük megalapozására, akiknek pedagógiai munkájában érvényesül a tevékenységközpontú tanítás, a játékos, az egyéni bánásmód. A kurzus *tartalma*: életviteli ismeretek: önellátás, munkaszervezés, gazdálkodás, takarékoság a családban; tantárgy-pedagógia ismeretek: gyakorlati technikai és háztartási problémák megoldásának tervezése, kivitelezése és értékelése az alsó tagozatos technika és életvitel órákon, a modell és modellezés szerepe, készségek kialakítása, képesség- és személyiségfejlesztés, differenciálás és egyéni bánásmód érvényesítése, óraelemzések, tervezetek készítése és elemzése. *Követelmények*: a háztartás gazdálkodási és családellátási folyamatainak, az egészséges életvitel összetevőinek ismerete, képesség a tanulók egészséges életvitelének, gyakorlati életben való jártasságának megalapozására, képesség a sajátos nevelési igényű és a hátrányos helyzetű gyermekek technikai nevelésére, az integrált és differenciált oktatás eszköztárának ismerete, képesség a tanulók konstruáló képességének, szervezőképességének fejlesztésére, helyes tanulási és munkavégzési szokásainak, környezettudatos magatartásának kialakítására.

Tantárgyelem neve	Félévi óraszám	Lezárási forma	Kredit	Státus K/V/Sz.	Javasolt szemeszter	Előfeltétel és előírás
TBE09A03g Technika – életvitel-háztartástan és tantárgy-pedagógiája III.	10*	gyj	3	K	VIII.	TBE09A02e

A kurzus *célja* olyan tanítók képzése, akik ismerik környezetük legfontosabb anyagainak tulajdonságait, előállításuk alapvető technológiai folyamatait, azok környezetre gyakorolt hatását, képesek a szakirodalom önálló feldolgozására, képesek adott technikai probléma megoldásához a megfelelő anyag, tárgyforma, szerkezet és készítési technológia kiválasztására, rendelkeznek azokkal a készségekkel és képességekkel, környezettudatos magatartással, amelyek szükségesek e tárgyak és modellek önálló elkészítéséhez. A kurzus *tartalma*: a szerkezetépítés anyagainak és felhasználásának megismerése: textíliák előállítása, textiltermékek elemzése, papír, fa, acél, öntöttvas, alumínium, műanyag előállítása, feldolgozása és felhasználása, a környezet terhelés csökkentésének lehetőségei, személyes tárgyak, játékos modellek tervezése, készítése és értékelése. *Követelmények*: a szerkezeti anyagok előállítását, feldolgozását szolgáló technológiai folyamatok ismerete, képesség a szakirodalom önálló feldolgozására, a textil, a papír, a fa, a fémek kézi megmunkálásának alkalmazásképes ismerete, képesség játékos feladatok kitalálására és önálló megvalósítására, az együttműködés és hatékony munkaszervezés készségei, kritikus önértékelés, képesség a saját és mások munkájában rejlő használati és esztétikai értékek, erkölcsi normák befogadására.

Tantárgyelem neve	Félévi óraszám	Lezárási forma	Kredit	Státus K/V/Sz.	Javasolt szemeszter	Előfeltétel és előírás
TBE11A01s Testnevelés és tp.I.	10	m	2	K	IV.	-

Cél: A hallgatók ismerjék az iskolai testnevelés statikus és dinamikus alapformáinak rajzírását és szaknyelvét. Sajátítsák el az alapvető szervezési feladatokat és mozgásformák alkalmazásával a 6-10 éves tanulók motoros képességfejlesztésére vonatkozó ismeretanyagot.

Tartalom: Kultúra-testkultúra viszonya. A testnevelés mint tantárgy, a testnevelési óra. A testi nevelés és a testnevelés. A testnevelés tantárgy cél – feladat - és eszközzrendszere. A testnevelés órák helye az oktatás folyamatában, a testnevelés óra sajátosságai, szerkezete és felépítése, az óratervezés menete, a testnevelés órák típusai. Nevelés – oktatás - képzés egysége a testnevelésben. Statikus és dinamikus alapformák rajzírása. Rendgyakorlatok, vezényszavak, utasítások, szabad-párosgyakorlatok szaknyelve, vezetésének módszertana és a tanulási célú óratervezet bevezető része. Futás,- ugrás, -dobásgyakorlatok tanításának módszertana. **Követelmény:** Zárthelyi dolgozat sikeres teljesítése. Szabadgyakorlatsor tervezetének elfogadása.

Tantárgyelem neve	Félévi óraszám	Lezárási forma	Kredit	Státusz K/V/Sz.	Javasolt szemeszter	Előfeltétel és előírás
TBE11A02e Testnevelés és tp.II.	10	k „D” típusú	2	K	V.	TBE11A01s

Cél: A hallgató ismerje a kéziszer-gyakorlatok rajzírását, szaknyelvét, módszertanát, az óratervezet bevezető részébe való elhelyezésének szempontjait. Ismerje a motoros képességeket, kölcsönhatásukat és a fejlesztés lehetőségeit alsó tagozatban. **Tartalom:** 6-10 éves tanulók általános képességfejlesztésére támasz -és függésgyakorlatok, labdaügyességet fejlesztő gyakorlatok, egyensúly – küzdő- és más természetes gyakorlatok és tanításának módszertana. Kéziszer-gyakorlatok rajzírása, szaknyelve, vezetésének módszertana. Fő gyakorlatok: Atlétika, torna, labdával végezhető mozgások. Kondicionális képességek: erő, gyorsaság, állóképesség. Az ízületi mozgékonyosság és az izom nyújthatóságának fejlesztése. Koordinációs képességek: egyensúly, térbeli tájékozódás, kinesztetikus differenciáló képesség, ritmus képesség, gyorsasági koordináció képesség, reagáló és kapcsolási képesség. Motoros képességek kölcsönhatása. Motoros képességek fejlesztése az alsó tagozatban. **Követelmény:** D típusú vizsga.

Tantárgyelem neve	Félévi óraszám	Lezárási forma	Kredit	Státusz K/V/Sz.	Javasolt szemeszter	Előfeltétel és előírás
TBE11A03s Testnevelés és tp. III.	10	gyj	3	K	VI.	TBE11A01s

Cél: Rendelkezzen a hallgató a 6-10 éves korosztály testnevelési tanterveiben szereplő testnevelési játékok tervezéséhez és alkalmazásához szükséges tudással. Ismerje a tanulók organikus és mozgásfejlődését, a pszichikus és motorikus funkciók kapcsolatát. **Tartalom:** Testnevelési játékok jellemzői, felosztása, a motoros képességfejlesztés lehetőségei. A testnevelési játékok tanításának módszertana. A testnevelési játékok személyiségfejlesztő hatása. Mozgáskoordináció. Mozgástanulás szakaszai. A tanulók organikus fejlődése, pszichikus és motorikus funkciók kölcsönhatása. Mozgásfejlődés. A mozgás szerepe a megismerési folyamatokban. **Követelmény:** Testnevelési játék tervezetének elfogadása. Zárthelyi dolgozat sikeres teljesítése.

Tantárgyelem neve	Félévi óraszám	Lezárási forma	Kredit	Státus K/V/Sz.	Javasolt szemeszter	Előfeltétel és előírás
TBE11A04e Testnevelés és tp. IV.	10	k „D” típusú	3	K	VII.	TBE11A01s

Cél: Komplex testnevelés-elméleti, terhelésméleti, módszertani ismeretek nyújtása a 6-10 éves korosztályra vonatkozóan. A hallgatók ismerjék a NAT és Kerettanterv követelményrendszerét. Pozitív szemlélet kialakítása a Speciális Nevelési Igényű gyermekek befogadásához. Ismerje a testnevelés tanításában a tantárgyi integráció lehetőségét.

Tartalom: A testnevelés oktatási-képzési folyamata. Az oktatás módszerei. Nevelés-oktatás-képzés egysége a testnevelésben. Terhelés összetevői: intenzitás, időtartam, gyakoriság, bonyolultság. A szervezet alkalmazkodása a fizikai terhelésre. A testnevelés személyiségfejlesztő hatása. Az inkluzív testnevelés és adaptált testnevelés összefüggése. Lehetőségek a testnevelés tanítása során a Speciális Nevelési Igény kielégítésére. Alternatív tanterv a tantárgyi integrációra. NAT és Kerettanterv, tanmenetkészítés szempontjai.

Követelmény: D típusú vizsga.

Tantárgyelem neve	Félévi óraszám	Lezárási forma	Kredit	Státus K/V/Sz.	Javasolt szemeszter	Előfeltétel és előírás
TBE00A01g Egyéni komplex pedagógiai gyakorlat I.	10 óra ◀ (2 nap)	ai	◇	K	II.	

Cél: ismerkedés az óvodai és az általános iskola 1–4. évfolyamán folyó nevelő-oktató munkával, a korosztály jellemzőivel; szembesíteni az elméleti ismereteket a gyakorlati megfigyelések tapasztalataival. **Tartalom:** egy nap óvodában, egy nap általános iskola 1-4. évfolyamok valamelyikében, egyéni szervezés szerint; adatgyűjtés (napirend, órarend, szokások); pszichológiai szempontú megfigyelések végzése; meghatározott szempontok szerint pedagógiai feljegyzések készítése; a gyermekekkel való kommunikálás képességének fejlesztése. **Követelmény:** a hallgató ismerje fel a személyiségfejlődés és –fejlesztés pszichológiai tényezőit, a 3-10 éves gyermekek sajátosságait; legyen képes pszichológiai szempontsor alapján megfigyelést végezni, megfigyeléseiről jegyzőkönyvet vezetni és elemezni; legyen képes benyomásait, élményeit, véleményét összevetni a pedagógussal folytatott beszélgetésben nyert információkkal; tevékenységéről Pedagógiai naplót készít, melyet a gyakorlat időpontjától számított 10 munkanapon belül a hallgató az oktatónak - a szükséges mentortanítói aláírásokkal együtt – lead; az elfogadás feltétele: a Gyakorlati képzési füzetben leírtak teljesítése; a félévet a Neveléstudományi Tanszék oktatója aláírásával fogadja el; a félévi munka a TBE00A03g teljesítését követően összevontan kap minősítést és kreditet.

Tantárgyelem neve	Félévi óraszám	Lezárási forma	Kredit	Státus K/V/Sz.	Javasolt szemeszter	Előfeltétel és előírás
TBE00A02g Egyéni komplex pedagógiai gyakorlat II.	8 óra ◀ (2 nap)	ai	◇	K	III.	TBE00A01g

Cél: ismerkedés az 1—4. évfolyamon, illetve a tanórán kívüli (napközi otthoni) nevelő-oktató munkával; a kapcsolatteremtő-kommunikációs képesség, a szervezőképesség és a

helyzetfelismerő, tájékozódó képesség fejlesztése. **Tartalom:** egy nap az 1-4. évfolyamok valamelyikében, egy nap napközi otthoni foglalkozáson, egyéni szervezésben egy választott általános iskolában; kidolgozott szempontok alapján a tanórai pedagógiai munka és a tanórán kívüli tevékenységek megfigyelése; a megfigyelések és a tevékenységekbe való bekapcsolódás segítségével tapasztalatok szerzése a pedagógiai munka sajátosságaival kapcsolatban, a tanító feladatainak és a pályakövetelményeknek a megismerése, az iskolai dokumentumok és használatuk tanulmányozása; tapasztalatok szerzése a 6—10 éves korosztály egyéni és életkori sajátosságairól, csoportjellemzőiről; kiemelt szempontok: az oktatási folyamat szerkezete, az értékelés megfigyelése, a szülőkkal való kapcsolattartás formáinak megfigyelése. **Követelmény:** a hallgató ismerje fel a személyiségfejlődés pszichológiai tényezőit, a 6—10 éves gyermekek sajátosságait; legyen képes egy-egy tanóráról megfigyeléseket végezni, jegyzőkönyvet vezetni, a látottakat elemezni; legyen képes az óra/foglalkozás folyamatából adott szempontok szerinti kiemelésre, szelektív megfigyelésre; több eseménysor összevetésével legyen képes adott szempontú összehasonlításra; vegyen részt tanórán kívüli foglalkozás szervezésében; értékelje tapasztalatait a szülőkkal való kapcsolattartás különféle módjairól; tevékenységéről Pedagógiai naplót készít, melyet a gyakorlat időpontjától számított 10 munkanapon belül a hallgató az oktatónak - a szükséges mentortanítói aláírásokkal együtt – lead; az elfogadás feltétele: a Gyakorlati képzési füzetben leírtak teljesítése; a félévet a Neveléstudományi Tanszék oktatója aláírásával fogadja el; a félévi munka a TBE00A03g teljesítését követően összevontan kap minősítést és kreditet.

Tantárgyelem neve	Félévi óraszám	Lezárási forma	Kredit	Státusz K/V/Sz.	Javasolt szemeszter	Előfeltétel és előírás
TBE00A03g Egyéni komplex pedagógiai gyakorlat III.	10 óra ◀ (2 nap)	m◊	2◊	K	IV.	TBE00A02g TBE06A06e!

Cél: tapasztalatszerzés az 5—6. évfolyamos korosztályról, problémáikról, nevelésük-oktatásuk jellegzetességeiről, illetve a napközi otthoni nevelésről; az oktatás folyamatjellegének tudatosítása; az értékek felismerése. **Tartalom:** egy nap az 5-6. évfolyamok valamelyikében, egy nap napközi otthoni foglalkozás vezetése, egyéni szervezésben egy választott általános iskolában; kidolgozott szempontok alapján az 5—6. évfolyamon és a napközi otthonban folyó nevelési és tanítási-tanulási folyamat megfigyelése; a megfigyelések és a tevékenységekbe való bekapcsolódás révén tapasztalatok szerzése a folyamatok, főként a tanítási-tanulási folyamat szervezésével, irányításával, tervezésével kapcsolatban; egy napközi otthoni foglalkozás vezetése (tanulásirányítás vagy szabadidős); kiemelt szempontok: az oktatási folyamat szerkezete, a differenciálás megoldási módjai, az önálló tanulás megszervezése. **Követelmény:** ismerje fel a személyiségfejlődés pszichológiai tényezőit, a 10—12 éves gyermekek sajátosságait; legyen képes az óra/foglalkozás folyamatából adott szempontok szerinti kiemelésre, szelektív megfigyelésre; több eseménysor összevetésével legyen képes adott szempontú összehasonlításra; legyen képes azonosítani egy-egy megfigyelt tanórán/foglalkozáson az értékeket; a minősítés feltétele a három tanegység követelményeinek teljesítése, valamint a gyakorlat időpontjától számított 10 munkanapon belül a hallgató a Pedagógiai naplót az oktatónak - a szükséges mentortanítói aláírásokkal együtt – leadja; az elfogadás feltétele: a Gyakorlati képzési füzetben leírtak teljesítése; a minősítést a Neveléstudományi Tanszék oktatója adja; a félév a TBE00A01g, a TBE00A02g és a TBE00A03g tanegység teljesítését követően összevont minősítéssel zár.

Tantárgyelem neve	Félévi óraszám	Lezárási forma	Kredit	Státus K/V/Sz.	Javasolt szemeszter	Előfeltétel és előírás
TBE00A04g Egyéni folyamatos megfigyelés	20 óra ◀ (1 hét)	m	5	K	III.	TBE06A06e!

Cél: a tanító feladataival való azonosulás, az óraelemzés képességének alapozása; az iskolai tevékenységrendszer sokszínűségének és folyamatának bemutatása; az iskola és a nevelésükre bízott korosztály megfigyelése; az elmélet és a gyakorlat összefüggéseinek felismerése. **Tartalom:** egy hét egy választott általános iskola 1-4. évfolyamában, egyéni szervezésben; hospitálás a mentortanító minden óráján, a nap végén a látottak közös elemzése; kidolgozott és megadott szempontok szerint ismerkedés az osztállyal, a tanítóval; a nevelés-oktatás folyamatának megfigyelése egy adott gyermekközösségben; a tanítás-tanulás folyamatának, a tanórai tevékenységnek elemzése; a pedagógus személyiségének megfigyelése. **Követelmény:** a hallgató nyerjen tapasztalatot a napi pedagógiai munkáról; legyen képes addigi pedagógiai és pszichológiai tanulmányaival összevetni a látottakat, ébredjen fel igénye a tanító és a gyermekek tevékenységeinek elemzésére, az okok és a következmények mérlegelésére; tudjon egy-egy pedagógiai helyzettel kapcsolatban kérdéseket megfogalmazni; a hallgató tapasztalatait Pedagógiai naplójában rögzíti, melyet a gyakorlat időpontjától számított 10 munkanapon belül - a szükséges mentortanítói javasolt minősítéssel együtt – az oktatónak lead; minősítést a Neveléstudományi Tanszék oktatója ad a mentortanító értékelését és javasolt minősítését is figyelembe véve.

Tantárgyelem neve	Félévi óraszám	Lezárási forma	Kredit	Státus K/V/Sz.	Javasolt szemeszter	Előfeltétel és előírás
TBE00A05g Egyéni tanítási gyakorlat I.	25 óra ◀ (1 hét)	m	5	K	V.	TBE04A14e! TBE05A04s!

Cél: a tanítási órák tartásában és elemzésében az első tapasztalatok megszerzése; fokozódó önállósággal és tudatossággal az elméleti pedagógiai-pszichológiai és az adott tantárgy-pedagógiai ismeretek alkalmazása; figyelemmegosztás gyakorlása az óravezetés és a tanulói csoportok munkájának irányítása, segítése között; az önreflektáló, elemző képesség tudatos fejlesztése alapvető óraelemzési szempontok (cél- és feladatrendszer) szerint; ismerkedés a napi tanítói munkát irányító és szabályozó dokumentumokkal. **Tartalom:** egy választott általános iskola 1-4. évfolyamában tanítási órák tervezése, a tanítás, az elemző munka gyakorlása, valamint napközi otthoni foglalkozás vezetése; az első nap hospitálás a mentortanító valamennyi óráján; 7 tanítási óra tartása: 3 magyar nyelv és irodalom, 3 matematika, 1 környezetismeret és 2 alkalommal napközi otthoni foglalkozás; a megtartandó órák tervezetének elkészítése, megbeszélése, szükség szerinti korrigálása a mentortanító ajánlásai szerint; a megtartott órák szakszerű elemzése. **Követelmény:** a hallgató legyen képes megszerzett ismeretei egyre önállóbb és tudatosabb alkalmazására, a gyakorlati tanításra való felkészülésben, az óravezetésben és a megtartott óra elemzésében; legyen képes mentortanítói segítséggel a rendelkezésre álló ismeretekből a tanítási gyakorlathoz legjobban illeszkedő választásra; tudatosan és célszerűen növelje és erősítse pedagógusi kompetenciáit, formálja készségét, jártasságát; tájékozódjon a nevelés-oktatás gyakorlatának tartalmi szabályozási dokumentumairól; alapozza, fejlessze tudatos, önreflektáló, elemző képességét, próbálja ezeket az elemző órákon alkalmazni; a minősítést a mentortanító javaslatát figyelembe véve a szak oktatási főigazgató-helyettese adja.

Tantárgyelem neve	Félévi óraszám	Lezárási forma	Kredit	Státus K/V/Sz.	Javasolt szemeszter	Előfeltétel és előírás
TBE00A06g Egyéni tanítási gyakorlat II.	25 óra ◀ (1 hét)	gyj	5	K	VI.	TBE00A05g! TBE10A04e TBE06ASZ!

Cél: a tanítói tevékenységgel minél teljesebb és intenzívebb találkozás, az eddiginél nagyobb tudatossággal és önállósággal, az elméleti pedagógiai-pszichológiai és az adott tantárgy-pedagógiai ismeretek önálló és tudatos alkalmazása. **Tartalom:** egy választott általános iskola 1-4. évfolyamában tanítási órák tervezése, a tanítás, az elemző munka gyakorlása, valamint napközi otthoni foglalkozás vezetése; az első nap hospitálás a mentortanító valamennyi óráján; 9 tanítási óra tartása: 2 magyar nyelv és irodalom, 2 matematika, 2 környezetismeret, 1 testnevelés, 1 ének-zene, 1 vizuális nevelés és 2 napközi otthoni foglalkozást (tanulásirányítás, szabadidős foglalkozás) vezetése; a megtartandó órák tervezetének elkészítése, megbeszélése, szükség szerinti konzultációk és korrekció szerint; a megtartott órák szakszerű elemzése. **Követelmény:** a hallgató legyen képes a tanítási téma, a tananyag, az osztály tanulóihoz alkalmazkodó óratervezésre, óravezetésre és óraelemzésre; a gyakorlati jegyet a mentortanító javaslatát figyelembe véve a szak szakfelelőse adja.

Tantárgyelem neve	Félévi óraszám	Lezárási forma	Kredit	Státus K/V/Sz.	Javasolt szemeszter	Előfeltétel és előírás
TBE00A07g Egyéni tanítási gyakorlat III.	25 óra ◀ (1 hét) ◇	gyj	3	K	VII.	TBE00A06g!

◇ A két hét gyakorlata: az **első héten** a TBE00A07g és a TBE00A08g-t, a **második héten** a TBE00A09g-t kell teljesíteni.

Cél: az elméleti pedagógiai-pszichológiai és az adott tantárgy-pedagógiai ismeretek önálló és tudatos alkalmazása, szakszerű érvelés alkalmazása mellett; a tanulók egyéni és csoportos fejlesztését/fejlődését szolgáló feladatok beépítése, tudatos, az egyéni munkát is figyelő tanulásirányítás, lehetőség szerint kooperatív tanulásirányítással. **Tartalom:** egy választott általános iskola 1-4. évfolyamában tanítási órák tervezése, a tanítás, valamint az elemző munka gyakorlása; az első nap hospitálás a mentortanító valamennyi óráján, valamint 1 informatikaórán; 8 tanítási óra tartása: 1 magyar nyelv és irodalom, 1 matematika, 1 környezetismeret, 1 ének-zene, 1 informatika, 1 technika és életvitel, 1 testnevelés és 1 vizuális nevelés; a megtartandó órák tervezetének elkészítése, megbeszélése, szükség szerinti konzultációk és korrekció szerint; a differenciáló és kooperatív tanulás-szervezést biztosító feladatok beiktatásával; a megtartott órák szakszerű elemzése. **Követelmény:** a hallgató legyen képes megszerzett ismereteinek önálló és tudatos alkalmazására; törekedjen a differenciált fejlesztésre, kooperatív munkaformák alkalmazására; folyamatosan és előrevívően értékelje a tanulók munkáját; a gyakorlati jegyet a mentortanító javaslatát figyelembe véve a szak oktatási főigazgató-helyettese adja.

Tantárgyelem neve	Félévi óraszám	Lezárási forma	Kredit	Státus K/V/Sz.	Javasolt szemeszter	Előfeltétel és előírás
TBE00A08g Műveltségterületi egyéni tanítási gyakorlat	◇ ◀	m	3	K	VII.	Műveltségterületi szigorlat! TBE00A06g!

◇ A két hét gyakorlata: az **első héten** a TBE00A07g és a TBE00A08g-t, a **második héten** a TBE00A09g-t kell teljesíteni.

Cél: a 10-12 éves tanulók pszichológiai sajátosságainak, fejlesztésük pedagógiai lehetőségeinek megismerése; a választott műveltségterületen a tanítási órák tudatos tervezése (óratervezet készítése), kivitelezése, szakszerű és tudatos elemzése. **Tartalom:** egy választott általános iskola 5-6. évfolyamán tanítási órák tervezése, tanítás, valamint az elemző munka gyakorlása; hospitálás a mentortanító egy-egy óráján; 4 tanítási óra tartása: a választott műveltségterületi tantárgyból 2 az 5. és 2 a 6. osztályban; a megtartandó óra vázlatának és lehetőség szerint emlékeztetőjének szakszerű elkészítése; a tanulói csoportokhoz alkalmazkodó feladatválasztás, óravezetés, a tanulásirányítás tudatos értékelése; aktív kezdeményező, kritikai szemléletű óraelemzés. **Követelmény:** tapasztalja meg a gyakorlatban azokat a tantárgy-pedagógiai ismereteket, amelyek a 10-12 éves korosztály alapkészségeinek alakításához szükségesek; ismerje meg a 10-12 éves korosztály differenciált személyiségformálásának folyamatát, tevékenységeit, tervezését, módszereit; a minősítést a mentortanító javaslatát figyelembe véve a szak oktatási főigazgató-helyettese adja.

Tantárgyelem neve	Félévi óraszám	Lezárási forma	Kredit	Státus K/V/Sz.	Javasolt szemeszter	Előfeltétel és előírás
TBE00A09g Egyéni iskolai gyakorlat (alkalmazott és differenciált)	25 óra ◀ (1 hét) ◇	m	5	K	VII.	TBE06ASZ! TBE00A06g!

◇ A két hét gyakorlata: az **első héten** a TBE00A07g és a TBE00A08g-t, a **második héten** a TBE00A09g-t kell teljesíteni.

Cél: a differenciáló nevelés pedagógiai folyamatainak megfigyelése, fokozódó önállósággal való irányítása; megismerése az iskola alapidokumentumainak, az iskolavezetés, a tantestület szerepe az iskolai élet szervezésében. **Tartalom:** egy választott általános iskola 1-4. évfolyamának valamelyikében, ahol teljesíteni fogja a komplex szakmai gyakorlatát a 8. félévben; a konfliktusok elemzésében, megoldásában, személyre szabott fejlesztési célok megfogalmazásában tapasztalatszerzés, részfeladatok teljesítése; az egyéni bánásmód eljárásainak alkalmazása, a magatartási nehézségekkel küszködő gyermekek segítése; a tanulási zavarok diagnosztizálása, a fejlesztés tervezése, megvalósítása, együttműködési lehetőségek keresése más nevelési tényezőkkel; a csoportfejlesztés, –irányítás közvetlen és közvetett módszereinek gyakorlása pedagógiai résztevékenységek, feladatok kidolgozásával és elvégzésével napközi otthoni foglalkozás vezetése. **Követelmény:** ismerje a nevelés-oktatás elméletét, a 6-12 éves korosztály differenciált személyiségformálásának folyamatát, tevékenységeit, tervezését, módszereit; a sajátos nevelési igényű és a hátrányos helyzetű gyermekek nevelésének specifikumait, a családdal való együttnevelés lehetőségeit; a tanulásirányítás módszereit és munkaformáit, az integrált és differenciált oktatás eszköztárát; készüljön fel a tanítási órán kívüli nevelési feladatok ellátására, a gyermekek családjával, szűkebb környezetével való együttműködésre; a hallgató tapasztalatait Pedagógiai naplójában rögzíti, melyet a gyakorlat időpontjától számított 10 munkanapon belül - a szükséges mentortanítói javasolt minősítéssel együtt – az oktatónak lead; végleges minősítést a Neveléstudományi Tanszék oktatója ad a mentortanító értékelését és javasolt minősítését is figyelembe véve.

Tantárgyelem neve	Félévi óraszám	Lezárási forma	Kredit	Státus K/V/Sz.	Javasolt szemeszter	Előfeltétel és előírás
TBE00A10g Komplex szakmai gyakorlat	50 óra ◀ (2 hét)	gyj	12	K	VIII.	TBE00A07g! TBE00A08g! TBE00A09g!

Cél: a tanítói pályához szükséges kompetenciák intenzív fejlesztése, a pályaszocializáció elősegítése, a teljes tanítói szerepkör gyakorlása.; specifikus célok: az iskola dokumentumainak teljes körű megismerése; 1-4 osztályban valamennyi tantárgy tanításában, 1-6 osztályban egy kötelezően választott műveltségterületen az oktató-nevelő munkához szükséges elméleti ismeretek tudatos alkalmazása. **Tartalom:** egy választott általános iskola 1-4. műveltségterületének 5-6. évfolyamán tanítási órák tervezése, tanítás, az elemző munka gyakorlása, valamint napközi otthoni foglalkozás vezetése; az első nap hospitálás a mentortanító valamennyi óráján; 9 tanítási óra tartása: 2 magyar nyelv és irodalom, 2 matematika, 1 természetismeret, 1 ének-zene, 1 vizuális nevelés, 1 testnevelés, 1 technika és 1 alkalommal napközi otthoni foglalkozás; 4 óra tartása a választott műveltségterületnek megfelelő tantárgyból (ebből lehetőség szerint 1 óra az 5. és 1 óra a 6. osztályban); tapasztalatgyűjtés a 6-12 éves korosztály differenciált személyiségformálásának folyamatáról; tervező- és szervezőmunka, a tanítási órák előkészítése; tanulásirányítás a készség- és képességfejlesztés előtérbe helyezésével, a differenciált oktatás eszköztárának alkalmazásával; az önálló osztálytanítói munka során felmerülő nevelési helyzetek, konfliktusok megoldása problémamegoldó technikák alkalmazásával; tanulásirányítás vagy szabadidős foglalkozás vezetése napköziben a tevékenységközpontúság, illetve a játékoság elvének érvényesítésével; tevékeny részvétel, aktív feladatvállalás tanórán kívüli tevékenységekben (szakköri munka, korrepetálás, verseny, tanulmányi kirándulás, szülői értekezlet, nevelőtestületi értekezlet, továbbképzés, iskolai ünnepség); saját tevékenység elemzése; a folyamatok elemzése keretében önelemzés, önértékelés. **Követelmény:** legyen alkalmas a teljes tanítói szerepkör betöltésére: ismerje az iskolai munkát szabályozó dokumentumokat; legyen kész az 1-4. osztályban valamennyi, az 1-6. osztályban egy kötelezően választott műveltségterületen az oktató-nevelő munkához szükséges elméleti ismeretek tudatos alkalmazására; a tananyag önálló feldolgozására, szakismereteinek önálló gyarapítására; a tanulási folyamat megtervezésére, megszervezésére; a tanulásirányítás módszereinek, eszközeinek differenciált alkalmazására; a gyakorlati jegyet a mentortanító értékelését és javasolt érdemjegyét is figyelembe véve a szak oktatási főigazgató-helyettese adja.

Tantárgyelem neve	Félévi óraszám	Lezárási forma	Kredit	Státus K/V/Sz.	Javasolt szemeszter	Előfeltétel és előírás
TBE00A11g Zárótanítás	2 óra ◀	gyj	-	K	VIII.	TBE00A10g

Cél: az önálló pedagógiai munkára alkalmas és e feladatra kész személyiség bemutatkozása 1 tanóra megtervezésével, megtartásával és elemzésével. **Tartalom:** a hallgató 1 véletlenszerűen választott tantárgy tanítását megtervezi; előkészíti az alkalmas szemléltető anyagokat, megtartja a tanítási órát; óráját önállóan, a folyamat, a tanítási óra, a gyermeki munka és a tanítási tervezet megvalósítása/megvalósulása szempontjából kritikai szemlélettel, okkereső és megoldást kereső módon elemzi. **Követelmény:** a hallgató legyen képes megmutatni, hogy önállóan, a megszerzett ismeretek, pedagógiai kompetenciák, készségek és képességek birtokában tanítási órát tud tervezni és tartani; pedagógiai tevékenységét mind a tanulók, mind a maga szempontjából tudatosan képes elemezni és kritikusan értékelni; a zárótanítás gyakorlati jegyét az elnök adja.

(További választott műveltségi terület elvégzése esetén a hallgatónak a műveltségterületi tantárgyhoz kapcsolódó zárótanítást kell tennie.)

EMBER ÉS TÁRSADALOM MŰVELTSÉGTERÜLET

Tantárgyelem neve	Félévi óraszám	Lezárási forma	Kredit	Státusz K/V/Sz.	Javasolt szemeszter	Előfeltétel és előírás
TBE08M02e Fejezetek a filozófiai gondolkodás történetéből	15	k	3	K	III.	KABE08A01e

Cél: Közlések, szövegek, filmes megjelenítések kritikai elemzésének gyakorlása, különös tekintettel a fikció és valóság megkülönböztetésére; a filmalkotások, filmdokumentumok és az életgyakorlat közötti kapcsolat értelmezése, felkészülés a filmnyelvi közlések közös feldolgozására. **Tartalom:** A stúdium a filozófiai bevezetés térképszerű megközelítését egy-egy jellegzetes világfelfogást képviselő személyiség sorsának, művének közelképével egészíti ki. A választás a mindennapi élet- és világszemléletet tartósan formáló művekre, példázatszerű sorsokra fókuszál. A közös munka során hallgatóink gyakorolják a filmes megjelenítések, a különböző értelmezési mezők kritikai elemzését. A filmek alkalmat adnak a hitelesség elbírálásának gyakorlására, bemutatják az események értelmezésének nézőpontfüggését, segítik az eszmék és az életgyakorlat közötti kapcsolat megértését. Néhány film az elemzésre kiválasztottak közül: Kurosawa: *A vihar kapujában*; Franco Zeffirelli: *Napfivér, Holdnővér*; Fred Zinnermann: *Egy ember az örökkévalóságnak*; Richard Attenborough: *Gandhi*; John Stephenson. *Az állatfarm*. **Követelmény:** Az írásbeli kollokviumra a feladat eszmetörténeti korszakokat, műveket, alkotókat bemutató forrásművek, filmek, filmrészletek tematikus gyűjtése, tekintettel a fikció és a dokumentum megkülönböztetésére is.

Tantárgyelem neve	Félévi óraszám	Lezárási forma	Kredit	Státusz K/V/Sz.	Javasolt szemeszter	Előfeltétel és előírás
TBE08M03s Etika	10	gyj	1	K	VII.	KABE08A01e

Cél: az életvezetési kompetenciát megalapozó erkölcsi tudatosság fejlesztése; felkészülés a gyerekek erkölcsi ítéletalkotásának, problémaelemzési képességének fejlesztésére; a társadalmi szolidaritás és a környezetért való felelősség képviselése. **Tartalom:** Az etika szemléletmódjának jellemzése, az élettevékenységek erkölcsi szabályainak értelmezése, a társadalmi szabályokban kifejezett értékrend és az egyéni életvezetés összefüggései; a jogelvek és az erkölcsi értékek viszonya. Jellegzetes értékrendek, értékhierarchiák az ezredforduló hazai társadalmában. Az értékhierarchiák kölcsönviszonya; a tolerancia és határa. Az erkölcsi ítéletalkotás értelmezése, az erkölcsi felelősség mérlegelése konkrét élethelyzetekben. A gyerekek erkölcsi ítéletalkotásának fejlesztésére való felkészülés: történetek, szituációs gyakorlatok önálló és közös feldolgozása. **Követelmény:** Erkölcsi helyzetek elemzése könyvtári források, internetes honlapok, elektronikus adathordozók alkalmazása alapján. Egyes erkölcsi problémák körültekintő feldolgozásához gyermekirodalmi művek, filmek, szituációs modellek, valamint etikai forrásművek választása, a közös elemzés megtervezése.

Tantárgyelem neve	Félévi óraszám	Lezárási forma	Kredit	Státus K/V/Sz.	Javasolt szemeszter	Előfeltétel és előírás
TBE08M04s Társadalom- és művelődéstörténet, tp. I.	16	gyj	3	K	II.	

Cél: hogy az emberiség történetének az őstörténetől a Római Birodalom bukásáig terjedő időszakát vizsgálva, a társadalom működésének történelmi, eszmei, strukturális és funkcionális összefüggései antik formáit feltárva, hozzájáruljon az egyetemes emberi értékek, erkölcsi normák iránti tisztelet kialakításához, felhívja a figyelmet a különböző kultúrák találkozásából születő értékekre, megismertessen a hallgatókkal a tanítói munkában is hasznosítható mondákat, történeteket, kiemelkedő történelmi személyiségeket. **Tartalom:** a hominizáció fázisai, az első civilizációk: társadalom, hatalmi szervezet, tudományok és művészet, mindennapi élet az antikvitásban; a Római Birodalom, mint népek, vallások, általában kultúrák olvasztótégelye, Róma hatása az európai kultúrákra, a Rómán kívüli európai kultúra hatása a római kultúrára – a kereszténység univerzáló jellege. **Követelmény:** a gyakorlati jegy megszerzésének feltétele az előadások anyagának és a kötelező irodalomnak az ismerete.

Tantárgyelem neve	Félévi óraszám	Lezárási forma	Kredit	Státus K/V/Sz.	Javasolt szemeszter	Előfeltétel és előírás
TBE08M05e Társadalom- és művelődéstörténet, tp. II.	9	k	2	K	III.	TBE08M04s

Cél: hogy Európa születésétől a polgári társadalom és kultúra kibontakozásáig, világhódító útjáig áttekintve a nagy kultúrtörténelmi korszakokat, felvillantva az Európán kívüli civilizációkkal történt találkozási pontokat, bemutassa az európai művelődés sajátosságait, a népek és kultúrák közötti kulturális kölcsönhatásokat, és közvetítse mindazokat a tárgyi és metodológiai ismereteket, amelyek felkészítik a hallgatókat az ember és társadalom műveltségi terület tanítására a 3–4. és az 5–6. osztályokban. **Tartalom:** az Európa-paradigma; a keresztény-latin kultúra elterjedésének középkori fázisai; a középkor értelmezése, tagolása, szakaszai; Európa találkozása más kultúrákkal; a modern, polgári Európa megszületésének és kiteljesedésének folyamata. **Követelmény:** a kollokviumra bocsátás feltétele a szemináriumi követelmények teljesítése (egy téma önálló ismeretszerzésre és -feldolgozásra épülő szóbeli vagy írásbeli kifejtése). Vizsgakurzus felvehető – feltétele a félévi munka teljesítése.

Tantárgyelem neve	Félévi óraszám	Lezárási forma	Kredit	Státus K/V/Sz.	Javasolt szemeszter	Előfeltétel és előírás
TBE08M06s Társadalom- és művelődéstörténet, tp. III.	12	gyj	3	K	IV.	TBE08M05e

Cél: hogy társadalom és kultúra kapcsolatát a magyar őstörténetől a 15. század végéig vizsgálva, felhívja a figyelmet a fontosabb vitakérdésekre, segítsen a tájékozódásban. Kiemelt figyelmet fordít a „más” kultúrákkal való találkozási pontokra, az ezekből fakadó konfliktusokra és ezek kezelési módjaira, ember és környezete kapcsolatának alakulására. Nyomon követi a magyar és a nem magyar etnikumok együtt/egymás mellett éléséből születő értékeket, illetve a keletkező konfliktusokat. **Tartalom:** a magyarság eredete, a honfoglaló

magyarok kulturális öröksége; kultúraváltás az Árpád-korban; az idegenházi királyok korának műveltsége; a reneszánsz Magyarországon; a középkori magyar állam intézmény- és jelképrendszere; etnikumok és életmód a középkori Magyarországon. **Követelmény:** egy sikeres zárthelyi dolgozat.

Tantárgyelem neve	Félévi óraszám	Lezárási forma	Kredit	Státus K/V/Sz.	Javasolt szemeszter	Előfeltétel és előírás
TBE08M07e Társadalom- és művelődéstörténet, tp. IV.	10	k	2	K	V.	TBE08M06s.!

Cél: hogy társadalom és kultúra kapcsolatát a Hunyadiak korától a kiegyezésig vizsgálva, képet adjon európai és magyar kultúra kapcsolatáról, bemutassa a magyarországi fejlődés gazdasági-társadalmi-politikai-kulturális specifikumait, felkészítsen az Ember és társadalom műveltségi terület tanítására. **Tartalom:** a három részre szakadt Magyarország társadalmi és műveltsége; a nemzeti újjászületési törekvések és eredményeik a 18–19. században; küzdelem a polgárosodásért és a nemzeti kultúra intézményeiért a reformkortól a kiegyezésig. **Követelmény:** a kollokviumra bocsátás *feltétele* egy önálló anyaggyűjtésen alapuló dolgozat benyújtása. Vizsgakurzus felvehető – feltétele a félévi munka teljesítése.

Tantárgyelem neve	Félévi óraszám	Lezárási forma	Kredit	Státus K/V/Sz.	Javasolt szemeszter	Előfeltétel és előírás
TBE08M08s Tantárgy-pedagógiai ismeretek	13	gyj	2	K	V.	TBE08M06s.!

Cél: hogy közvetítse azokat az ismereteket és fejlessze azokat a képességeket, amelyek a történelmi, társadalomismereti, emberismereti és etikai témakörök tanításához szükségesek az 1–6. évfolyamon. **Tartalom:** az Ember és társadalom műveltségi terület az oktatáspolitikai dokumentumokban; tanítási programok, taneszközök (tankönyvek, tankönyvcsaládok, audiovizuális eszközök, CD-ROM-ok, projektek, múzeum-pedagógia); az idő- és térszemlélet alakítása; a műveltségterület integrált oktatásának lehetőségei. **Követelmény:** egy konkrét történelmi, társadalom- vagy emberismereti téma írásban benyújtott feldolgozása. A gyakorlati jegy csak a stúdium ismételt felvételével pótolható.

Tantárgyelem neve	Félévi óraszám	Lezárási forma	Kredit	Státus K/V/Sz.	Javasolt szemeszter	Előfeltétel és előírás
TBE08M09s Magyarország társadalom és művelődéstörténete a 20. században I.	15	gyj	3	K	IV.	

Cél: hogy átfogó képet adjon hallgatóinknak hazánk (fővárosunk, régióink) 20. századi történetéről, annak érdekében, hogy a közelmúlt narratíváinak megbízható, tárgyyszerű ismeretével s az órák során fejlesztendő humánus történelmi szemlélettel, a konstruktív problémamegoldás szándékával, a másság iránti tisztelettel, toleranciával közelítsenek napjaink problémáihoz. Fejlesztetni kívánjuk önálló forráskereső, -feldolgozó képességüket, segítve a nyomtatott és elektronikus források, jelek, szövegek adatsorok, diagrammok megértését, önálló, kritikai értelmezését. **Tartalom:** az első szemeszter során áttekintünk: az emberi és polgári jogokra vonatkozó elképzelések alakulása Európában és Magyarországon; a

világ, az EU és hazánk népességének alakulása, demográfiai sajátosságaink; gazdaságunk, társadalmunk, foglalkoztatási és jövedelmi viszonyaink, településszerkezetünk néhány sajátossága, hatásuk egészségi állapotunk, várható élettartamunk alakulására. **Követelmény:** egy, megadott szempontok szerinti, korabeli forrásokra támaszkodó írásbeli dolgozat benyújtása, szükség esetén “megvédése”.

Tantárgyelem neve	Félévi óraszám	Lezárási forma	Kredit	Státusz K/V/Sz.	Javasolt szemeszter	Előfeltétel és előírás
TBE08M10e Magyarország társadalom és művelődéstörténete a 20. században II.	20	k	4	K	V.	TBE08M09s

Cél: hogy átfogó képet adjon hallgatóinknak hazánk (fővárosunk, régióink) 20. századi történetéről, annak érdekében, hogy a közelmúlt narratíváinak megbízható, tárgyyszerű ismeretével s az órák során fejlesztendő humánus történelmi szemlélettel, a konstruktív problémamegoldás szándékával, a másság iránti tisztelettel, toleranciával közelítsenek napjaink problémáihoz. Fejlesztani kívánjuk önálló forráskereső, -feldolgozó képességüket, segítve a nyomtatott és elektronikus források, jelek, szövegek adatsorok, diagrammok megértését, önálló, kritikai értelmezését. **Tartalom:** melyeket a második szemeszter során megtárgyalunk: a magyar társadalom iskolázási/iskolázottsági jellemzőinek, kulturális fogyasztásának trendjei; állam, ideológia, iskola, valamint a szabad művelődés lehetőségeinek, kereteinek és formáinak változása; lakosságunk nemzetiségi, vallási összetételének változása, az állam és az egyházak viszonyának alakulása; nemzetiségeink jogi, kulturális, szociális helyzete; nemzeti sajátosságaink megőrzésének esélyei az uniós csatlakozás után, a “világfaluban”. **Követelmény:** az összevont kollokviumon a kurzus témaköreinek ismeretét kérjük számon.

Tantárgyelem neve	Félévi óraszám	Lezárási forma	Kredit	Státusz K/V/Sz.	Javasolt szemeszter	Előfeltétel és előírás
TBE08MSZ Műveltségterületi szigorlat	0	sz	0	K	VI.	TBE08M02e TBE08M07e TBE08M10e

Cél: hogy a hallgatók számot adjanak arról: elméleti és gyakorlati ismereteik birtokában képesek a tanítói munkájuk során felmerülő jelenségek (eszmeáramlatok, értékek, történések, személyek, intézmények stb.) komplex történelmi, társadalmi és kulturális kontextusba ágyazására, értelmezésére, s ezen ismereteik alkalmazására 1-6. osztályos nevelő-oktató munkájuk során, a NAT előírásainak megfelelően és kiemelt figyelemmel az interkulturális nevelés és a fenntartható fejlődés szempontjaira.

Tantárgyelem neve	Félévi óraszám	Lezárási forma	Kredit	Státusz K/V/Sz.	Javasolt szemeszter	Előfeltétel és előírás
TBE08M11s Magyarország az Európai Unióban	10	gyj	2	K	VII.	TBE08M10e

Cél: a Magyarország társadalom- és művelődéstörténete kurzus anyagára építve bemutatni az Európai Unió kialakulását történelmi, gondolati előzményeit; az EU alapelveit, intézményrendszerét, Magyarország – a magyar politika, gazdaság, kultúra – 20-21. századi európai kötődését. **Tartalom:** Az előadások és szemináriumok rávilágítanak, hogy a „sajátosan magyar problémák” és azok „megoldásai” csak európai keretben értelmezhetők – történetileg és aktuálisan egyaránt. Az Európai Unió létrejötte hosszú fejlődés eredménye, amely összefügg a két világháború tanulságaival éppúgy, mint a gazdaság globalizációjával. Magyarország számára az európai és globális politikai, gazdasági intézményrendszerbe való beilleszkedés ígéri a fejlődést, a felzárkózást. A 21. század elején ez egyszerre lehetőség és kényszer. Az EU megismertetendő alapelvei közé tartozik a szubszidiaritás, valamint a regionalitás. Az Európai Unió joganyaga és intézményei különös súlyt fektetnek az állampolgárságtól, nemzetiségtől, nemtől független esélyegyenlőségre, a diszkrimináció kiküszöbölésére, tilalmára. A folyamatosan átalakuló, s a globális versennyel, kihívásokkal szembenező európai integráció legaktuálisabb kérdései közé tartozik a fenntartható fejlődés. A kurzus során a hallgatók megismerkednek az Európai Unióval kapcsolatos információs forrásokkal – különös tekintettel az internetre –, és a gyakorlati jegyhez szükséges feladatok megoldása során elsajátítják ezek felhasználását, pl. a tanulás, ösztöndíjak, pályázatok, munkalehetőségek vonatkozásában. **Követelmény:** a hallgatók a gyakorlati jegyért önálló dolgozatot készítenek a fenti témakörök egyikéről.

Tantárgyelem neve	Félévi óraszám	Lezárási forma	Kredit	Státusz K/V/Sz.	Javasolt szemeszter	Előfeltétel és előírás
TBE08M12s Életmódtörténet	10	gyj	2	KV	VI.	-

Cél: hogy érzékeltesse: kulturális hagyományaink történelmi fejlődés eredményeként jöttek létre, nem hordoznak abszolút értékeket, nem megváltoztathatatlanok. A „mátság” gyökereinek megismertetésével és megértésével az előítéleteken alapuló elutasítással szemben az előítéletmentes, multikulturális és interkulturális nevelésre készítse fel a hallgatókat. **Tartalom:** a természeti és tárgyi környezet változásai, az emberi viselkedés és gondolkodásmód, az emberek közötti viszonyok történelmi alakulása az emberré válás pillanatától a legújabb kor küszöbéig. **Követelmény:** A gyakorlati jegy megszerzésének feltétele egy választott téma önálló ismeretszerzési és –feldolgozási képességeket tükröző kidolgozása.

Tantárgyelem neve	Félévi óraszám	Lezárási forma	Kredit	Státusz K/V/Sz.	Javasolt szemeszter	Előfeltétel és előírás
TBE08M13s Tanítóképzők, tanítók a 20. századi Magyarországon	10	gyj	2	KV	VI.	TBE08M10e

Cél: hogy megismertesse a hallgatókat a tanítóképzés 20. századi történetével, összefüggésben a tanítói szereppel kapcsolatos társadalmi/állami elvárásokkal; azok lényeges társadalmi-, politikai-, világnézeti változásaival, a tanítók és a tanítóképzős tanárok törekvéseivel, hogy ennek révén reális képet nyerjenek: választott hivatásuk jellegének, társadalmi presztízsének (nemi összetételének) alakulásáról az elmúlt évszázadban; a tanítók mozgásteréről, Alkotmányban és törvényekben, alkotmánybírói állásfoglalásokban szabályozott jogairól, kötelezettségeiről az 1989. október 23-án kikiáltott második Magyar Köztársaságban. Legyenek képesek önállóan tájékozódni a vonatkozó szakirodalomban, a

tanítótság ill. a tanítóképzés kérdéseit taglaló periodikákban, iskolai évkönyvekben, levéltári forrásokban, a kortársak visszaemlékezéseiben. **Tartalom:** a magyarországi tanítóképzés története összefüggésben a tanítók társadalmi szerepével kapcsolatos igények alakulásával, különös tekintettel a társadalom-, ideológia-, művelődés- és iskolatörténeti vonatkozásokra. Áttekintést kapnak a hazai oktatáspolitikáról, a tanítóképzés politikai és társadalomtörténetéről; a 20. század során többször „színét” és jellegét váltó hatalom mindenkorai ideológiai céljairól, az érvényesítésük érdekében alkalmazott (tanügyigazgatási-ellenőrzési; eszmei, pénzügyi, intézmény-fejlesztő, karriert ösztönző, valamint adminisztratív, sőt: munka- és büntetőjogi megkorlátozó) eszközeiről. Figyelmet szentelünk a nemzetiségi tanítói szerepre való felkészítés alakulására. A kurzus a felsőfokú tanítóképzés eredményeinek számbavételével, a „bolognai folyamat” hatásával, s a pluralista demokráciában működő tanítóképzők helyzetének ismertetésével zárul. **Követelmény:** egy témába vágó, kisebb önálló kutatáson alapuló, megadott szempontok szerinti, írásbeli dolgozat benyújtása, szükség esetén „megvédése”.

Tantárgyelem neve	Félévi óraszám	Lezárási forma	Kredit	Státusz K/V/Sz.	Javasolt szemeszter	Előfeltétel és előírás
TBE08M14s Gyermekfilozófia	10	m	2	KV	VIII.	KABE08A01e !

Cél: felkészíteni a pedagógusjelölteket arra, hogy hogyan tartsák ébren, miként ösztönözzék a kérdést, az értelmezés igényét a gyerekekben, hogyan fejlesszék érvelőképességüket. Erre ad útmutatást a "Philosophy for Children" program. **Tartalom:** A gyermekfilozófia-program megismerése: filozófiai alapok, tankönyvek, kézikönyvek, a kisiskolás korcsoport számára szerkesztett *Pixi* című olvasókönyv és annak tanári kézikönyve. A gyermekfilozófia-program változatai a nemzetközi gyakorlatban, a hazai adaptációk; mesékre, olvasókönyvek történeteire, filmekre épülő filozófiai beszélgetések. A gyerekek kérdéseire épített, önálló gondolkodásra ösztönző filozófiai beszélgetések annyiban filozófiai jellegűek, amennyiben a családi, az iskolai élet eseményeit, vagy akár a kitalált történetek fordulatait „kívülről”, azaz racionális, elemző nézőpontból vizsgálják. Ezekben a foglalkozásokon a pedagógus facilitátorként működik közre, a gyerekek egymásra figyelnek, véleményeiket, az érveiket egymással ütköztetik, illetve egyeztetik. A stúdium a gyerekekkel való munkára készít fel. **Követelmény:** Foglalkozás tervezése a gyermekfilozófia alapvetése szerint, a tervezet benyújtása írásban.

Tantárgyelem neve	Félévi óraszám	Lezárási forma	Kredit	Státusz K/V/Sz.	Javasolt szemeszter	Előfeltétel és előírás
TBE08M15s Művelődésfilozófia	10	m	2	KV	VIII.	KABE08A01e !

Cél: hallgatóinkat felkészíteni arra, hogy a környezet kulturális befolyását a nevelési folyamat szolgálatába tudják állítani, a gyerekek médiafogyasztási szokásait célirányosan tudják formálni; legyenek képesek a jelenkor kultúrájának szélsőségeket kerülő, tárgyilagos értékelésére, a kulturális sokféleség elfogadására. **Tartalom:** A kultúra, a művelődés filozófiai elemzése a tanítói munka megalapozásában azért játszik fontos szerepet, mert az elektronikus médiumok terjedése, a médiafogyasztási szokások változása átalakította a művelődést; a nevelők sajátos feladata, hogy az így keletkező problémákat iskolai keretek közt kezelje. Kortárs filozófiai művek elemzése alapozza meg a kultúrákövetítést, a művelődés gyerekeket is érintő problémáinak közös taglalását. A témák között szerepel a kultúra, nyelv és gondolkodás hármasságának problematikája; a modern képi kultúra

filozófiai elemzése, a tömegmédiium filozófiai jellemzése; a digitális forradalom által kiváltott kulturális változások taglalása. Kiemelt figyelmet érdemel a digitális médiumok alkalmazásához kötődő új tanítói feladatok körvonalazása. **Követelmény:** Dolgozatot kell készíteni egy család, valamint egy gyerekcsoport kultúrafogyasztási szokásainak elemzéséről. Az eredmények közös értékelése során a mérvadó szempontok: a különbségek megértő kezelése, a gyerekek személyiségére károsan ható kulturális jelenségek felismerése, a gyerekek médiafogyasztási szokásainak kedvező irányú befolyásolása.

TERMÉSZETISMERET

Tantárgyelem neve	Félévi óraszám	Lezárási forma	Kredit	Státus K/V/Sz.	Javasolt szemeszter	Előfeltétel és előírás
TBE10M01e Funkcionális anatómia	8	k	2	K	II.	-

A tantárgyelem **célja**: az egészséges felnőtt és a gyermeki szervezet felépítésére (anatómia) és működésére (fiziológia) vonatkozó korszerű ismeretek nyújtása, az azokat befolyásoló tényezők bemutatása és a hallgatók kompetenciájából adódó szakmai feladataik megismertetése. A hallgatók ismerjék az egészséges felnőtt és az egészséges iskolás gyermek szervezetének felépítését és működését. Anatómiai és fiziológiai ismereteiket eredménnyel használják a 6-12 éves gyermekek egészségfejlesztési feladatainak megoldásában. **Tananyag**: a szervrendszerek sejtani és szövettani alapismeretei. Az ember mozgásrendszere, a csont és az izomrendszer. A keringés szervrendszere. Az immunrendszer. A légzőrendszer. A kiválasztás szervrendszere. Az emésztés szervrendszere, a legfontosabb tápanyagaink. A szaporodás szervei, a születésszabályozás. Az idegrendszer és az érzékszervek. A legfontosabb hormonok és hatásuk. A 6-12 éves gyermek szervezetének jellemzői.

Tantárgyelem neve	Félévi óraszám	Lezárási forma	Kredit	Státus K/V/Sz.	Javasolt szemeszter	Előfeltétel és előírás
TBE10M02s Egészségtan	4 ◀	gyj	2	K	II.	-

A tantárgyelem **célja**: a 6-12 éves gyerekek korszerű és hatékony iskolai egészségfejlesztéséhez szükséges egészségügyi ismereteknek és módszereknek a bemutatásával és gyakorlatban történő alkalmazásával az egészségtudatos magatartásformáláshoz szükséges alapkészségek és képességek fejlesztése. A hallgatók ismerjék a felnőtt és az egészséges gyermek szervezetének felépítését és működését, az egészségnevelés és fejlesztés feladatait a 6-12 éves gyermek személyiség fejlesztésének folyamatában. **Tananyag**: Az egészség fogalma, komplexitása, az egészséges életmódra nevelés célja, iskola-egészségügyi alapismeretek. Az egyes műveltségi területek feladata az egészséges életmódra nevelésben. A környezet-egészségtan, a fenntarthatóság alapkérdései az emberi egészség szempontjából. Az iskolai egészségfejlesztés feladatai, módszerei, területei és színterei. A fizikai-, szociális- és mentális egészség területén a promóció és a prevenció pedagógiai gyakorlatának feladatai a gyermeki szervezet felépítésének és működésének ismeretében. A pedagógus mentálhigiénés feladatainak megvalósításához szükséges képességek, készségek fejlesztése: az önismeret, az értékrend, a döntéshozatal, a konfliktuskezelés szerepe a prevenció feladatokban, pl. a szenvedélybetegségek, tanulmányi séták, kirándulások egészségfejlesztési lehetőségei, egészségügyi kérdései, gyermekkori bűnözés, öngyilkosság megelőzésében. Az elsősegélynyújtás elmélete, általános szabályai és gyakorlati feladatai. **Követelmény**: A gyakorlati jegy megszerzésének követelményei: az elsősegélynyújtás pedagógiai feladatainak bemutatása a gyakorlatban (gyakori sérülések és sebészeti módok egyéni bemutatása), egy téma önálló feldolgozása, csoport előtti bemutatása.

Tantárgyelem neve	Félévi óraszám	Lezárási forma	Kredit	Státusz K/V/Sz.	Javasolt szemeszter	Előfeltétel és előírás
TBE10M03e Fizikai és kémiai ismeretek és gyakorlatok I.	10*	k	3	K	II.	-

A tantárgyelem **célja** olyan korszerű természettudományos ismeretek elsajátítása, amelyek megalapozzák a 6-10 éves gyerekek (természettudományi) oktatási-nevelési feladatainak ellátását. Olyan kompetenciák fejlesztése, amelyek felkészítenek az Ember a természetben műveltségterület követelményei által megfogalmazott alapkészségek és képességek fejlesztésére. A hallgatók ismerjék a korszerű természettudományos világkép jellemzőit. Legyenek képesek, a környezeti problémákban a fizikai és kémiai összefüggések felismerésére, készségi szintű értelmezésére, a fenntarthatóság szempontjain alapuló nevelésre. Egyszerű fizikai és kémiai megfigyelések, mérések, kísérletek tervezésére, balesetmentes elvégzésére, a tapasztalatok megfogalmazására, magyarázatára. Rendelkezzenek az Ember a természetben műveltség területhez tartozó (elméleti ismeretek) tartalmak biztos és készségi szintű tudásával, a permanens művelődés igényével és képességével. **Tananyag:** természettudományos világképünk alapvető jellemzői. A természettudományos megismerés módszerei. A világ anyagi egysége. Az anyag szerveződésének szintjei. A fenntartható fejlődést-, a globális összefüggések megértését szolgáló életvitelt alapozó rendszerszemlélet alakítása. A mechanika törvényei, Newton - axiómái. Az általános tömegvonzás törvénye. Az energia fogalma, fajtái, energiahordozók. A természet általános megmaradási törvényei. A környezetbarát energiatermelés és fogyasztás. Hőmérséklet- és halmazállapot változások. Elektromágneses hullámok energiája. A fény jellemző tulajdonságai. Kémiai energia. Az égés fajtái, tulajdonságainak vizsgálata 6-10 éves korban. A kémiai folyamatok, mint energiaforrások. A természet energiátárolása. Fosszilis energiahordozók. Nukleáris energia. Atomerőművek és környezeti problémái. A különböző geoszférák. A pedoszféra, hidroszféra, atmoszféra összetevői állapotának vizsgálata. A geoszférák környezetminőségét befolyásoló tényezők. Az üvegházhatás fizikai alapjai. Savaseső modellezése, környezetkárosító hatása. A sztratoszféra ózonrétegének jelentősége, elvékonyodásának kémiai, fizikai alapjai. A környezeti jelenségek 6-10 éves kori modellezéséhez szükséges készségek, képességek fejlesztése. A bioszféra legfontosabb elemei (szén, hidrogén, oxigén, nitrogén) és körforgásuk a természetben. Az élő szervezetek legfontosabb vegyületei. Tulajdonságaik vizsgálata. Egészségünk védelme, megőrzése. Egészséges táplálkozás szempontjai. Tápanyagaink kémiai vegyületeinek kimutatása 6-10 éves korban. **Követelmény:** A kollokviumra bocsátás feltétele a gyakorlatokon való részvétel, a gyakorlati tevékenységekről jegyzőkönyv készítése és egy zárthelyi dolgozat eredményes megírása.

Tantárgyelem neve	Félévi óraszám	Lezárási forma	Kredit	Státusz K/V/Sz.	Javasolt szemeszter	Előfeltétel és előírás
TBE10M04g Fizikai és kémiai ismeretek és gyakorlatok II.	10*	gyj	3	K	III.	TBE10M03e

A tantárgyelem **célja:** olyan korszerű természettudományos ismeretek elsajátítása, amelyek megalapozzák a 6-12 éves gyerekek természettudományi oktatási-nevelési feladatainak ellátását. Olyan kompetenciák fejlesztése, amelyek felkészítenek az iskolai nevelés (bevezető-, a kezdő és az alapozó szakaszában az) Ember a természetben műveltségterület követelményei által megfogalmazott alapkészségek és képességek fejlesztésére. A hallgatók

ismerjék a fenntartható fejlődés fizikai és kémiai alapjait. Legyenek képesek a környezeti problémákban a fizikai és kémiai összefüggések felismerésére, készség szintű értelmezésére, a fenntarthatóság szempontjain alapuló nevelésre. Egyszerű fizikai és kémiai megfigyelések, mérések, kísérletek tervezésére, balesetmentes elvégzésére, a tapasztalatok megfogalmazására, magyarázatára. Rendelkezzenek az Ember a természetben műveltség területéhez tartozó elméleti ismeretek biztos és készség szintű tudásával, a permanens művelődés igényével és a fenntartható fejlődés igényelte felelősségérzettel. **Tananyag:** fenntarthatóság a gyakorlatban. Fizikai mozgásformák vizsgálata egyszerű tevékenységekkel. Az energia felhasználásának módjai, gazdasági és környezeti vonatkozásainak áttekintése. Energiatakarékos lehetőségek a mindennapi gyakorlatban. A termikus kölcsönhatások vizsgálata. A hőmérséklet és mérése. A különböző halmazállapotú anyagok tulajdonságainak megváltozása hőmérsékletváltozás hatására. Az elektromos és mágneses kölcsönhatások vizsgálata. Energiatakarékosságra nevelés. Elektromágneses hullámok vizsgálata. (A látható fény helye az elektromágneses hullámok spektrumában. A fény kettős természete. A fény jellemző tulajdonságainak vizsgálata. A légkör fényjelenségei. Fényszennyezés környezetünkben) Használatuk a mindennapi gyakorlatban. Elemek gyakorisága az élő és az élettelen természetben. (A hidroszféra legfontosabb vegyülete a víz. Vízminták elemzése) Egészséges ivóvíz előállítása, szennyvíztisztítás. Az ozmózis szerepe az élő szervezetek vízháztartásában, vizsgálatuk egyszerű tevékenységekkel. A légkör környezetminőségét befolyásoló tényezők. (Az üvegházhatás fizikai alapjai. Savaseső modellezése, környezetkárosító hatása. A sztratoszféra ózon rétegének jelentősége, elvékonyodásának kémiai, fizikai kérdései.) **Követelmény:** A gyakorlati jegy megszerzésének feltétele: labornapló vezetése, két zárthelyi dolgozat megírása, egy tevékenységgyűjtemény elkészítése.

Tantárgyelem neve	Félévi óraszám	Lezárási forma	Kredit	Státus K/V/Sz.	Javasolt szemeszter	Előfeltétel és előírás
TBE10M05e Általános természeti földrajz I.	8* ◀	k	2	K	III.	TBE10M03e

A tantárgyelem **célja** korszerű általános természeti földrajzi ismeretek nyújtása, amelyek birtokában a hallgatók alkalmasak a 6-12 éves gyermekek természettudományi és környezeti nevelésére és a fenntarthatóságra nevelésre. A hallgatók ismerjék és eredménnyel fejlesszék a bevezető, a kezdő és az alapozó szakaszban tanítványaik természeti földrajzzal kapcsolatos megismerési képességeit és készségeit. Ismerjék a fenntartható fejlődés fogalmát és környezeti nevelő munkájukban a fenntarthatóság alapismereteit eredménnyel alkalmazzák. **Tananyag:** csillagászati földrajzi ismeretek. A Föld mint égitest, A térképismeret alapjai. A Föld belső felépítése. A gömbhéjak és a határfelületek. A kőzetburok – a litoszféra. Lemeztektonikai és közettani alapismeretek. A belső és a külső erők. A felszínformák. A talaj. A Föld talajtakarója. A kőzetburok, a földkéreg és a talaj védelme. Geológiai és földtani értékek. A légkör. Az időjárási és az éghajlati elemek. Az időjárás és az éghajlat. A Föld éghajlati rendszere. A légkör környezeti állapota és védelme. A vízburok. A Világtenger és a szárazföld vizei. A hidroszféra környezetvédelme. A Föld, mint egységes rendszer. A globális környezetvédelem feladatai geoszféránkénti áttekintésben. A fenntartható fejlődés.

Tantárgyelem neve	Félévi óraszám	Lezárási forma	Kredit	Státus K/V/Sz.	Javasolt szemeszter	Előfeltétel és előírás
TBE10M06g Általános természeti földrajz II.	6* ◀	gyj	2	K	IV.	TBE10M05e

A tantárgyelem **célja** korszerű általános természeti földrajzi ismeretek nyújtása, amelyek birtokában a hallgatók alkalmasak a 6-12 éves gyermekek természettudományi és környezeti nevelésére és a fenntarthatóságra nevelésre. A hallgatók ismerjék és eredménnyel fejlesszék a bevezető, a kezdő és az alapozó szakaszban tanítványaik természeti földrajzzal kapcsolatos megismerési képességeit és készségeit. Tudjanak tanítványaikkal egyszerű földgömbgyakorlatokat, térképhasználati gyakorlatokat, természeti földrajzi kísérleteket és gyakorlatokat végezni és végeztetni. Ismerjék a fenntartható fejlődés fogalmát és környezeti nevelő munkájukban a fenntarthatóság alapismereteit eredménnyel alkalmazzák. **Tananyag:** a Föld alakja, mozgásai és ezek következményei. Földgömbgyakorlatok. A térképismeret alapjai. Egyszerű térképészeti gyakorlatok. A Föld közetburka – a litoszféra. Egyszerű kőzettani gyakorlatok. Az időjárás. Az időjárás elemeinek megfigyelése és egyszerű műszeres mérések. **Követelmény:** A gyakorlati jegy megszerzésének feltételei: labornapló vezetése, zárthelyi dolgozat megírása.

Tantárgyelem neve	Félévi óraszám	Lezárási forma	Kredit	Státus K/V/Sz.	Javasolt szemeszter	Előfeltétel és előírás
TBE10M07e Magyarország természeti és gazdasági földrajza	9	k	2	K	III.	TBE10M03e

A tantárgyelem **célja:** Olyan tanítók képzése, akik ismerik hazánk természetföldrajzi jellemzőit és gazdaságának alapösszefüggéseit. Akik ismerik és érvényesíteni tudják a környezeti nevelés és a fenntarthatóságra nevelés alapelveit és módszereit. A hallgatók ismerjék a Kárpát-medence természetföldrajzi jellemzőit, környezeti állapotát és a környezeti ártalmak megelőzésének és kezelésének feladatait. Eredménnyel oldják meg a hazaszeretetre nevelés és a környezeti nevelés, fenntarthatóságra nevelés tennivalóit. **Tananyag:** a Kárpát-medence kialakulásának lemeztektónikai magyarázata, hazánk földtörténete, geológiai felépítésének vázlatja, ásványkincseink. Magyarország éghajlata és vízrajza. Hazánk talajtakarója. A Kárpát-medence természetföldrajzi felosztása. Hazánk tájai. Nagytájak, rész-tájak és kistájak. Magyarország környezeti állapotának áttekintése a geoszférák szerint. A hazai környezetvédelem helyzete, nemzeti parkjaink. Budapest hazánk fővárosa, környezeti gondjai. Népség – és településföldrajzi alapismeretek. Urbanizáció és dezurbanizáció. Hazánk és az Európai Unió. Magyarországgal kapcsolatos ismeretek a 6-12 éves gyermekek természettudományi nevelésének és oktatásának folyamatában. **Követelmény:** A kollokviumra bocsátás feltétele a gyakorlatokon való részvétel, labornapló készítése.

Tantárgyelem neve	Félévi óraszám	Lezárási forma	Kredit	Státus K/V/Sz.	Javasolt szemeszter	Előfeltétel és előírás
TBE10M08e Növénytan ismeretek és gyakorlatok I.	8* ◀	k	2	K	III.	TBE10M03e

A tantárgyelem **célja** olyan elméletileg megalapozott korszerű növény szervezettani,- élettani és rendszertani ismeretek elsajátíttatása, amelyek birtokában a hallgatók alkalmasak a 6-12

éves gyermekek természettudományi, környezeti nevelésére és oktatására, egészségének fejlesztésére, környezetvédelmi szemléletének alakítására, egészségének fejlesztésére, képesek a 6-12 éves gyermeket helyes, a növénytanban használatos tények, képzetek birtokába juttatni, valamint képesek a növények védelmén keresztül a fenntarthatóság szempontjain alapuló nevelésre, a növényvilág törzseinek felismerésére, jellemzésére. A hallgatók ismerjék fel és tudják jellemezni a hazai növénytársulások legfontosabb növényfajait. Ismerjék a környezettel való tudatos együttélés kialakításának lehetőségeit, valamint a sajátos nevelési igényű és helyzetű gyermekek nevelésének specifikumait, eszközeit, módszereit, munkaformáit és a családokkal való együttműködés lehetőségeit. **Tananyag:** a növényi sejtek, szövetek és szervek felépítése, a növények rendszerezésének alapkérdései. A növényvilág evolúciója. A legfontosabb növénytörzsek, osztályok, rendek és családok jellemző fajai. Hazai védett növényeink. Gyógynövények Magyarországon. Növényélettani alapismeretek. Vízforgalom, anyagszállítás. A növények építő és lebontó folyamatai. Kiválasztás és mozgás. A növények szaporodása, növekedése és ingerlékenysége.

Tantárgyelem neve	Félévi óraszám	Lezárási forma	Kredit	Státus K/V/Sz.	Javasolt szemeszter	Előfeltétel és előírás
TBE10M09g Növénytani ismeretek és gyakorlatok II.	6* ◀	gyj	2	K	IV.	TBE10M05e TBE10M07e TBE10M08e

A tantárgyelem **célja:** A tantárgyelem célja olyan elméletileg megalapozott korszerű növény szervezettani,- élettani és rendszertani ismeretek elsajátíttatása, amelyek birtokában a hallgatók alkalmasak a 6-12 éves gyermekek természettudományi, környezeti nevelésére és oktatására, egészségének fejlesztésére, környezetvédelmi szemléletének alakítására, valamint képesek a növények védelmén keresztül a fenntarthatóság szempontjain alapuló nevelésre. Szerezzenek jártasságot az egyszerű növénytani kísérletek végzésében. A hallgatók legyenek képesek egyszerű növénytani megfigyelések, vizsgálatok, mérések, kísérletek tervezésére, balesetmentes elvégzésére, lebonyolítására, az ehhez szükséges eszközök használatára, a tapasztalatok megfogalmazására és magyarázatára, valamint az eredmények alkalmazására. Ismerjék a környezettel való tudatos együttélés kialakításának lehetőségeit, valamint a sajátos nevelési igényű és helyzetű gyermekek nevelésének specifikumait, eszközeit, módszereit, munkaformáit és a családokkal való együttműködés lehetőségeit. **Tananyag:** sejttani, szövettani, szervezettani vizsgálatok végzése, metszetek készítése. A mikroszkóp használatának gyakorlása. A hazai természetes és mesterséges növénytársulások növényfajainak felismerése és jellemzése. Egyszerű növényélettani megfigyelések és kísérletek. **Követelmény:** A gyakorlati jegy megszerzésének feltételei: labornapló vezetése, három növényfaj felismerési beszámoló. Kép- és termésgyűjtemény készítése.

Tantárgyelem neve	Félévi óraszám	Lezárási forma	Kredit	Státus K/V/Sz.	Javasolt szemeszter	Előfeltétel és előírás
TBE10M10e Állattani ismeretek és gyakorlatok I.	9* ◀	k	2	K	IV.	TBE10M08e

A tantárgyelem **célja** olyan elméletileg megalapozott korszerű állatszervezettani, élettani és rendszertani ismeretek nyújtása, amelyek birtokában a hallgatók alkalmasak a 6-12 éves gyermekek természettudományi, környezeti nevelésére és oktatására, valamint egészségének fejlesztésére, környezetvédelmi szemléletének alakítására, képesek az állatok védelmén keresztül a fenntarthatóság szempontjain alapuló nevelésre, az állatvilág törzseinek

felismerésére, jellemzésére, rendszerbe illesztésére. A hallgatók legyenek képesek az állatvilág törzseinek legfontosabb fajait felismerni, jellemezni, rendszerbe illeszteni, hazánk jellegzetes állatfajait felismerni és jellemezni. Ismerjék a környezettel való tudatos együttélés kialakításának lehetőségeit, valamint a sajátos nevelési igényű és helyzetű gyermekek nevelésének specifikumait, eszközeit, módszereit, munkaformáit és a családokkal való együttműködés lehetőségeit. **Tananyag:** az állatok sejtjeinek, szöveteinek és szerveinek felépítése és működése. Az egysejtű és többsejtű állatok evolúciója és rendszerezése. Az állatvilág rendszerezésének alapkérdései. A legfontosabb állattörzsek, osztályok, rendek és családok jellemző fajai. Hazai védett állataink. Állatélettani alapismeretek. A mozgás, az anyagcsere, a keringés, a kiválasztás, az idegi és hormonális szabályozás, valamint az érzékelés evolúciója az állatvilágban.

Tantárgyelem neve	Félévi óraszám	Lezárási forma	Kredit	Státus K/V/Sz.	Javasolt szemeszter	Előfeltétel és előírás
TBE10M11g Állattani ismeretek és gyakorlatok II.	6* ◀	gyj	1	K	V.	TBE10M10e

A tantárgyelem **célja** olyan elméletileg megalapozott korszerű állatszervezettani, élettani és rendszertani ismeretek nyújtása, amelyek birtokában a hallgatók alkalmasak a 6-12 éves gyermekek természettudományi, környezeti nevelésére és oktatására, valamint egészségének fejlesztésére, környezetvédelmi szemléletének alakítására, képesek az állatok védelmén keresztül a fenntarthatóság szempontjain alapuló nevelésre. A hallgatók legyenek képesek az állatvilág törzseinek legfontosabb fajait felismerni, jellemezni, rendszerbe illeszteni, hazánk jellegzetes állatfajait felismerni és jellemezni. Legyenek jártasak az egyszerű állattani kísérletek végzésében és a mikroszkóp használatában. A hallgatók legyenek képesek egyszerű állattani megfigyelések, vizsgálatok, mérések, kísérletek tervezésére, balesetmentes elvégzésére, lebonyolítására, az ehhez szükséges eszközök használatára, a tapasztalatok megfogalmazására és magyarázatára, valamint az eredmények alkalmazására. Ismerjék a környezettel való tudatos együttélés kialakításának lehetőségeit, valamint a sajátos nevelési igényű és helyzetű gyermekek nevelésének specifikumait, eszközeit, módszereit, munkaformáit és a családokkal való együttműködés lehetőségeit. **Tananyag:** a mikroszkóp használata. Sejtteni és szövettani metszet vizsgálatok. Szervezettani és állatélettani megfigyelések. Egyszerű állatélettani kísérletek végzése. A hazai természetes és mesterséges társulások állatfajainak felismerése és jellemzése. **Követelmény:** A gyakorlati jegy megszerzésének feltételei: labornapló vezetése, három állatfaj felismerési beszámoló. Képgyűjtemény és házi dolgozat készítése.

Tantárgyelem neve	Félévi óraszám	Lezárási forma	Kredit	Státus K/V/Sz.	Javasolt szemeszter	Előfeltétel és előírás
TBE10M12s Természetismeret tantárgy-pedagógia I.	20* ◀	gyj	2	K	V.	TBE10M06g TBE10M09g TBE10M10e

A tantárgyelem előfeltételének kritériumjellege: TBE10M03e, TBE10M04g, TBE10M05e, TBE10M06g, TBE10M07e, TBE10M08e, TBE10M09g, TBE10M10e, TBE10M11g

A tantárgyelem oktatásának **célja** olyan tanítók képzése, akik korszerű módszertani kultúrával, szemlélettel és felkészültséggel rendelkezve alkalmasak a 6-12 éves gyermekek természettudományos nevelésére: a természeti világ elemi megismerésének lehetőségét biztosító eljárásoknak, megismerési folyamatoknak, műveleteknek a megtanítására, ezáltal a

megismerést lehetővé tevő képességeknek, készségeknek a fejlesztésére és életkoruknak megfelelő szintű ismeretek megtapasztaltatására és elsajátítására; megfelelő szinten ismerve a közoktatás irányító dokumentumait (Közoktatási Törvény, NAT, kerettantervek, helyi tantervek), a 6-12 éves korosztály nevelési-oktatási preferenciáit, képesek az alternatív lehetőségek közötti választásra, illetve helyi tanterv összeállítására vagy abban való részvételre. A hallgatók ismerjék a környezeti nevelés, a természettudományos fejlesztés történeti változásait, a közoktatás jelenkori szabályozó dokumentumait, azok cél- és feladatrendszerét, a korosztályok nevelési, oktatási preferenciáit és legyenek képesek saját környezetében alkotó, fejlesztő módon alkalmazni; ismerjék és helyesen alkalmazzák a tanítás-tanulás folyamatában azokat az algoritmusokat, melyek segítik és eredményesebbé teszik a képességek fejlesztését, a tanulási folyamatok elsajátítását és az ismeretek közötti összefüggések felismerését; ismerjék a fejlesztést lehetővé tevő és életkornak megfelelő tananyagválasztás szempontjait. **Tananyag:** Környezeti nevelés, természettudományos nevelés, egészségfejlesztés, természettudományos fejlesztés, környezetvédelem, természetvédelem, fenntarthatóságra nevelés, fenntartható fejlődés kifejezések értelmezése, egymáshoz való viszonya, érvényesülésük az iskola bevezető, kezdő és alapozó szakaszaiban. Az Ember a természetben műveltségi terület keretében zajló nevelő-oktató munka célja, feladatai. A természettudományos fejlesztést megvalósító órák elemzésének és az óravázlatok készítésének speciális szempontjai. A kisiskolások tanulásának lehetséges formái. A természet megismerésének tanulása és a megismeréshez szükséges képességek, készségek fejlesztése. A képességek fejlődésének és az ismeretek elsajátításának kapcsolata, viszonya. Az elsajátítható ismeretek szintje. A képességek fejlesztésében alkalmazható algoritmusok. A játékosság szerepe a természettudományos megismerési folyamatban. A képességek, készségek fejlesztését eredményező játékok fajtái. **Követelmény:** A gyakorlati jegy megszerzésének követelményei: két zárthelyi dolgozat megírása. Két óratervezet készítése. Tevékenységgyűjtemény összeállítása tanulói képességek fejlesztéséhez.

Tantárgyelem neve	Félévi óraszám	Lezárási forma	Kredit	Státus K/V/Sz.	Javasolt szemeszter	Előfeltétel és előírás
TBE10M13e Általános biológia	6 ◀	k	1	K	V.	-

A tantárgyelem **célja:** Az élő és élettelen világ törvényszerűségeit, összefüggéseit felismerő, korszerű természettudományi szemlélettel és műveltséggel rendelkező tanítók képzése. A hallgatók rendelkezzenek a környezeti neveléshez, a fenntarthatóság neveléséhez szükséges általános biológiai ismeretekkel, korszerű ökológiai szemlélettel, természet és környezetvédő magatartással, a természet iránti alázattal és tisztelettel. **Tananyag:** az élet fogalma és keletkezése. Életkritériumok. A sejttes organizáció. Az eukarióta sejt felépítése. A sejtek működése. Anyagcsere, sejtosztódás és az ingerlékenység. A sejtek mozgása. A genetika alapkérdései. Az öröklődés molekuláris alapjai. Az öröklődés formái és törvényszerűségei. Az élővilág evolúciója. Az evolúcióelmélet alapkérdései. A földtörténeti korok élővilága. Az ember makró és mikroevolúciója.

Tantárgyelem neve	Félévi óraszám	Lezárási forma	Kredit	Státus K/V/Sz.	Javasolt szemeszter	Előfeltétel és előírás
TBE10M14s Természetismeret tantárgy-pedagógia II.	20* ◀	k	3	K	VI.	TBE10M12s

A tantárgyelem oktatásának **célja** olyan tanítók képzése, akik képesek korszerű szaktudományi és tantárgy-pedagógiai ismeretrendszerek birtokában életkori sajátosságok megkívánta szervezeti formák, módszerek, munkaformák és eszközök megválasztásával a fejlesztő tanulói cselekvések és tevékenységek élményszerű, játékos megtervezésére, szervezésére, irányítására és megvalósítására; megfelelő környezettudatos és egészségorientált szemlélettel és értékrenddel rendelkezve képesek az adott életkornak megfelelően fejleszteni a tanulók környezethez való viszonyát, viselkedési szokásait, életmódját, a fenntartható fejlődés igényelte, az egészség megőrzése megkívánta életviteli és higiénés szokásait. A hallgatók ismerjék és helyesen alkalmazzák a tanítás-tanulás folyamatában azokat a módszereket, munkaformákat és eszközöket, melyek 6-12 éves korban a természettudatos fejlesztés, a természet megismerése szempontjából a legcélravezetőbbek, a legeredményesebbek; ismerjék a differenciált és az inkluzív, illetve integrált nevelés-oktatás alapelveit, eljárásait, eszköztárát és a természettudományos képességfejlesztés folyamatában eredményesen tudják az adott gyermekközösség megkívánta módon alkalmazni azokat; ismerjék a tanulmányi séták, kirándulások szervezésének, lebonyolításának menetét, jelentőségét a fejlesztési feladatok megoldásában, a környezethez való pozitív viszony és magatartás, a környezettudatos gondolkodás formálásában; ismerjék a munkafüzetek, munkatankönyvek és az ismeretterjesztő gyermekirodalom adott iskolaszakaszban, az adott fejlesztési célra történő felhasználási lehetőségeit; legyenek képesek a fejlesztési cél, valamint az életkori sajátosságok ismeretének birtokában a tanulók eredményes, hatékony, fejlesztő hatású, differenciált értékelésére. **Tananyag:** a természettudományos nevelésre, fejlesztésre alkalmas szervezeti formák. A fejlesztéshez kapcsolható taneszközök; a taneszközök megválasztásának szempontjai, felhasználásuk módja. A tanulmányi séták, kirándulások szerepe a környezeti nevelés folyamatában. Nemzeti parkok, tanösvények, erdei iskolák, védett természeti értékeink, hagyományaink és kulturális értékeink – jeles napok. A természettudományos nevelést, fejlesztést elősegítő munkaformák, módszerek, megválasztásának szempontjai, a tanító feladatai. Az egészséges életvitelhez szükséges képességek és készségek fejlesztése. Értékelés, ellenőrzés a természettudományos fejlesztési folyamatban. A differenciáló, integrált – inkluzív nevelés, fejlesztés lehetőségei, módszerei az Ember a természetben műveltségi terület egyes fejlesztési szakaszaiban. **Követelmény:** A kollokviumra bocsátás feltételei: két zárthelyi dolgozat megírása. Tanulmányi kirándulás tervezet elkészítése. Információ a vizsgáról: összevont kollokvium az V. és VI. félév anyagából.

Tantárgyelem neve	Félévi óraszám	Lezárási forma	Kredit	Státus K/V/Sz.	Javasolt szemeszter	Előfeltétel és előírás
TBE10M15s Ökológia, környezetkultúra	16 ◀	k	2	K	VI.	TBE10M09g TBE10M10e TBE10M11g

A tantárgyelem célja olyan ökológiai ismeretek nyújtása, amelyek birtokában a hallgatók alkalmasak a 6-12 éves gyermekek természettudományi és környezeti nevelésére és a fenntarthatóságra nevelésre. Alkalmasak a természetismeret műveltségi terület tanulásához szükséges készségek és képességek eredményes fejlesztésére. A hallgatók ismerjék és alkalmazzák a fenntarthatóság alapelveit és eredménnyel neveljenek a környezettudatos magatartásra. Legyenek képesek értelmezni a fenntarthatóság fogalmát. **Tananyag:** Az egyed feletti szerveződési szintek. Ökológiai alapelvek, alapfogalmak. A környezeti tényezők és hatásuk az élővilágra. Ökológiai jelenségek a populációkban és a társulásokban. A hazai társulások élővilága. Ökológiai jelenségek a bioszféra szintjén. A bioszféra veszélyeztetettsége és védelme. Az erdők ökológiai szerepe. A mezőgazdaság és a környezet. A világ élelmezési helyzete. A fosszilis energiahordozók hatása a környezetre.

Környezetkímélő energiatermelés – alternatív energiaforrások. Népesedési folyamatok a Földön. Város, ember, környezet. Az épített környezet értékei. A hulladékfajták, a veszélyes hulladékok. Hulladékgazdálkodás. A légkör környezeti állapota. A globális felmelegedés és következményei. Az elsivatagosodás. Az ózon és jelentősége. Az ózonprobléma. Az édesvizek és a világóceán környezeti állapota. A környezetkímélő gondolkodás és cselekvés rendszere. A globális társadalom és a környezet. A fenntartható fejlődés. Remények és kétélyek.

Tantárgyelem neve	Félévi óraszám	Lezárási forma	Kredit	Státusz K/V/Sz.	Javasolt szemeszter	Előfeltétel és előírás
TBE10MSZ Műveltségterületi Szigorlat	-	SZ	-		VI.	

* Megjegyzés az előfeltétel rendszerhez:

A szigorlat kritériumfeltétele: TBE10M01e, TBE10M02s, TBE10M03e, TBE10M04g, TBE10M05e, TBE10M06g, TBE10M07e, TBE10M08e, TBE10M09g, TBE10M10e, TBE10M11g, TBE10M12s, TBE10M13e, TBE10M14s, TBE10M15s*

Szigorlatot az a hallgató tehet, aki az előfeltétellel nem rendelkező és előfeltétellel rendelkező tantárgyelemek lezárási formáit a szigorlat időpontjáig teljesíti. A terepgyakorlat és a kötelezően választható tárgyak a szigorlat teljesítése után kerülnek sorra. A szigorlaton ellenőrizzük, hogy a hallgatók rendelkeznek-e korszerű természettudományi ismeretekkel, készségekkel és képességekkel, amelyek birtokában alkalmasak a 6-12 éves gyermekek természettudományi, környezeti nevelésére és oktatására, valamint egészségük fejlesztésére. A hallgatók felismerik-e a környezetük környezeti problémáit és a tőlük elvárható módon meg tudják-e oldani ezeket a konfliktushelyzeteket. Ismerik-e a fenntarthatóságra nevelés elvét és gyakorlatát, ismerik-e a környezeti nevelés személyiségformáló hatását, tudják-e eredménnyel fejleszteni tanítványaik természettudományi megismerési készségeit és képességeit.

Tananyag: a világ anyagi egysége, az anyag szerveződési szintjei és kölcsönhatásai. A természet anyagi rendszerei és kölcsönhatásai. Anyag- és energiaforgalom a Világegyetemben és a Földön. Energiafajták. Az energiafelhasználás környezeti kérdései. A Föld alakja, mozgásai, következmények. Tájékozódás a Földön. A Föld belső felépítése. Lemeztektonika. Belső és külső erők, felszínformák és ábrázolásuk. Közöttani és térképészeti alapismeretek. A talaj. A litoszféra, a hidroszféra és az atmoszféra. A geoszférák környezeti problémái és környezetvédelmük. Magyarország természeti földrajza. Hazánk környezeti problémái, a hazai környezetvédelem. Az élet fogalma és kialakulására vonatkozó elméletek. A földi élet evolúciója. Az életjelenségek. A biológiai organizáció szintjei. Az egyed alatti és feletti organizációs szintek. Növény szervezettani,- élettani – és rendszertani alapismeretek. Állat szervezettani, - élettani – és rendszertani alapismeretek. Az emberi test felépítése és működése, struktúra és funkció kapcsolata. Az egészségfejlesztés alapfeladatai. Az ökológia alapismeretei. A biomok áttekintése. A Föld, mint egységes rendszer. A fenntarthatóságra nevelés elmélete és gyakorlata. A felsorolt elméleti ismeretek tantárgy-pedagógiai összefüggései a bevezető, kezdő és az alapozó szakaszban. Készség- és képességfejlesztés a természet megismerésének folyamatában. Szigorlatra az a műveltségterületi hallgató bocsátható, aki az előfeltétellel nem rendelkező és előfeltétellel rendelkező összes tantárgyelem lezárási formáit a szigorlat időpontjáig teljesítette. A terepgyakorlat és a kötelezően választható tárgyak a szigorlat teljesítése után kerülnek sorra.

Tantárgyelem neve	Félévi óraszám	Lezárási forma	Kredit	Státusz K/V/Sz.	Javasolt szemeszter	Előfeltétel és előírás
TBE10M16g Komplex terepgyakorlat	10	gyj	3	K	VIII.	TBE10MSZ

A terepgyakorlat **célja**, hogy felkészítsen a környezet- és természetkutatás helyszíni vizsgálatainak elvégzésére, a tanulmányi séták és kirándulások előkészítő, lebonyolító és feldolgozó feladatainak kivitelezésére. A hallgatók legyenek képesek az élő és élettelen környezetben lejátszódó jelenségek, folyamatok ok-okozati összefüggéseinek terepen történő bemutatására. A környezeti nevelés, fenntarthatóságra nevelés feladatainak terepen történő eredményes megoldása. Lehetővé teszi az elméleti tárgyakban megszerzett ismeretek terepen történő alkalmazását és az élő és élettelen tényezők közötti összefüggések felismerését. Bemutatja az ökológiai szemléletmód mindennapi jelentőségét. Megismerteti a 6-12 éves tanulók terepen folyó kutatómunkájának formáit és a tapasztalatok rögzítésének módszereit. Lehetőséget ad a környezet- és természetvédelem terepen történő feladatainak áttekintésére. **Tananyag:** általános természetföldrajzi (geológiai), hidrológiai, légköri, térképészeti, talajtani vizsgálatok végzése. A terepen elvégzett tevékenységek természettudományi, pedagógiai, pszichológiai és egészségfejlesztési ismereteinek alkalmazása a 6-12 éves gyermekek oktató-nevelő munkájában. **Követelmény:** A gyakorlati jegy megszerzésének feltétele: az öt napos terepgyakorlaton való aktív részvétel, értékelhető terepgyakorlati napló készítése.

Tantárgyelem neve	Félévi óraszám	Lezárási forma	Kredit	Státusz K/V/Sz.	Javasolt szemeszter	Előfeltétel és előírás
TBE10M17s Egészségfejlesztés	14	gyj	2	K	VIII.	TBE10MSZ

A tantárgyelem **célja**, olyan hallgatók képzése, akik az elsajátított egészségfejlesztési ismeretek, készségek és képességek birtokában alkalmasak iskolai egészségfejlesztési program tervezésére, szervezésére, értékelésére és ismerik a sajátos nevelési igényű és a hátrányos helyzetű gyermekek nevelésének specifikumait 6-12 éves korban. A hallgatók legyenek képesek a korszerű egészségfejlesztés elméletére épülő differenciált iskolai program tervezésére, szervezésére és értékelésére. **Tananyag:** Látogatás az iskolai egészségfejlesztéssel kapcsolatos intézményekben: pl. minisztériumokban és aktuális konferenciák, kiállítások, rendezvények megtekintése. Iskolai egészségfejlesztési program tervezése 1-6. osztályban, az egészség komplex szemléletéből fakadó differenciált pedagógiai egészségfejlesztési feladatok lehetőségeinek gyakorlati bemutatása, a sajátos nevelési igényű, hátrányos helyzetű gyermekek fejlesztése szempontjainak figyelembevételével. A 6-12 éves gyerekek önálló, egészséges életvitelének alakítása (értékrend, önismeret, döntéshozatal, konfliktuskezelés fejlesztése). Iskolai egészségfejlesztési program tervezésének, megvalósításának és értékelésének szempontjai, eszközei. **Követelmény:** A gyakorlati jegy megszerzésének követelményei: Iskolai egészségfejlesztési program tervezése 1-6. osztályban, az egészség komplex szemléletéből fakadó differenciált pedagógiai egészségfejlesztési feladatok; promóció, prevenció lehetőségeinek gyakorlati bemutatása, vagy a sajátos nevelési igényű, hátrányos helyzetű gyermekek fejlesztési lehetőségeinek bemutatása vagy látogatás szervezése a csoport részére egy szakmai szervezetnél, intézménynél vagy minisztériumnál.

Tantárgyelem neve	Félévi óraszám	Lezárási forma	Kredit	Státus K/V/Sz.	Javasolt szemeszter	Előfeltétel és előírás
TBE10M17s Biológiai antropológia –	14	gyj	2	K	VIII.	TBE10MSZ

A TANTÁRGYELEM CÉLJA:

Olyan hallgatók képzése, akik képesek a történeti antropológia, valamint a humánbiológia elméleti és gyakorlati témaköreinek sokoldalú megismerésére, a folyamatos önfejlesztésre, és ezen keresztül a természettudományos műveltségük bővítésére, mélyítésére; a természeti és társadalmi összefüggések feltárásával olyan képességek és készségek birtokába kerülnek, amelyek segítségével képesek a 6-12 éves gyermekek környezeti nevelését, egészségorientált szemléletét tudatosan befolyásolni; képesek az ember evolúciójának és a mai ember tevékenységének tükrében a fenntarthatóság értelmezésére, a környezeti problémák antropogén hatásainak felismerésére, azok elemzésére, megelőzésére, valamint a már kialakult konfliktushelyzetek tőlük telhető megoldására; akik rendelkeznek az önálló ismeretfeldolgozáshoz szükséges képességekkel, készségekkel.

TARTALOM:

- Anthropogenezis - az ember evolúciója a legújabb leletek tükrében. A hazai leletanyag szerepe és jelentősége világ leletanyagainak sorában.
- Speciális hominid jellegek kialakulása, az ember származásának indirekt bizonyítékai.
- A leletek relatív és abszolút datálási módszerei, paleopatológiai ismeretek.
- A Kárpát-medence régészeti korbeosztása. A legjelentősebb hazai feltárt sírok lelet és melléklet anyaga.
- A Természettudományi Múzeum Embertani Tár leletanyagának megismerése, a Nemzeti Múzeum régészeti kiállításának megtekintése, elemzése.

Humánbiológiai (az élő népesség antropológiája) ismerettartalma:

- Hazánk népességi és egészségügyi adatainak, mutatóinak értelmezése, elemzése, helyzetkép és jövőkép kialakítása.
- A biológiai érés és az egészséges gyermek fejlődése, különös tekintettel a 6-12 éves korosztályra.
- Akceleráció és a szekuláris trend, a környezeti tényezők hatása a növekedésre és az érésre.
- Az egészséges életmód - különös tekintettel a táplálkozásra - szerepe a növekedésre, érésre.
- Az akut és a krónikus betegségek megelőzése, ellátása, gondozása gyermekkorban.
- Civilizációs ártalmak, betegségek, a gyermekek és családjuk környezet- és egészségorientált szemléletének alakítása.
- A mentális és szociális fejlődés zavarai gyermekkorban. Mentálhigiénés alapfogalmak.

KÖVETELMÉNYEK:

A végzett hallgatók

- legyenek képesek a humánbiológia egyes részterületeinek alaposabb megismerésére, a legújabb ismeretek feldolgozására és hasznosítására, beépítésére a nevelő-oktató munkájuk folyamatába;
- rendelkezzenek a környezeti hatások okozta betegségek széleskörű ismeretével, a prevenció és a megoldás lehetőségeivel;
- ismerjék a 6-12 éves gyermek növekedésére, érésére ható pozitív és negatív genetikai és környezeti tényezők következményeit, a megelőzés és megoldás lehetőségeit;

- ismerjék és nevelő-oktató munkájukban eredménnyel alkalmazzák a 6-12 éves gyermekek növekedésének és érésének szakaszait és jellegzetességeit;
- ismerjék a gyermekkori krónikus betegségek kórokait, tüneteit és a prevenció lehetőségeit;
- igényük legyen a folyamatos, élethosszig tartó tanulásra, a fenntarthatóság szempontjából jelentős integrált nevelés-oktatás megvalósítására, saját egészségük megőrzésére;
- rendelkezzenek az ismeretek kritikus, önálló feldolgozásának, a permanens művelődés igényével és képességével.